Redacció i Administració: Passeig de Gràcia, 84. — Telèfon 1061-A
Tallers d'impremta, Barbarà, núm. 11 i 13. — Telèfon 1318-A

EDICIO DIARIA

Barcelona	2	Pts. mes	
Catalunya i Espanya	7'50	"	trimestre
Amèrica llatina	8'50	"	"
Altres països	25	"	"

LA PUBLICITAT

—[illegible]

ANY XLV—NÚM. 15412—PREU: 10 CENTIMS

BARCELONA, DIUMENGE, 1 DE JULIOL 1923

LA NOSTRA ESCOLA NACIONAL

L'actual generació catalana ha fet un acte de justícia i de patriotisme en treient la noble figura de Mossèn Baldiri Rexach de la mitja fosca en què restava. Aquell senyor rector pobletà, humil i savi, sadollat del seny de la raça i d'amor als infants, brilla amb claror pròpia dins l'erm desolat que per a Catalunya fou el segle XVIII. Al cap dels anys, avui trobem l'obra de Mossèn Rexach substancialment moderna en tots els aspectes pedagògics. La doctrina escolar i el sentiment català d'En Rexach responen perfectament a les orientacions actuals de la pedagogia i a l'evolució de l'ànima catalana.

Les paraules concises, saboroses i clares de Mossèn Rexach ens recorden a tots els catalans d'avui, tant els que es dediquen a les professions docents com els que veuen la qüestió de l'ensenyança en el seu ample aspecte social i patriòtic, el deure de realitzar un esforç vigorós per a la catalanització de les institucions pedagògiques de la nostra terra. Quan Catalunya estava en complet decaïment nacional, i la llengua invasora s'estenia pel camp de la cultura, Mossèn Rexach alçà la seva veu solitària en pro de l'ensenyament en llengua pròpia. Si ell, en temps hostils i voltat d'una Catalunya espiritualment morta, va tenir el sentit de la vàlua del català a l'escola i va fer una excel·lent defensa de l'ús de l'idioma propi des del doble punt de mira patriòtic i pedagògic, més obligats estem avui tots els catalans a fer prevaler la tesi del rector de Sant Martí d'Ollers, ara que Catalunya avança de pressa pel camí del seu recobrament nacional, i quan tenim a Europa l'exemple recent de les velles llengües proscriptes que entren victoriosament a tots els dominis de l'ensenyança.

Està iniciant-se un nou període en la nacionalització de l'ensenyament català. A la petita velocitat que havia tingut fins ara la introducció del català a l'escola, ha de seguir una gran velocitat accelerada. La saó catalanesca que ha caigut damunt la nostra terra en els últims anys fa possible d'intensificar la creació d'escoles. Sabem que l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana prepara un extraordinari esforç en aquest sentit. En el terreny de l'escola cal avui, més encara que una tasca de protecció, una tasca de creació. Limitant-nos a protegir l'ensenyança catalana, continuaríem anant massa lentament. Convé crear un sistema d'institucions docents que respongui a la necessitat d'educar i d'instruir en la llengua pròpia una nombrosa massa de petits catalans. El catalanisme polític, que ha assolit una forta creixença, no pot consentir que les xifres electorals contrastin amb l'ínfim percentatge d'infants ensenyats en la llengua materna.

Mentre les capes superficials de la terra nostra s'espanyolitzaven lamentablement, de les capes profundes, sempre nacionals, pujà la saba que nodreix l'obra de Mossèn Baldiri Rexach. Que la figura d'aquest clergue exemplar presideixi, benèvola i intel·ligent, la fundació de les noves escoles on les nostres generacions infantils siguin ensenyades amb la llengua i amb l'esperit de la Pàtria.

PER L'HOMENATGE A BALDIRI REXACH

Les fonts de la seva obra i la pedagogia port-royalista

Avui celebra Catalunya l'homenatge a Mossèn Baldiri Rexach. Vet ací un nom fa pocs anys ignorat de gairebé tothom i que ara, amb tota justícia, comença ja d'ésser popular entre el vulgus literari. Caldria, però, que aquest homenatge i aquesta popularitat no fossin massa líriques, caldria que hom valorités críticament les "Instruccions per l'ensenyança de minyons", estudiant-les no com una producció esporàdica — tot i que esporàdiques fossin a la Catalunya del setcents— sinó dins el corrent general de les idees pedagògiques.

A aquest fi jo voldria dur-hi avui la contribució modesta d'unes notes.

Mossèn Baldiri Rexach era un entusiasta de la llengua i de la cultura franceses. Seria curiós de poder esbrinar quin llibre o quina amistad va captivar-lo en el Seminari de Girona o en la retreta solitud de Sant Martí d'Ollers. El fet és que les seves "Instruccions" són el fruit de la seva llarga experiència en el Magisteri parroquial, de la seva amor a la llengua i al poble de Catalunya i de la llarga meditació d'un llibre que, editat per primera vegada a París l'any 1726 encara hi era reeditat en 1884, vull dir, el "Traité des études ou de la manière d'étudier et d'enseigner les belles lettres", de Charles Rollin.

Les "petites escoles" de Port-Royal, fundades per Duvergier de Hauranne, malgrat llur poc nombre i llur escassa durada (1637-1661) tingueren una intensa i duradora eficàcia pels escrits de llurs deixebles, directes i indirectes: Arnauld, Lancelot, Pascal, Lafontaine, Nicole, Coustel, Rollin, etc. L'amor al noi, formulada per primer cop en llurs obres pedagògiques, i el convenciment que [illegible] tot i que cal reformar-la amb una educació moral i religiosa, dugué els port-royalistes: d'una banda, a una restringida disciplina, imposada pel contacte personal i constant del mestre en una classe poc nombrosa, i d'altra banda, a un concepte del contingut i del mètode d'educació molt superior del que llavors dominava. Enunciaren el principi que cal obligar els minyons d'estudiar només allò que poden comprendre i, per tant, que llur educació ha de començar en llengua materna i no en llengua llatina (cosa per la qual quatre segles abans ja havia propugnat el nostre Ramon Llull). Desterraren el mètode alfabètic per ensenyar de llegir i inventaren un de fònic. En dominar la llengua pròpia, mitjançant traduccions familiaritzaren el noi amb la literatura clàssica. El llatí l'ensenyaren, en començar, per un mínim de gramàtica i per traduccions, després per la lectura de fragments clàssics triats. L'ensenyament moral es derivava del tema literari, no de la prèdica. Així com els jesuïtes havien fet un gran pas, substituint amb l'estímul de l'emulació la terror dels càstigs, els port-royalistes anaren més lluny superant l'emulació, esca de rivalitats, amb el sentiment del deure i de l'interès per part del noi i l'afecte i el zel per part del mestre. Afavoriren molt l'estudi de les matemàtiques, però tant aquestes com la literatura i la història, per la valor de llur contingut i sols en quant servien a la formació del caràcter. Tractaven que el domini dels coneixements fos adquirit de la manera més atractiva possible, accentuant-ne el contingut més que la forma, construint sobre la comprensió més que sobre la memòria i fent dels sentits un ús molt més gran del que fins llavors hom n'havia fet. Aquestes característiques que Monroe atribueix a la pedagogia de Port-Royal, són raonades per Rollin en el "Traité des études".

Les qüestions teòriques i generals que en l'obra de Mn. Rexach constitueixen el primer capítol "De l'educació dels minyons", especialment la darrera part, on tracta "de l'educació respecte dels mestres", són tretes de Mr. Rollin, introduint-hi, però, aspectes i punts de vista nous. Per exemple, tot el que hi diu el nostre autor sobre l'obligació que tenen de fomentar les escoles els "pares de república", o sigui els governants, es ben seu, com ho són també els capítols segon i tercer. "De la utilitat i noblesa de l'ensenyar" i "Mitjans per descansar els mestres de minyons amb utilitat dels seus deixebles", reflexe de la realitat de l'escola rural catalana del seu temps, unitària i parroquial.

Tres són per Mn. Rexach, d'acord amb els port-royalistes, els fins de l'educació: instruir en els coneixements útils, formar els costums, estudiar i practicar la religió.

En ordre als coneixements, Mn. Rexach dóna regles per l'ensenyament de la lectura i l'escriptura a base de la llengua materna, sota un caire elemental i pràctic, posant models de lletra i fins una recepta de fer tinta (capítols 4, 5 i 6). No cal dir que d'això no n'hi ha res en el llibre de Rollin. En canvi, torna a apropar-s'hi en el capítol quinzè, "De la sciència de las llenguas". La llengua materna catalana hi és tractada d'una manera semblant que per Rollin la llengua materna francesa; de les dues llengües clàssiques només la llatina vol ensenyar Mn. Rexach, mentre que Rollin parla també del grec, i el seu mètode deriva del nostre encara més que dels consells del francès, de la llarga experiència pròpia. Pel diferent nivell cultural i internacional de la llengua materna, Mn. Rexach preconitza ço que no fa Rollin, l'estudi de les estrangeres, particularment espanyola, francesa i italiana. En canvi, dels altres estudis—eloqüència, poesia, història i filosofia (en l'ample sentit que llavors era concebuda) que tracta Rollin d'una manera extensa, només en diu algunes paraules Mn. Rexach.

El capítol [illegible] pràctiques i ensenyaments religiosos, que és el setè, sota el títol "Dels costums dels minyons" no és independent de l'obra de Rollin, però deriva, d'una manera més directa, de dues obres, que Rexach esmenta, molt difoses en aquell temps: el "Calón christiano" i aquell "preciós llibret" l'"Exercici del Christià", de Mn. Ullastres.

El que es refereix a l'educació moral, formació dels costums i del caràcter ve compres en els capítols 8 i 14. La base d'aquesta educació la cerca Mn. Rexach en la síntesi popular i l'exemple dels clàssics. El capítol vuitè "En què es posen algunes sentències polítiques i morals" és un conjunt d'aforismes, en gran part dites populars i molts potser formulats per Mn. Rexach mateix; regles d'ètica i d'urbanitat, amb les quals qui sap si pretenia d'arreconar els "Amonestaments" de fra Anselm Turmeda. El capítol novè és una breu i curiosíssima "Insinuació de la vida y màximes dels antichs philòsophs", treta potser del llibre de Jean Heuzel, que ell recomana com a text de llatí i que avui encara és reimpresa, "Selectae e profanis scriptoribus historiae" (París 1727). Un altre capítol, el dotzè, abreujat de Mr. Rollin, el que Mn. Rexach confessa, tracta "De la glòria i grandesa verdadera que deuben aspirar los minyons". Altres matèries li inspira a Mn. Rexach el seu coneixement directe de la noblesa i de la pagesia de Catalunya: són el capítol onzè, "Dels fills de nobles de sanch", i el tretzè, "De l'aprecí y honor que los minyons estudiants deuhen fer dels pagesos y de sos fills". Demés, en el capítol desè, que podríem considerar com una transició entre la part religiosa i la part moral del seu llibre, tracta Mn. Rexach "De l'elecció d'estat que deuhen pendrer los minyons", emparant-se del "Manuale sacerdotum" d'Antoni Arbiol, els dels "Instruments de bones obres", de Sant Benet, i de la seva pròpia experiència.

Vet ací, sintèticament resumides, les fonts de l'obra de Mn. Rexach: vull dir les obres que molt directament aprofità; moltes d'altres s'esmenta i es judica, però això que podríem dir-ne la "llibreria de Mn. Rexach" és un tema per tractar més llargament i en altre lloc. De totes les fonts literàries cap de tan important com el "Traité", de Mr. Rollin, dins les "Instruccions", de Mn. Rexach, que així, inconscientment potser, representa una reacció post-royalista en aquells anys del segle XVIII, quan l'ensenyament a la nostra terra era gairebé tot en mans de la Companyia de Jesús i del seu "Ratio studiorum", recordem només el Col·legi de Cordelles i l'hegemonia assolida dins la Universitat de Cervera.

El llibre de Rollin i el de Mn. Rexach tenen, però, una diferència essencial: aquell s'adreça als Col·legis incorporats a la Universitat de París, on es formen els fills de la gent d'espasa i de toga destinats molts d'ells a intervenir el govern de la monarquia de Versalles; aquest visa, més que res, la humil escola rural de Catalunya, freqüentada pels fills dels propietaris i dels pagesos. Demés, Rollin escriu un mètode, Rexach un mètode i un text: Rollin parla amb prou feines de l'ensenyament primari. Rexach és d'aquest del que s'ocupa preferentment. Així, doncs, l'obra del nostre no és ni podia ésser una senzilla adaptació del "Traité des études", i aquí rau el doble mèrit de Mn. Baldiri Rexach: com a introductor de nous mètodes que s'obrien camí en el camp de la pedagogia i com a autor d'una obra ben catalanesca.

Ll. [illegible] d'Olwer

L'Argentina i a S. de les N.

Una de les preocupacions del nou president de la República Argentina, senyor Alvear, ententòfil, sembla que és la d'acabar amb l'isolament actual del seu país dintre la S. de les N., produït per l'actitud germanòfila del senyor Pueyrredón a la primera assemblea d'aquesta entitat. Les grans repúbliques sudamericanes, com és ara el Brasil i Xile, juguen, totes dues, un rol de primer pla en la Societat. Verament sembla que l'Argentina, que amb les seves veïnes va al davant del moviment sudamericà, s'...

Es en aquest estat d'esperit que féu preparar pel seu Govern, a començament d'any, un projecte de llei amb el fi d'obtenir del Parlament els crèdits necessaris per pagar les cotitzacions endarrerides, el conjunt de les quals s'eleva a més de 2.300,000 francs or. Hom en deduí que l'Argentina anava a demanar oficialment la seva readmissió a la Societat de les Nacions.

Les darreres noves arribades de l'Argentina, però, assenyalen que si be és aquesta la intenció del president Alvear, no està pas disposada per ésser realitzada. En el missatge que tradicionalment el president de la República adreça al Congrés, amb motiu de la reobertura de la sessió parlamentària, i del qual, rompent amb la tradició del seu predecessor, n'ha donat personalment lectura a la sesió inaugural del mes de maig, el president Alvear no ha fet sinó una vaga al·lusió a aquesta qüestió. S'és limitat a anunciar que el poder executiu trametria al Parlament un raport que li permetria "d'apreciar i de resoldre la situació de la República al si de la S. de les N.".

Molt vague, com hom veu. D'ací que part de l'opinió faci càrrecs al president Alvear per no haver pres una posició més categòrica. Segons alguns, el Govern actual no ha atès encara de desembrollar-se de les intrigues amb què una propaganda germanòfila, molt encertadament dirigida i sostinguda per una categoria d'intel·lectuals i de poble, ha entercla't la Casa Rosa. No és pas, doncs, en aquests moments, que l'Argentina entrarà de nou a la Societat de les Nacions.

ENTRE ESCRIPTORS

Pierre Loti, mort no fa gaire, era sovint un notable mixtificador. Fa cosa de quinze anys, diu la Parole Libre, el bon poeta Francis Jammes apòstol del retorn a la simplicitat de l'Edat d'or, volgué conèixer Pierre Loti. Partí d'Orthez devers Hendaye, *pedibus cum jambis*, gaiat en mà. Havia anunciat la seva visita, pregant al novel·lista de rebre'l sense cerimònia, talment com cal tractar un home de la natura, que frugalment esmorza com els pastors de Virgili, amb un senzill bujol de llet. En veritat, després d'aquesta recomanació, no esperava pas un festí a la Lucullus. Fou, no gens menys, sorprès, de no veure damunt la taula, on no hi havia cap cobert, sinó una gran escudel·la de llet. Pierre Loti deixà que el poeta parlés. Es limitava a escoltar-lo, tot marxant de l'un cap a l'altre de l'habitació. De tant en quant s'aturava, anava a beure de la mateixa escudella un glop de llet i, sense no dir un mot, amb el gest únicament, convidava el seu hoste a fer el mateix. Tot seguit reprenia, a petites gambades, el tomb de la sala. Francis Jammes es retirà, proclamant que Pierre Loti era foll.

L'ALCOHOL DEL VIATGE

L'altre dia parlàvem de la vanitat del viatge, ens entreteníem observant d'una manera modesta certs caires de la heòcia i la vulgaritat humanes. No ens agrada l'eterna rialleta del rosegador, ni mirar-nos sempre les coses pel cantó més agre. Si el viatge comporta la vanitat, comporta també virtuts i joies inefables; avui parlarem de la més viva i la més enlluernadora d'aquestes joies; l'alcohol del viatge.

En dir "alcohol" ens servim d'una imatge concreta i de la paraula d'una droga, per manifestar l'esperit dionisíac del viatge. Sense l'esperit dionisíac, l'art i la vida serien coses descolorides i sense ànima. En els viatges, l'esperit dionisíac és l'element més fort i més productiu dintre la consciència del viatger.

Ara que no tots els viatges que es fan pel món estan integrats, o tenen una part d'esperit dionisíac.

Aquest esperit és gairebé propi dels primers viatges fets en l'època tendra de la vida, això no vol dir que no hi hagi ànimes madures aptes per sentir-lo, però generalment és cosa pròpia de la joventut.

L'esperit dionisíac per a nosaltres, és el biològic instint que va cap a la possessió de la joia, cap a la màxima tensió de totes les cordes sentimentals, flor, esgarip o rialla, batec del cor, fondres dintre totes les tempestes de la sang i deixar-se anar en els dolcíssims aplanaments de l'ànima. Es la **"matèria prima"** de què es compon tot allò que en els camins de l'art o en els camins de la vida camina amb una passa enèrgicament humana.

El jove viatger que per primer cop trenca la seva frontera natal i es llença cap al món exterior, sent multiplicar-se dintre seu aquest esperit dionisíac cada moment. Abans en la seva vida limitada d'estudi, d'amistat i d'amor, ha trobat dolços instants dionisíacs: la seva pròpia terra, el seu propi paisatge, les ànimes que l'han voltat, han estat elements generadors d'aquest esperit dionisíac. Però el fet de veure i palpar aquelles coses pressentides però impossibles de concretar amb la sola imaginació aviven i eixamplen la foguerada dionisíaca en el cor del viatger, aleshores fins la vanitat del viatge crema d'una manera sana dins d'aquella foguera.

Jo estic segur que no hi ha res tan suggestiu per a una ànima jove com aquesta aventura del viatge. El fet de poder veure altres homes reaccionant davant d'un clima, d'un paisatge, d'una tradició i d'una llengua distints dels nostres, l'apreciar diferències i analogies, observar aquelles canviants de la vida i la cultura damunt de la cresta del món, són fatalment i per llei biològica el desig més intens que es desperta en una joventut àvida de coneixement.

El viatger nedfit en comprendre el seu viatge, podrà imposar-se una certa disciplina apol·línia podrà àdhuc fingir amb ell mateix, aguantar la correcció, valer-se d'una falsa ironia, però l'esperit dionisíac del viatge, l'"alcohol", la sana beguda del viatge, l'embriagaran en els petits detalls, en les situacions més banals i més descolorides, i de tot el seu viatge aquests moments d'embriaguesa, o aquesta embriaguesa contínua, serà allò que dintre seu produirà un fruit moral o un fruit intel·lectual més estimable.

Goethe en entrar a Itàlia sent tot d'un cop aquella embriaguesa, es troba tot trasbalsat i sacsejat per l'esperit dionisíac; després, en les seves visites, en les seves converses i les seves passejades per Roma, quan sembla que una disciplina apol·línia ha esborrat aquell primer entusiasme brutal, sent encara al fons de l'ànima aquella dolça embriaguesa del primer moment davant d'un tros-set de paisatge o davant d'un marbre mutilat.

I l'esperit dionisíac no el comporta precisament un viatge especial, un pelegrinatge de prestigi cap a una Meca prejudicada. El comporta tot viatge per descolorit que sigui, mentre sigui fet per una ànima jove àvida d'enriquir-se espiritualment.

A mida que passen els anys i les passejades es multipliquen l'alcohol del viatge va perdent graus, i arriba un moment en la vida de certs temperaments que, aquest alcohol es converteix en una aigua més o menys picant segons les aventures més o menys tèrboles segons els graus de vanitat.

Per beure i trobar tot el gust i adquirir tots els efectes de l'alcohol del viatge s'han d'aprofitar els anys de joventut, quan encara no han obrat una sèrie de corrosius damunt del nostre esperit, quan encara l'home es pot lliurar i capbussar dintre el món exterior sense pensar en el perill de perdre bous i esquelles. "O les Oarystis! les premières maîtresses!" diu Verlaine, una mica rebregat, una mica penedit i un bon tros enyoradís. Tothom ha cantat les delícies dels primers amors. Els primers viatges són una cosa potser no tan intensa com els "Oarystis", però sí una cosa més ampla, més neta i més colorida, amb una renglera de petites i grans emocions, d'una força tan gran que no s'obliden mai més.

Els viatges són cosa necessària per a la vida de l'home, comporten tota la misèria i tota la imperfecció que hi ha arrapades en les coses humanes; però allò més important i més perdurable dels viatges, és aquell alcohol de la primera sortida, aquell deliciós vi de mil gustos que embriaga unes hores càlides de joventut i que té una sentida tan profunda, que no se'ns esborra mai més dels llavis i que ens dura per tota la vida.

Josep Maria de Sagarra

Una escola de fer l'ullet

Segons diuen els diaris anglesos, els directors de la policia de Londres treballen en la confecció d'un nou llenguatge secret per a l'ús dels seus subordinats, el qual els permetrà de comunicar-se llurs impressions i de trasmètrer qualsevulga ordre entre mig de la gent, fins i tot davant mateix dels suspectes als quals vigilin, sense que ningú hegui esment del diàleg. Es tracta d'una telegrafia doblement òptica per tal com la comunicació secreta s'efectuarà exclusivament amb els ulls i entre els ulls dels agents.

El vocabulari d'aquest llenguatge esotèric estarà format per un repertori variat de moviments de les celles combinats amb aclucaments ràpids o lents d'una parpella. Fet i fet, doncs, la cosa vindrà a ésser una sistematització d'allò que nosaltres en diem simplement "fer l'ullet".

A Anglaterra, on la gent sembla que va amb el cor a la mà, potser aquest novell auxiliar de la policia donarà excel·lents resultats, però si la cosa es volgués implantar aquí, tenim la seguretat que no reixiria poc ni molt, perquè la gent d'aquí sembla que neixi amb la ciència de "fer l'ullet". Cal només passar un diumenge a la tarda per davant d'una porteria on quatre respectables matrones facin la "mona" o entrar en un embrivol rafal de les afores on es jugui una partida de truc o de cau, i immediatament sorprendreu un bé de Déu d'"ullets" que quedareu esgarrifats.

No parlem del enamorats, perquè no hi ha relacions per formals que siguin que no comencin en l'idioma ciliar. Quantes vegades l'arrugament fugitiu d'unes celles femenines no ha glaçat la sang a les venes d'un enamorat com si se li pongués el sol al mig del dia! Però l'ullet entre nosaltres ho expressa tot: l'admiració, la incredulitat, les petites victòries de l'enginy o de l'amor propi, el recel i altres moviments psicològics indefinibles. També és la forma més eficient per escapolir-nos de davant un parer concret i d'expressar coses que no sabem ben bé què són, però que hem de fer beure que les sabem tant com un altre. L'ullet és una manifestació típica de la viror llatina que ens agermana i que devegades ens perd.

A Anglaterra no gaudeixen de la vivor, i per això l'ullet els sembla una troballa. Els anglesos més que "vius" es senten forts, i per això es poden donar el luxe d'ésser prou [illegible] de vetllar per la seguretat pública a base de fer-se l'ullet amb tota la dignitat.

LA SOCIETAT DE LES NACIONS

París, 30.—Segons "L'Echo de París" el senyor [illegible] que es reunirà el dia 2 del [illegible] juliol el Consell complet de la [illegible] de Nacions, amb l'objecte de fer una revisió de les [illegible] personal del Secretariat general i [illegible] Internacional del [illegible]

Full de dietari

LA PISTOLA, OBJECTE D'ESCRIPTORI

Sr. Dasca.—Damunt la taula del despatx què hi teniu vós?

Sr. Canons.—Home, quina pregunta!

Sr. Duran.—Contesteu-la. Us ho prego.

Sr. Canons.—Doncs mireu, ordinàriament i tinc un tinter de metall, un talla-paper de cel·luloide, un regle de fusta negra... Que més? Ah, sí! Un petja-paper que representa un gos ajagut i un pitxer de ceràmica barata on mai hi ha flors...

Sr. Duran.—Podeu retirar el pitxer, i en el seu lloc poseu-hi una bona pistola amb no menys de sis bales.

Sr. Canons.—Que sou plaga!

Sr. Duran.—Parlo seriosament. No sou un home de negocis? Tocant al vostre escriptori no teniu la caixa de cabals?

Sr. Canons.—Ah, ja veig on aneu a parar! Vos em recomaneu la pistola perquè pugui defensar el que és meu amb comoditat.

Sr. Duran.—No n'hi ha prou amb que convertiu la pistola en objecte d'escriptori. Des d'ara endavant quan veieu que s'obre la vostra porta, agafareu la pistola i, sense vacil·lacions ni compliments, l'adreçareu al visitant desconegut, tot dient: "Mans enlaire!" Després li pregareu que perdoni, li demanareu totes les excuses, però sense abaixar la pistola...

Sr. Canons.—Vol eu dir? Es una manera de tractar els negocis!...

Sr. Duran.—Es la que ens escau, o millor dit, la que us escau, perquè jo no tinc negoci, ni caixa de cabals, ni escriptori gairebé. De més a més, a un senyor Canons no li ve d'un canó. Creieume. Retireu el pitxer de ceràmica i poseu-hi la pistola.

Carles Soldevila

EL CONFLICTE SERBO-CROATA

L'incident entre la policia de Zagabria i els partits croates separatistes [ha] aguditzat greument el conflicte entre els croates i el Govern de Belgrad. [En] els cercles polítics de Zagabria hom assegura que el Govern ha obrat amb [una fal]ta de severitat contra Radic per influència de Pribicevic, el qual serva [u]na influència sobre l'ànim del rei [Al]exandre. Hom diu també que una [alt]ra de les causes de l'actitud governativa envers els partits croates, prohibint-los de concórrer al comicis, és degut a haver-hi de parlar el doctor Trumbic, el qual té la intenció d'adherir-se al moviment separatista croata.

Sembla que Trumbic vol sortir del seu isolament per defensar l'obra per ell desenrotllada en el comitè iugoslau de Londres. Trumbic vol combatre l'actual Govern sobre el problema de la construcció interior i, millor encara, sobre el problema adriàtic.

Respecte l'Estatut, Trumbic tendeix a demostrar que el partit radical, i en particular Pasic, han violat els pactes de Corfú i de Ginebra, els quals permetien un Estat federal segons el tipus de la Confederació helvètica. En els cercles polítics hom creu que l'actual discòrdia por repercutir perillosament a la Cambra iugoeslava.

Entre tant, Radic ha cercat una altra ocasió per fer conèixer el seu pensament. Aquesta es presentà dissabte passat en un àpat al qual concorregueren el seus partidaris més assenyalats. En el discurs que hi pronuncià, Radic digué entre altres coses: "El dia d'avui assenyala la completa ruptura entre nosaltres i els polítics de Belgrad. Totes les temptatives d'entesa només ens han portat que danys. El món entener tenia la impressió que finalment a Belgrad havien posat seny i que els croates tenien la intenció de desistir, en part, de llur programa intransigent. Després dels esdeveniments d'avui ja no tenim res de comú amb Belgrad. A Belgrad hom vol la guerra. La guerra tindran! Belgrad farà la coneixença amb gent que sap portar una guerra àdhuc amb mitjans pacífics. Començaren de comprendre que Europa no permet que hom faci la guerra al poble croata. La censura ha estat cruel[...]. Nosaltres no tindrem més tractes amb els polítics de Belgrad. Més tard farem els comptes amb el poble serbi. La diada d'avui ha bandejat tota entesa".

La situació a Europa

Finalment ha quedat solucionada la crisi belga. El Rei ha ratificat la confiança a Govern Theunis tal com estava constituït abans. Això assegura la continuació de la política de reparacions franco-belga i serà el principi d'un nou període d'activitat diplomàtica. Serà contestada tot seguit el memoràndum anglès i es preparen noves gestions per tal de veure de solucionar el difícil problema.

La resistència anomenada passiva pel Govern alemany, creix en activitat. Una bomba ha esclatat en un tren de soldats amb permís, ocasionant dos morts i una quarantena de ferits. Les tropes franco-belgues han ocupat les estacions i els pobles d'Handen i Edisborn.

FINANCES I COMERÇ

COTITZACIONS DEL DIA 30 DE JUNY DE 1923

BORSÍ MATÍ

	Ob.	Alt	Baix	Tanc
Nord				
Alacant				
Andalusos				
Colonial				
Gran Metrop.				
F. C. Metrop.				

BORSÍ NIT

	Ob.	Alt	Baix	Tanc

BORSA TARDA

	Ob.	Alt	Baix	Tanc
Nord				
Alacant				
Orenses				
Càceres V.				
Colonial				
F. C. Metrop.				
Gran Metrop.				
Autòmnibus				
Aigües				

DIVISES ESTRANGERES

Francs	
Suissos	
Belgues	
Lires	
Lliures	
Dòlars	
Marcs	
Corones	
C. Txecoslovaques	

BORSA DE LONDRES

Cèdules argentines		Montevideo	4275
Exterior		Xile	3460
França	75045	Berlín	860000
Nova York	43762	Copenhague	26135
Espanya	2100	Yokohama	2102
Suïssa	2590	Bèlgica	8895
Holanda	11682	Noruega	21975
Itàlia	10393		
Suècia	1729		
Portugal	228		
Argentina	4175		

BORSA DE MADRID

	Com.	3 mes	dojd
Interiora			
Amortitzable 4 0/0			
Amortitzable 5 0/0			
Exterior 4 0/0			
Banc d'Espanya			
Banc Esp. de Crèdit			
Banc Esp. Rio Plata			
Tabacs			
Sucres pref.			
Sucres ord.			
Cèdules			
Nords			
Alacants			
Francs			
Lliures			

BORSA DE PARIS

Londres	73'50
Bèlgica	
Espanya	240
Holanda	
Itàlia	73'
Nova York	16'53
Portugal	
Suècia	
Suïssa	291'50
Argentina	
Brasil	
Grècia	
Noruega	
Dinamarca	
Berlín	00'100
Viena	0'2300
Praga	49'.0

CANVI DE L'OR

Monedes or Alfons	125'
" " Isabel	128'53
" " unces	124'53
" " petites	124'53
" " franceses	124'53
" " lliures	31'53
" " dòlars	6'43

SUCRES

New York — Tanca 29 Juny

Juliol	405'
Setembre	5'3'
Desembre	455'
Març	3'5'

New York — Obert Juny

Juliol	
Desembre	

CAFÈS

New York — Tanca 29 Juny

Disponible	11'1 2
Juliol	873'
Setembre	773'
Desembre	733'
Març	7'0'
Maig	7'0'

MERCAT DE COTONS

Cotitzacions del 30 Juny 1923

New York	Disp.	Juliol	Oct.	Dbre.	Gener	Març	Maig
Tanca anterior		27'35	24 76	24 28	23 66		
Obertura							
Segon telegrama							
Tanca							

Liverpool	Disp.	Juliol	Oct.	Dbre.	Gener	Març	Maig
Tanca anterior							
Obertura							
Segon telegrama							
Tanca							

New Orleans	Disp.	Juliol	Oct.	Dbre.	Gener	Març	Maig
Tanca anterior	28 73	27'42	24'03				
Obertura							
Segon telegrama							
Tanca							

Anuncis Oficials

BANC HISPANO-COLONIAL

Del dia 2 de juliol endavant, tots els dies feiners, de nou a dos quarts de dotze del matí, es pagaran per aquest Banc els cupons i títols amortitzats del Deute municipal de l'Interior, emissions de 1903, 1904 i 1905, sèries A B i C, emissions de 1906; sèries D, de 1907 i 1910; sèries E i F, de 1912; sèries B, de 1912, 1913, 1916, 1917, 1918, 1919 i 1920; emissió de 1921, 6 per 100, així com també els cupons de les obligacions de l'Exposició d'Indústries Elèctriques, emissió de 1922 i Bons de la Reforma de 1908.

Barcelona, 30 de juny de 1923.—El delegat del Consell i secretari general, Francesc Fontanals.

Mercats

Mercat de Vich

Ous, a 250 pessetes la dotzena.
Gallines, de 18 a 25 el parell.
Pollastres, de 13 a 20 ídem.
Conills, de 9 a 12 ídem.
Mamellons, un, de 50 a 60.
Nodriços, a 110 pessetes un.
Xeixa, a 23 pessetes la quartera de 55 quilos.
Forment, a 22 ídem ídem.
Civada, a 40 els 100 quilos.
Ordi, a 38 ídem ídem.

Chaves i C.ª, S. en Cta.
BANCA, CANVI, VALORS
Rambla del Centro, núm. 6
Telèfons 1230-1231 A.

NONELL GERMANS
CANVI : VALORS : CUPONS
Rambla del Centre, 16

Joaquim Marsans Peix
AGENT DE CANVI I BORSA
PASSEIG DE GRACIA, 17
Complimentació d'ordres de Borsa en valors al comptat i en monedes estrangeres. Intervenció de contractes comercials i préstecs sobre mercaderies o valors; subscripcions a empréstits, etc., etc.
Direcció telegràfica "MARGENTE"
Telèfons: 445 A. i 499 A.

CAMISERIA
F. VEHILS VIDAL
2, Portal de l'Angel, 2
Camises crespó camp . . a 10 P.
" crepé tennis . . a 10 P.
" estorata novetat . a 12 P.
" batista francesa . a 9 P.
Camises popelín seda a 25 P.

Industrials i Comerciants
Si voleu recobrar les forces gastades per l'excessiu treball haveu de proporcionar-vos un flascó de FOSFANOL VIAN, elixir o granular, poderós reconstituent i excel·lent tònic muscular adoptat pels metges. Amb el FOSFANOL VIAN assolireu curacions sorprenents de neurastènia, artritisme, esgotament físic, mals-de-cap i estats tuberculosos.
De venda: Farmàcia i Laboratori "El Siglo", S. Pau, 33, davant Mendizàbal.

BALTASAR FIOL
CARROSSIER
CARROSSERIES DE LUXE, TURISME I ESPORT
—o—
REPARACIONS
Sol·liciteu pressupostos
—o—
Coixes completament equipats de les millors marques
—o—
Tallers: Diputació 35 al 39
Tel. 200 H. — BARCELONA

SOLER i TORRA G.MANS
BANQUERS
RAMBLA DELS ESTUDIS, 13, i BONSUCCÉS, 1
VALORS - CUPONS - GIRS - CANVI
Negociem tots els cupons vencíment 1 de juliol

GASETA LOCAL

Sants d'avui: Diumenge VI després de Pentecosta. La Preciosa Sang de Nostre Senyor Jesucrist. Santa Leonor, màrtir.

Preus extraordinaris
Magatzems Betlem
Carme, 8 — Xuclà, 1 i 3

Per a comerç i idiomes, Taqui-meca, etc., estudieu, senyor o senyoreta, a l'ACADEMIA COTS, carrer dels Arcs, 10. Telèf. 5041 A. La més important d'Espanya.

Tricot seda, vestit 25 pessetes, 6 pams d'ample. Mitges i mitjons seda extra, 1'50 parell. Corsega, 318, entre Passeig de Gràcia i Claris.

Galeries Layetanes
CORTS CATALANES, 613
MOBLES, JOIES, TAPISSOS LAMPARES decoració, projectes per eminents artistes

Durant el mes de juny han estat trobats en els autos i garatges de la Federació d'Automòbils (Aribau, 21, entresol) els següents objectes, que estan a la disposició de llurs propietaris en les oficines d'aquesta Federació:

Dues cartes de carreteres franceses.
Un vano.
Un estoig amb eines de dentista.

CORDILLERA
Vi blanc, 0'75 amp. litre
Cellers ARNO & MARISTANY

Diumenge, dia 1 de juliol, En Baltasar d'Avia donarà una conferència a la sala de la Biblioteca Popular de l'Ateneu sobre ... tema "La Divina Comèdia", de Dant Alighieri.

AIGUA IMPERIAL
VANOS CAROUS
Portaferrissa, 19

Sangrà — Tel. 1473 A. Palau 11 — Banyeras

Els "Femes Coral Club" anuncia que dijous donarà una sessió de gimnàstica ... a càrrec de ...

CAMBRES DE BANY
I LLURS ACCESORIS
BANYERES
LAVABOS
WATERS
BIDETS
DUTXES
AIXETES
Etc.
Preus Reduïts

ENRIC CARDONA
Vergara n.º 1
Comte Assalt n.º 39 a 43
BARCELONA

... jat aficionat senyor Vilardebó, el qual invita a tots els amants dels escacs que vulguen honorar-lo amb el seu concurs. L'acte se celebrarà al local social, Marquès del Duero, núm. 21, a dos quarts de nou de la nit.

DESSUADORS IMPERMEABLES
PER A VESTITS
Extens assortit
CASA ROSICH
Ronda de St. Pere, 7
Plaça Santa Anna, 6
Tapinería, 33
Encerats i impermeables
ROSICH S. A.
BARCELONA

Breda a Sant Hilari
ANADA I TORNADA, 7 PTES.

La Hispano-Ettarlenca. Combinació amb el tren lleuger de les 7'30 i correu 14'25. L'auto surt de segona que arriba el tren, sense esperar el de Girona. Aquest també trabarà a Hostalrich, de la mateixa Empresa, un auto gran.

Per a bitllets de l'auto i del tren: Despatx Central dels F. C. de M. S. i A. Corts Catalanes, 573, Barcelona.

BATISTES ESTAMPADES PROPIES PER A BATES
Gran col·lecció de dibuixos
Amplada 70 centímetres
metre a 0'80 pessetes
Magatzems Betlem
Carme, 8 — Xuclà, 1 i 3

LANCIA
Torpedes 7 places
Omnibus 24 places
Camionetes
Camions Dirtij U. S. A. 5-6 tones
Camions A. S 4-5 tones
tots amb basculant o sense
REMESA A L'ACTE
A. ANTICH Provença 1 0 Telèf. 517 H

RESTAURANT ROYAL
Saló de Te
cada dia de dansant de 5 a 2/7 de 8, i dinar a l'americana, de 9 a 11.

Aparells fotogràfics
garantitzats i econòmics els trobareu a la Casa Cuyàs: Portal de l'Angel, 11.

El millor obsequi per a les vacances
és un aparell fotogràfic de la Casa Cuyàs: Portal de l'Angel, número 11.

El nostre amic i ferm nacionalista N'Adolf Galès Pujol, de Gelida, està rebent moltes felicitacions per haver acabat d'una manera brillant el doctorat en Medicina, en els exàmens del qual ha obtingut les notes més excel·lents.

VOILE ESTAMPAT, GRANS DIBUIXOS
metre a 1'25 pessetes
Magatzems Betlem
Carme, 8 — Xuclà, 1 i 3

PARAIGUES Ferran 14 casa CLAPES

CAMISERIA SANS
Boqueria, 32
Gran assortit en corbates

Ahir, a les vuit del matí, a l'església parroquial de Nostra Dona dels Angels, tingué lloc la cerimònia de casament de la senyoreta ... N'Assumpció Massaguer amb el jove En Josep Bra.

Magatzems Santa Eulàlia
AVIS
Segons el costum d'anys anteriors, aquests Magatzems estaran tancats de 1 a 3, des del primer de juliol al 30 de Setembre.
La Direcció

Hem rebut el segon número de "La novel·la d'ara", corresponent a aquesta setmana, que publica l'interessant novel·la *Mare-nostra*, de l'eminent Victor Català, amb il·lustracions de l'Antoni Ganiega.

JOIES VILANOVA ...

CORTINES SEMI-FIL SERRELL
Grandàries 150 x 250 a 6'90
Magatzems Betlem
Carme, 3 — Xuclà, 1 i 3

MONTAÑA
Vi negre, 0'75 amp. litre
Cellers ARNO & MARISTANY

Per a cines de família
no hi ha com la Casa Cuyàs: Portal de l'Angel, 11.

Per a les Colònies Escolars que organitza l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, s'han rebut els següents donatius: pagant les despeses de dos infants, del F. C. Barcelona i de la senyora Joaquima Carné de Piferrer; pagant les despeses d'un infant, dels senyors Maties Diaz Santos, Enric Pérez Capdevila, Enric Pomodila, Lluís Esteve, doctor Francesc Fàbregas, Eduard Fuig i Carteny, de Barcelona; Emili Soler i Emili Badiella, de Terrassa. Demés donatius en metàl·lic de la senyora Glòria Balbena de Sales i de la senyora Anna Senyé d'Aymà, i dels senyors Artur Balbena Tusell, Josep Maria Torrents i Costa, Antos Sans i Rossell, Josep Grant i Sala, Josep Esteve i Lluís G. Fàbrega, de Lima (Perú).

ALCOHOLS PURS
rectificats de 96/97°. Especials per a Clíniques, laboratoris, farmàcies, perfumeries
ANISATS
de totes classes
VENDA A L'ENGROS I AL DETALL
A. ANTICH
Ronda de Sant Pau, 32.
Telèfon 810 A.

CRESPO SEDA BLANC, NEGRE I COLORS.
Metre a 7'50 pessetes
Magatzems Betlem
Carme, 8 — Xuclà, 1 i 3

Mosques mata a milions un sol paper "Tanglefoot"

Des del dilluns, 2 de juliol, quedarà obert en les oficines de l'Arenes ... celones el pagament del cupó número 23 d'obligacions hipotecàries, i del cupó número 4 de bons de reforma de dita entitat, continuant-se en successius dies laborables.

DRAPS DE CUINA
Dotzena a 5 pessetes
Magatzems Betlem
Carme, 8 — Xuclà, 1 i 3

La societat "Tibidabo" estableix des d'avui la hora d'estiu pel tramvia i funicular fins a la una de la matinada.

VESTIDETS
organdí, tul i madapolan, el més variat i extens assortit, a preus reduidíssims, a la fàbrica CASA REXACHS, Portaferrissa, 16. Sucursal, Consell de Cent, 339 (entre Rambla Catalunya i Passeig de Gràcia).

CASA AMOBLADA
a Santa Coloma de Farnès. Detalls: Portal Nou, 45, segon primera.

S'ha celebrat ... Barcelona la sessió reglamentària per tal de nomenar president per al proper exercici de 1923 a 1924, havent estat reelegit per unanimitat el president actual En Pere Rahola.

Modes Dreby: Rbla. Prat, 7
Liquidació capells fi de temporada

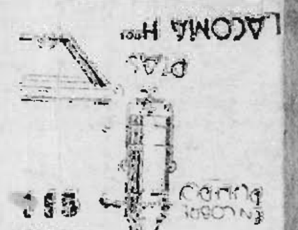

No tossiu més. Preneu pastilles KLAM TRES RALS CAPSA

Si teniu mal de coll useu FARINGOL

Sanatori Naturista Forrindis, 15 bis. Barcelona. Nutrició, Magnetisme, Fangs, Ozono, Informacions. Preus des de ... pessetes. C. Mallorca 230. Tel. 75-G.

Doctora SAIS Metgessa tocòloga. Enfermetats de la dona i dels nens. Pelai, 50, 1.er De 3 a 5.

PANYERIA
Per a senyors, senyores i nens
LA TEXTIL CATALANA
(nom registrat)
Inmens assortit en totes les classes. Venem únicament classes superiors a preus baratíssims.
RECLAM: Cortes de vestit estam superior, fils doblats i en fresc, tentables, a 7 ptes. 45 els 3'05 metres. Venem exclusivament al detall. Plaça de l'Angel, 1; Gran Via Layetana, 25.

DEPOSITO DE FORNITURAS PARA RELOJES
FABRICA DE JOYERIA Y PLATERIA
ENRIQUE CORTADA
TEMPLARIOS 5 PRAL
RELOJERIA — BISUTERIA
UTILES Y HERRAMIENTAS DE PRECISION ETC.

El Doctor Roura Oxandaberro GINECOLOGIA CIRURGIA GENERAL
Del 4 de juliol al 1 d'octubre tindrà la consulta de 9 a 11 del matí. C. Corts, 589.

Dr. Montañá dels Hospitals de París. Pell i venèri. Sant Pau, 28, principal 2.ª

TUBERCULOSI de la pell, ossos, articulacions (tumors blancs), vísceres escrofuloses, cura radical sense operació, tractament de...

Doctor Navarro pel Doctor Carles Comamala
Corts, 500, pral. 1.ª—Consulta de 3 a 5, dilluns, dimarts i dissabtes

Dr. NOGUER MORE
Cap del servei de dermatologia de l'Hospital de Santa Creu, s'ha encarregat, de tornada del seu viatge d'investigació científica, de la seva consulta especial de malalties de la pell i cabell. València, 300.

Dr. F. Falgueras i Falgueras
METGE DENTISTA
Cirurgia de la boca. Correcció de les desviacions dentals; de les deformacions i vicis de creixença dels maxil·lars. Dents sense paladar ajustats als principis anatòmics de la funció masticatòria, la l'objecte d'ésser de perfecta adaptació. Ronda St. Pere, 16, primer. D'11 a 1 i de 4 a 7.

DE FRANÇA

—o—

La Cambra francesa aprova el pressupost biennal per als anys de 1923 i 1924

—o—

París, 30. — En la sessió que celebrà ahir la Cambra dels Diputats fou aprovat per 457 vots contra 158 el pressupost general que regirà durant el corrent any de 1923. Malgrat l'oposició que han fet els diputats socialistes i els radicals-socialistes, fou aprovada certa clàusula addició sostinguda pel Govern per 418 vots contra 168. En la dita clàusula s'estipula que el dit pressupost de 1923 continuï vàlid per el pròxim any de 1924, d'acord amb els desigs reiteradament exposats pel president Poincaré. Per conseguent la Cambra votà, en votació privada, l'autorització i la percepció dels impostos corresponents, introduint les eventuals modificacions que es creguin necessàries per al corresponent exercici de 1924.—Havas.

París, 30.—La Comissió de Finances de la Cambra dels Diputats ha aprovat per vint vots contra tres l'article relatiu al pressupost biennal.—Havas.

París, 30.—Ahir quedà aprovat a la Cambra de diputats el pressupost per 1923, que passa de 23.451 milions de francs.

Un dels articles autoritza el ministre de Marina per gastar 30 milions en l'execució del programa naval.—Radio.

París, 30. — En la sessió nocturna últimament celebrada per la Cambra dels Diputats s'entaulà a dos quarts de cinc de la matinada una animada controvèrsia sobre sobre la qüestió del tancament de fronteres als vins importats de l'estranger.

El senyor Ybarnegaray, diputat pels Baixos Pireneus, advertí el perill de provocar represàlies per part d'Espanya si s'adoptava aquella mesura, i invità al ministre d'Agricultura a posar-se d'acord amb el de Comerç per evitar l'adopció de qualsevol mesura que pogués portar desagradables conseqüències per a la producció nacional.

El ministre d'Agricultura afirmà que el Govern s'esforça per conciliar tots els interessos nacionals.

El president del Consell — afegí — prosegueix les negociacions animat d'aquest mateix esperit.

A petició dels ministres interessats en aquest assumpte, la Cambra ajornà aquest debat fins acabar les negociacions.—Havas.

L'ESTRANYA DESAPARICIO DE M. QUEMENEUR :: UN SEU SOCI DETINGUT

París, 30. — La policia ha detingut un soci de M. Quemeneur anomenat Sezenec el qual acompanyà en automòbil a M. Quemeneur de Morlaix a Dreux, lloc en el qual es perdé el seu rastre.

Un xofer ha declarat que en un dels bidons de gasolina de l'automòbil de M. Quemeneur s'havien trobat taques de sang.—Havas.

DETENCIO D'ATRACADORS A GRAN ESCALA

Nica, 30. — La policia ha detingut tres individus que s'han confessat autors de l'atracament a les oficines de recaptació d'impostos de Maiseillan (Herauld), d'on robaren quatrecentes setanta cinc mil francs en bons de la defensa nacional i quaranta set mil en diner.—Radio.

LA REBELIO AL PARAGUAI

Asunción, 30.—[illegible] mandats pel ministre de la Guerra [illegible] els rebels a [illegible].—Radio.

LA CIENCIA

—o—

Unes senzilles injeccions als acusats en treuen la veritat més fàcilment que un hàbil interrogatori

—o—

Nova York, 30. — A la presó de Sant Quintí, de Califòrnia, s'han efectuat *experiments sobre criminals*. El doctor House ha practicat *injeccions d'escopolamina. Fins ara aquest* producte no havia estat emprat més que en els parts difícils per adormir la persona sense que perdés el coneixement.

Als criminals l'efecte de l'escopolamina els manté en un estat de somnolència que els permet de contestar les preguntes que se'ls fan, prescindint de tot raonament, la qual cosa suprimeix qualsevol alteració de la veritat. Per aquest mitjà ha estat reconeguda la innocència d'un condemnat a mort. En canvi, altres condemnats per un delicte n'han confessat d'altres.

El director de la presó de Nova York ha demanat autorització per fer l'experiment a diferents presos. —Radio.

EL PROCES JUDET SEGUEIXEN LES DECLARACIONS DEL PROCESSAT : ELS TESTIMONIS DE CARREC

París 30.—A noves preguntes de la Presidència, contesta el processat dient:

—Jo no compartia ni molt menys totes les idees de Hans Bossard, ni vaig prendre part en els seus tractes.

Es cert que celebrava freqüents conferències amb ell, però ell era qui facilitava informes.

Quant a l'agregat militar francès senyor Pageot, contra el qual havia formulat una protesta amb motiu d'haver estat registrats indegudament els meus equipatges per ordre d'investigació seva, no hi ha lloc a dubte que aquest militar em mirava amb mals ulls, per la qual cosa, documents que es refereixen personalment a taxativa, com se sap, al senyor Judet, foren substrets del ministeri d'Afers Estrangers de Berlín el maig de l'any 1919 i foren lliurats a França per un súbdit alemany, al qual solament es coneix pels noms d'Alfred i Leopold.

Tots aquests documents, afirma el testimoni que són autèntics i originals, excepte el quart, que és una còpia solament.

Declara a continuació el senyor Rogere, funcionari del ministeri d'Afers Estrangers francès, sobre el llançament dels fulls alemanys referents a l'assumpte Judet.

Afirma després el senyor Judet, encara que manant de lectura amplia tots les calumnioses xafarderies que anaven contra meu.

A Suïssa, diu després el processat, [illegible] col·legi a Suïssa tenia molts amics particulars, i era doncs natural que jo me n'anés a residir-hi.

El processat es refereix novament a la senyora Bossard dirigint-li durs atacs, als quals posa fi parlant amb veu commoguda de la dolor que experimentava davant la idea de morir, encara que innocent, deshonrat.

El processat parla després amb gran extensió dels senyors Léon Daudet i Maurras, formulant durs conceptes contra ambdós i atribuint-los [illegible] de l'odi que li tenen a la [illegible] de consentir al periòdic "L'Eclair" es òrgan del partit reialista.

Comença a continuació la declaració dels testimonis de càrrec.

A preguntes d'un jurat, Judet reconeix seguir devant al comte de Saint Armand el diner que aquest li devia.

Després d'això s'aixecà la sessió.—Havas.

EL PROBLEMA DE LES REPARACIONS

La solució de la crisi belga inaugurarà un període de gran activitat diplomàtica

Continua el mateix Govern belga :: La resposta de França a Anglaterra serà verbal :: L'activitat de la resistència passiva :: Una bomba esclata en un tren de permissionaris ocasionant deu morts i quaranta ferits

Brusselles, 30. — Sota la presidència del senyor Theunis els ministres belgues han celebrat una reunió per a canviar impressions sobre els termes en els que està concertada la declaració de ministeri.

Es suposa que a la tarda el senyor Theunis sotmeté a la signatura del rei Albert el decret retirant la dimissió de l'anterior Gabinet.—Havas.

Brusselles, 30. — El *Moniteur* d'avui publica un decret retirant la dimissió de l'últim Gabinet.—Havas.

Brusselles, 30. — El rei ha ratificat la seva confiança a tots els seus antics ministres. El Gabinet es compon de cinc catòlics i cinc liberals, sota la presidència del senyor Theunis, el qual desempenya a més a més la cartera de Finances. El senyor Theunis no pertany a cap partit.

El Govern es presentarà a les Cambres dimarts. Es segur que els catòlics i els liberals donaran de nou llur confiança al Gabinet Theunis, però podria ocórrer que a conseqüència de la discussió del projecte relatiu a la Universitat de Gant, el Gabinet, que ha unit la seva sort a la solució d'aquest assumpte experimentarà noves dificultats.—Radio.

Brusselles, 30.—El Govern belga insistir en la seva declaració ministerial en què la política exterior de Bèlgica no s'ha modificat en res. Pel contrari, declarar que va a seguir una política d'energia en matèria de reparacions a la Rhur, de pla acord amb França, afirmant ensems el seu desig de reconstituir la unitat de front dels aliats.

Les negociacions interaliades, en suspens des de fa 15 dies, podran reprendre's immediatament; l'Ambaixador de França a Londrets podrà donar aviat la resposta franco-belga al qüestionari britànic sobre es reparacions.—Radio.

L'ACTITUD D'ANGLATERRA

Londres, 30.—Comunica l'Agència Reuter que als cercles autoritzats es creu que la solució de la crisi belga posa fi als obstacles amb que topava perquè fos tramesa la resposta francesa al recent qüestionari britànic. Als dits cercles es creu que Anglaterra rebrà molt aviat l'esmentada resposta i així s'entrarà en un període d'actives negociacions entre els aliats.

Als dits cercles s'espera que la nota alemanya [illegible] resposta esperant que els aliats [illegible] un mitjà de presentar una resposta col·lectiva al Reich.—Havas.

DESPRES DE LA CRISI BELGA LA RESPOSTA A ANGLATERRA

París, 30. — Constituït el nou Gabinet format pel senyor Theunis, hi haurà de seguida un canvi d'impressions entre París i Brusselles amb l'objecte de posar-se d'acord per redactar en comú la resposta que ha de donar-se al qüestionari anglès.—Havas.

París, 30. — Segons els periòdics d'aquest matí [illegible] que el Foreign Office la resposta franco-belga al qüestionari britànic.—Havas.

París, 30. — El ministre d'Afers estrangers ha ordenat a l'ambaixador a Bèlgica què reprengui les converses que havien estat suspeses a causa de la crisi belga.—Radio.

SEMBLA QUE DEMA L'AMBAIXADOR DE FRANÇA A LONDRES CONTESTARA VERBALMENT EL QUESTIONARI BRITANIC

París, 30.—Es molt probable que dilluns vinent l'ambaixador de França a Londres, comte de Saint Aulaire, contesti el qüestionari britànic del tretze de juny. A l'efecte se li han tramès noves instruccions. La contestació serà oral.—Radio.

COMENTARIS DE LA PREMSA FRANCESA REFERENTS A LA SESSIO D'ABANS D'AHIR AL SENAT

París, 30.—L'opinió de la premsa francesa respecte de la sessió celebrada ahir al Senat es resum amb tota precisió en el comentari que publica el "Matin", afirmant que l'Alta Cambra francesa va donar l'espectacle més emocionant i una manifestació total d'adhesió a la unió sagrada, la més gran que ha conegut el Parlament des de la guerra, aprovant per unanimitat els crèdits demanats per mantenir l'acció de França a la Rhur.

Dos dies després de publicar-se la carta del Papa, afegeix el "Matin", el Senat féu entendre que donava a la seva actitud una significació claríssima, significant que no deixaren de subratllar enèrgicament els representants de les dretes i del centre.

Els diaris de les dretes fan ressaltar els aplaudiments repetits amb què foren aprovades les paraules de M. Poincaré demostrant [illegible] com [illegible] el ben fonamentada que és l'ocupació de la Rhur.

El "Figaro" fa present [illegible] que el més [illegible] comprengui el significat del vot unànime de l'Alta Cambra francesa, sobretot tenint en compte la diversitat doctrinaris manifestats en ella sobre sembroses qüestions.

El "Gaulois" creu que M. Poincaré estigué ben inspirat en suprimir qualsevol possible equívoc tan aviat com es donaren a la publicitat determinades manifestacions internacionals.

L'"Echo de Paris" diu que a l'exterior l'opinió no podrà enganyar-se [illegible] respecte de l'exacte significat de les manifestacions de M. Poincaré.—Havas.

EL DISCURS DEL CANCELLER A LA CAMBRA DEL COMERÇ DE BREMA

Brema, 30.—En el discurs pronunciat pel canceller Cuno a la Cambra de Comerç ha expressat la seva convicció que serà mantingut el front defensiu.

Diu que les ofertes que Alemanya havia fet a Londres i a París estaven concebudes en un esperit pràctic i econòmic, però no obtingueren els fins esperats.

La resistència passiva és una conseqüència necessària sorgida de la voluntat unànime del poble.

Ha dit que s'explicava que el decret sobre les divises hagi estat criticat per elements econòmics que desitgen la supressió més ràpida del control de les exportacions, però cal mantenir la confiança del poble en l'Estat i afirmar la voluntat d'aquest de defensar-se contra tots els perills, àdhuc contra els elements econòmics per tal d'assegurar a les masses la possibilitat de subsistir.—Radio.

Brema, 30.—En la Cambra de Comerç *d'aquesta ciutat el canceller Cuno* ha pronunciat un discurs afirmant que la resistència passiva la origina la voluntat unànime del poble.

A la nit el senyor Cuno marxà cap a Hamburg.—Havas.

EL PRESIDENT DE SAXONIA VOL QUE ES NEGOCII

Dresde, 30.—La sessió d'ahir de la Dieta saxona acabà rebutjant-se una moció de desconfiança presentada contra el president senyor Zeigner. Aquest declara que mai no havia dirigit cap crítica contra la política interior del Reich, sinó que considerava impossible que continués l'actual Gabinet del canceller Cuno. Afegí el senyor Zeigner que al seu judici havien d'entaular-se immediatament les negociacions amb França i Bèlgica. "No comparteixo de cap manera — acabà dient — l'optimisme de les dretes, car una gran part del poble alemany està molt cansada ja i es mostra molt desitjosa que s'acabi l'actual situació.—Havas.

LA RESISTENCIA "PASSIVA" UNA BOMBA ESCLATA EN UN TREN BELGA 9 MORTS I 25 FERITS

Duisburg, 30.—Ha esclatat una bomba a l'interior d'un tren belga de permissionaris que sortia d'aquesta ciutat.

Els vagons han quedat completament destrossats.

Han resultat 9 morts i 25 ferits.—Havas.

Dusseldorf, 30.—A les dues de la matinada ha esclatat una bomba en un pont sobre el Rin, a la via d'Hochfeld a Duisburg en el moment que passava un tren. Hi han hagut nou morts i vint-i-cinc ferits.—Radio.

L'EXPLOSIO EN EL PONT SOBRE EL RIN 10 MORTS I 40 FERITS 20 PERSONALITATS DETINGUDES

Dusseldorf, 30.—La l'explosió ocorreguda al pont sobre el Rin ha resultat mort un sentinella belga, a més d'haver-hi enfonsat [illegible] projectat per l'explosió.

La via ha quedat avariada i la circulació interrompuda.

El general [illegible] s'ha dirigit al lloc del succés, amb l'objecte d'aplicar les sancions oportunes.—Radio.

Dusseldorf, 30.—Se sap que el nombre de morts a causa de l'explosió en el pont sobre el Rin s'eleva a deu i el de ferits a quaranta.

Han estat detingudes 20 personalitats a Duisburg.

Tots els establiments públics i botigues han estat tancats. Ha estat prohibida la circulació de tramvies i vehicles i la circulació de persones des de les primeres hores de la nit.—Radio.

ON ERA LA BOMBA LA VIA REPARADA RAPIDAMENT

Brusselles, 30. — De les investigacions practicades per la policia sembla [illegible] a Duisburg contra un tren en el que anaven soldats belgues amb permís, resulta que la bomba que esclatà en el tren hagué d'ésser col·locada en el water del vagó que fou destrossat.

En el lloc del succés quedaren arrebassats per la força de l'explosió uns metres de riells, però a les dotze del dia, gràcies a la rapidesa amb què foren efectuats els treballs, era restablerta la circulació. —Havas.

UNA ALTRA BOMBA

Dusseldorf, 30. — A la via de Duren a Traveris ha fet explosió una bomba al pas d'un tren. No hi ha hagut víctimes. —Radio.

ELS FRANCESOS OCUPEN HANDEN I EDISBORN

Coblença, 30. — Les tropes franceses d'ocupació s'han possessionat de l'estació i del poble d'Handen de la línia de Darmstadt a Francfort i del poble, i l'estació d'Edisborn, de la línia de Francfort a Kronberg.

Ambues localitats estan enclavades al cap de pont de Magúncia i han estat ocupades com a acte de sanció pels atemptats comesos en la línia de Magúncia a Worms. — Havas.

DETENCIONS PER SABOTATGES

Dusseldorf, 30. — Han estat detinguts a Dortmund set alemanys acusats de sabotatge.—Radio.

MANIOBRES DEL SOCIALISTES NACIONALISTES

Berlín, 30. — Al *Berliner Tageblatt* li comuniquen de Stuttgart que la nit del 24 de juny es celebrà una reunió cinc mil afiliats al partit nacional socialista, dedicant-se a executar exercicis militars. Després d'això, procediren a la benedicció de llurs banderes, sense que les autoritats locals intervinguessin en el curs de llurs maniobres.—Havas.

LE ORGANITZACIONS NACIONALISTES

Berlín, 30. — El *Vorwaerts* denuncia l'existència d'una oficina d'informació nacionalista que està afiliada a la Reichswehr. Segons el dit periòdic, l'esmentada oficina té nombrosos subgents que es dediquen a controlar l'organització dels partits d'esquerra.—Havas.

SET ALEMANYS CONDEMNATS A MORT

Magúncia, 30.—El Consell de guerra celebrat en aquesta població ha condemnat a mort set alemanys que la nit del 25 de l'actual intentaren fer descarrilar l'exprés de Wiesbaden a Estrasburg. Un altre individu ha estat condemnat a treballs forçats a perpetuïtat pel dit motiu.—Havas.

DOS PERIODICS SUSPESOS

Dusseldorf, 30.—Han estat suspesos dos periòdics locals, un per un mes i un altre per vuit dies.—Havas.

INCAUTACIO DE QUATRE MIL MILIONS DE MARCS

Magúncia, 30.—Les autoritats d'ocupació s'han incautat a Gustavsburg de quatre mil milions de marcs paper, que eren destinats al pagament dels ferroviaris vaguistes.—Havas.

LA CIRCULACIO FIDUCIARIA ALEMANYA :: NOUS BITLLETS DE BANC D'UN MILIO DE MARCS

Berlín, 30.—La circulació de bitllets de Banc puja a tretze trilions de marcs. La setmana passada augmentà en dos trilions.

El Govern de l'Imperi es proposa de fer imprimir bitllets de Banc d'un milió.—Radio.

LES COTITZACIONS DE DIVISES ESTRANGERES NOMES ES REALITZARAN A BERLIN

Berlín, 30.—En virtut de la nova ordenança sobre le comerç de divises estrangeres, les cotitzacions es realitzaran solament a Berlín, havent quedat suprimida la cotització de Francfort, la qual ha vingut funcionant fins ara.—Radio.

MONS. TESTA A DUSSELDORF

Dusseldorf, 30.—Monsenyor Testa ha visitat els presoners polítics alemanys, que estan detinguts a la presó de Dusseldorf.—Havas.

L'ATUR FORÇOS :: LA MISERIA

Duisburg, 30.—Augmenta el nombre d'obrers en atur forçós a causa de la crisi industrial.

La misèria es gran a tota la regió.—Havas.

ELS SENSE FEINA AUGMENTEN

Dusseldorf, 30.—El nombre d'obrers sense feina ha augmentat considerablement durant aquesta última setmana. El nombre total s'eleva a 7.600.—Radio.

UNA FABRICA QUE PLEGA

Duisburg, 30.—La fàbrica Phoenix que ocupava 6.000 obrers, ha cessat de treballar per manca de matèries primeres.—Havas.

AUGMENT DE SALARIS ALS MINAIRES DE LA RUHR

Dusseldorf, 30. — El primer de juliol els minaires de la Ruhr percebran un augment de salaris de quaranta cinc mil marcs.—Radio.

IMMINENT VAGA METALLURGICA

Berlín, 30. — Es considera imminent la vaga de 250.000 obrers metal·lúrgics a causa de l'actual desproporció dels salaris.—Havas

TANGER

—o—

La Conferència de Londres El pla britànic preveu la instauració d'una municipalitat internacional

—o—

Londres, 30.—El "Daily Express" diu que la Gran Bretanya desitja una garantia en virtut de la qual tingui la seguretat que Tànger *no arribarà* a ésser un dia un segon Gibraltar, que pugui posar en perill la situació que disfruta al *Mediterrani*.

El fi que es proposa el Govern britànic és que Tànger arribi a ésser *un port internacional amb idèntics* drets comercials per a tothom.

En el pla britànic es preveu la instauració a Tànger d'una Municipalitat o Ajuntament que tingui representants de totes les nacions aliades o que tenen interessos a Tànger, el qual estaria encarregat de l'administració de la ciutat.—Havas.

ANGLATERRA

—o—

Ramsay Macdonald es elegit president executiu nacional del partit laborista

—o—

Londres, 30.—*En substitució del* senyor Webb, ha estat elegit el senyor Ramsay Macdonald, president executiu nacional pel partit laborista britànic.—Havas.

EL CONGRES INTERNACIONAL DE NAVEGACIO A LONDRES PRESIDIRA L'OBERTURA EL DE YORK

Londres, 30. — El Congrés internacional de navegació es reunirà en sessió el dilluns vinent. Presidirà la sessió d'obertura el duc de York.

Lord Desborougth, president del Congrés, pronunciarà el discurs de salutació.

Al dit Congrés hi estan representats 31 Estats, amb un total de trescents delegats.—Radio.

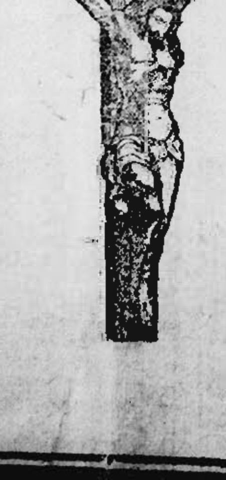

El senyor

En Pere Abella i Viñas

Vocal de la Cambra de Comerç i Navegació

MORI EL DIA 24 DE JUNY ULTIM

HAVENT REBUT ELS SANTS SAGRAMENTS I LA BENEDICCIÓ APOSTÓLICA

(A. C. S.)

Els seus esposa, fills, néts, germà, cunyades, oncle polític, nebots, cosins, parents tots, la casa FILLS DE PERE ABELLA i la CAMBRA DE COMERÇ I NAVEGACIO, recorden als seus amics i coneguts tan dolorosa pèrdua i els assabenten que per l'tern descans de la seva ànima, se celebraran funerals dimarts, vinent, dia, 3, a les deu del matí, a la parròquia del Pi.

Les misses després de l'ofici i tot seguit la del perdó. Agraint l'assistència, el dol es dóna per despedit.

NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

LA VAGA DELS TRANSPORTS

LA SITUACIO DURANT EL DIA D'AHIR

Acabem la vuitena setmana de vaga sense que hi hagi cap indici de millorament de la situació.

Segons les dades oficials, ahir treballaren al moll del carbó 15 homes i 122 carros en la descàrrega de sis vaixells.

Als altres molls treballaren 1.020 homes, descarregant-se 30 vaixells. D'aquests treballadors, 750 pertanyen a la Germandat de Sant Pere Pescador i els 270 que resten no estan associats.

DECLARACIONS DEL GOVERNADOR

En rebre els periodistes ahir a primera hora de la tarda, el senyor Portela els donà compte dels atracaments d'ahir al matí, i referint-se al de l'Hotel Ritz, digué que després de practicar les primeres diligències, el fet no apareixia gaire clar, fent altres manifestacions que anotem en la ressenya donant compte d'aquell fet.

Respecte a la vaga dels transports digué que era un assumpte molt complex que havia arribat actualment a ésser una lluita entre el Sindicat Unic i la Federació Patronal. Creu que és una equivocació haver portat el conflicte per aquest camí, i digué que les dificultats que representen aquest estat de coses fan que sigui més difícil arribar a la solució del conflicte.

Digué finalment que, malgrat totes aquestes dificultats, ell no deixarà de fer les gestions que cregui necessàries per resoldre la vaga.

També ha manifestat el senyor Portela que ha renunciat al sou que li pertany com a primera autoritat civil, a favor de la Junta de Protecció a la Infància, de la qual fou organitzador i actualment és vocal nat.

EL CONFLICTE DE LA CATALANA DEL GAS

El governador civil senyor Portela va manifestar ahir que la Delegació Règia del Treball intervé en el conflicte de la Catalana del Gas.

S'assegura que la Direcció de la Catalana creu que el Sindicat del qual formen part els obrers no està constituït segons la llei, afirmant també l'empresa que no fa pas molt de temps concedí importants millores als obrers.

AL PORT

La setmana que finí ahir acusa poques variacions. El nombre d'entrades i sortides de vaixells i el de treballadors ocupats en les tasques del port, ha estat, però, major que en l'anterior.

La descàrrega dels vapors carboners ha continuat intensificant-se. Disposant de més treballadors diversos vaixells han pogut treballar per tres i quatre "tires", el que ha fet que el rendiment en tonellatge descarregat fos molt superior al de la setmana passada. El dia 26 sortí el vapor "Juan Abrisqueta", ja enllestit; passà a ocupar el seu lloc el "Celestino Ballesteros", a bord del qual es continua treballant. En total, són nou els vapors de carbó mineral que descarreguen i quinze els que esperen torn per descarregar.

Quant al carbó vegetal, continuen pràcticament suspeses les descàrregues dels velers italians que hi ha al port, el carregament dels quals va destinat al Gremi de Carboners. Unicament als molls de Sant Bertran i Espanya han descarregat dos velers gènere del país que s'ha detallat al públic que ha format cues llarguíssimes als molls esmentats. Tenim entès que el veler italià "San Francesco de Paola" detallarà el seu carregament al moll de Barcelona S., demà dilluns.

Amb referència a mercaderies generals, han estat molt poques les embarcades; quant a les arribades, han quedat dipositades als molls i dipòsits, retirant-se'n molt poques amb carros i camions custodiats per la força.

Els vaixells de les cases Ibarra, Transmediterrània i Ramos que fan serveis regulars de cabotatge, s'han limitat en general al tràfec de passatgers, càrrega i descàrrega de subsistències i de carregaments homogenis susceptibles d'ésser transportats en els vagons de les vies fèrries que serveixen el port. En els vapors que fan el servei de Balears, ha augmentat considerablement el servei de paquets postals.

Actualment estant carregant ciment una trentena de velers de cabotatge que hi ha atracats al moll d'Espanya. La mercaderia els és portada al costat amb vagons, cuidant-se les tripulacions de estivar-la a bord.

Al moll de Muralla descarregan bacallà el vapor "Enighaven". Demà començarà a fer-ho al moll del Dipòsit el vapor "Acilu".

Les descàrregues de vaixells amb fusta han estat nul·les.

L'ACTITUD DEL SINDICAT UNIC DEL RAM DE TRANSPORTS

Segons les nostres informacions particulars, el Sindicat Unic del Ram de Transports ha circulat ordres als seus associats manifestant que demà dilluns la vaga seguirà com fins ara i que l'organització no ha variat en res l'actitud adoptada des del començament del conflicte.

CONVOCATORIA

S'ha circulat una nota no autoritzada pel segell de cap entitat i signada a nom d'un Comitè en la qual s'invita als interessats en la vaga del ram de transports a assistir a una reunió que es celebrarà avui, al matí, al Saló de Sant Joan, prop de l'Arc del Triomf.

ES PARLA D'UNA NOVA REORGANITZACIO DE LA POLICIA

Segons manifestà ahir el senyor Portela, ha celebrat diferents conferències amb el cap superior de policia, tractant d'una nova distribució del personal per tal que doni el major rendiment possible.

SERVEI METEOROLOGIC DE CATALUNYA

Dia 30 de Juny de 1923

1. SITUACIO ATMOSFERICA GENERAL A LES 7 DEL MATI. — *(Observacions d'Europa, Nord d'Africa i l'Atlàntic, rebudes per telegrafia sense fils)*:

Domina el règim anticiclònic o de pressions altes a Espanya, França i Anglaterra, amb cel serè i bon temps general.

Les baixes pressions són a Escandinàvia. La zona de núvols corresponent a n'aquestes comprèn tota la mar del Nord, Dinamarca i Alemanya.

2. ESTAT DEL TEMPS A CATALUNYA A LES 8 DEL MATI. — *(Observacions de la Xarxa meteorològica catalana, comunicades per telèfon)*:

Hi ha alguns núvols, particularment a l'Empordà, mes en general el temps és bo a tot Catalunya.

Hi ha hagut tempestes a la Plana de Vich.

Temperatura màxima, 29 graus a Flix; mínima, 7 graus a Puigcerdà.

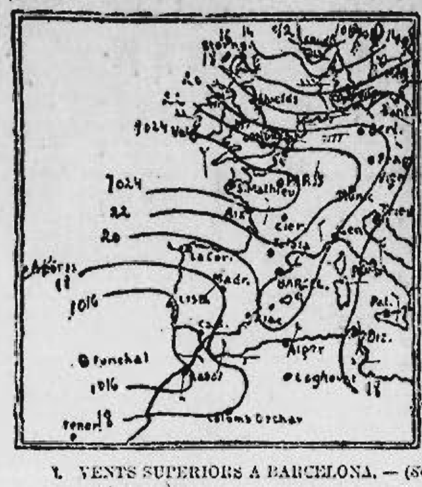

3. VENTS SUPERIORS A BARCELONA. — *(Sondatges de l'atmòsfera lliure a les 7 del matí)*:

Altitud, metres:	500,	1000,	2000,	3000,	4000,	5000
Direcció:	E,	WSW,	WSW,	WNW,	NNW,	NNW
Velocitat en metres per segon:	6,	4,	9,	10	7	8

OBSERVATORI METEOROLOGIC DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

Hores d'observació, 7, 13, i 18 hores

Baròmetre a zero i al nivell de la mar: 765'2, 765'2, [illegible]. — Termòmetre sec: 22, 22'2, 21. — Termòmetre humit: 16'5, 17, 17'3. — Humitat (centèsimes de saturació): 53, 53, 67. — Direcció del vent: E., SE., ESE. — Velocitat del vent en metres per segon: 6, 4, 3. — Estat del cel: quasi serè, serè, quasi serè. — Classe de núvols: fracto-cúmulus; cirrus-stratus.

Temperatures extremes a l'ombra

Màxima: 23'5. — Mínima: 18'4. — Mínima arran de terra: 17'4. — Oscil·lació termomètrica: 5'1. — Temperatura mitja: 20'9. — Precipitació aquosa, des de les 7 hores del dia anterior a les 7 hores del dia de la data: 0'0 mil·límetres. — Recorregut del vent en igual temps: 128 quilòmetres.

Els atracaments d'ahir

A L'HOTEL RITZ ROBEN CINC MIL PESSETES

A la ja llarga llista d'atracaments que s'han realitzat aquestes darreres setmanes cal afegir-hi els d'ahir, un dels quals, sobretot, demostra no solament la gosadia dels lladres sinó també l'abandó en què té l'autoritat la major part dels carrers de Barcelona, en el que fa referència a la vigilància i a la seguretat dels ciutadans.

Segons les versions autèntiques que tenim del fet, l'atracament tingué lloc de la següent manera:

A dos quarts de vuit del matí va presentar-se a la porta de la cuina de l'hotel Ritz, que dóna al carrer de Llúria, un jove, el qual, després de mirar cap dins va amenaçar amb una pistola al porter, que estava assegut dintre un quiosquet que hi ha prop de la porta. Quan aquest anava a cridar feren irrupció en el corredor tres individus més, també joves, els quals pistola en mà es van introduir pel corredor, mentre el primer continuava aturat amenaçant el porter.

Al final del corredor hi ha una taula on el caixer de l'hotel, senyor Comas, guarda cada fi de mes els diners necessaris per pagar les mensualitats. Quan entraren els atracadors, el senyor Comas, al costat de la taula, amb dos xofers de l'hotel, estava posant els diners en sobres a nom de cada empleat que havia de cobrar.

Tant el senyor Comas com el xofers quedaren esglaiats en veure l'amenaça dels intrusos i no pogueren fer cap moviment ni cridar. Aleshores, un dels atracadors va treure's un paper d'embalatge de la butxaca, embolicant-hi tots els diners que hi havia damunt la taula.

Així que acabaren aquesta operació, i sense deixar d'apuntar amb les pistoles, fugiren pel mateix corredor cap al carrer, recomanant a tothom que no cridessin, ja que, contràriament, dispararien contra d'ells.

Tal com ho havia fet en entrar el darrer atracador, també l'últim de sortir va tancar la porta del carrer darrera seu.

Segons la comunicació oficial i la nota de la Comandància de la guàrdia urbana, la quantitat robada són 25,000 pessetes, però particularment se'ns ha assegurat que no arriben a 5,500 pessetes.

* * *

Es diu que ha cridat molt l'atenció del jutge l'hora i forma en què s'ha realitzat l'atracament, i, segons sembla, aquell ha ordenat practicar indagatòries molt detallades per tal de posar en clar els fets.

També ha manifestat el senyor governador que davant mateix de l'hotel hi havia una parella de guàrdies de seguretat, els quals no han vist res. A la mateixa hora hi havia prop d'on succeïren els fets l'automòbil del senyor Portela, que viu allí al costat, i ni els xofers ni altres policies que hi havia amb ells tingueren el més petit esment del fet.

El gerent de l'hotel es diu que va manifestar al governador que no creia que s'hagués realitzat tal atracament.

S'explica perfectament que els guàrdies de seguretat que hi havia a la porta no veiessin res, donades les precaucions que tingueren els atracadors, tant en entrar com en sortir, tancant la porta dissimuladament.

De totes maneres és indubtable que els que cometeren el fet estaven molt al corrent dels costums de la casa.

Al cap de poca estona d'haver desaparegut els atracadors un dels empleats va telefonar a la direcció de l'hotel comunicant el fet, corrent tot seguit el personal de la casa al lloc esmentat i sortint altres al carrer per tal de perseguir els malfactors, però tot fou inútil, ja que ningú no sabia la direcció que havien pres.

Tot seguit fou avisada la "Jefatura" superior de Policia, presentant-se a l'hotel un inspector que realitzà determinades gestions per a l'aclariment del fet.

EL DEL CARRER DE FONTANELLA

També fou atracat, a les nou del matí, al carrer de Fontanella, dintre de l'escala núm. 13, el recader Ramon Sureda Barber, de 20 anys, que viu al carrer de Tallers, núm. 69.

Segons sembla, dos desconeguts el seguien feia estona i en arribar al carrer de Fontanella, davant del número 13, van exigir-li que els donés tot el que portava. El recader es va defensar negant-se a accedir a l'exigència d'aquells. Aleshores, amb una empenta, el van fer entrar a l'escala, obligant-lo a pujar més amunt del primer pis on, en vista de la seva negativa, van donar-li alguns cops, produint-li una ferida incisa i gran commoció cerebral, de pronòstic reservat.

Els lladres, després de prendre-li 200 pessetes que portava el recader, van fugir pel carrer de Fontanella, sense que ningú els perseguís.

El ferit fou portat a la Casa de Socors de la Ronda de Sant Pere, on l'auxiliaren, essent portat després a l'Hospital de la Santa Creu.

EL DEL CARRER DEL PERVINDRE. A UN COBRADOR DEL BANC CENTRAL LI ROBEN 28,000 PESSETES

A les tres de la tarda, en passar pel carrer del Pervindre, de Sant Gervasi, el cobrador del Banc Central Josep Moré Vilà, de 45 anys, fou atracat a la cantonada del carrer d'Anfós XII per sis individus que l'amenaçaren amb pistoles, exigint que els donés les quantitats que portava.

Després d'escorcollar-lo i prendre-li una pistola que portava, li prengueren la cartera, en la qual portava 3,120'47 pessetes en bitllets, plata i cèntims, un taló de 10,000 pessetes i altres de 8,000, 4,025'90, 205 i 450 pessetes i diferents documents.

Mentre dos dels atracadors l'escorcollaren, els altres l'amenaçaren amb disparar si cridava.

Els atracadors fugiren cadascú per diferent indret i el cobrador anà a denunciar el fet a la delegació de l'Oest.

* * *

Com sigui que tots els bancs fan setmana anglesa i ahir a la tarda no treballaren, s'ha donat ordre als bancs interessats perquè d'això, demà, no paguin els esmentats talons.

El cobrador Josep Vilà viu al carrer de Provença, 244, i treballa al Banc Central d'ençà que aquesta entitat va establir-se a Barcelona, essent molt volgut dels seus principals.

A UN DEPENDENT DE COMERÇ LI ROBEN LA MESADA

Ahir, a tres quarts de deu del vespre, prop del Passatge del Rellotge (carrer d'Escudellers), uns desconeguts atracaren a Joan Terns Tort, de 21 anys, dependent de la casa dels Fills d'En Miquel Mateu, robant-li 250 pessetes, import de la mesada que acabava de cobrar, i produint-li algunes ferides que li foren curades al dispensari de les Cases Consistorials.

"Amics de la Poesia"

Conferència de Tomàs Garcés

Davant un auditori nombrós i selecte, entre el qual hi havia moltes dames i senyoretes, va tenir lloc ahir a la tarda, a les Galeries Areñys, l'anunciada conferència d'En Tomàs Garcés sobre "La poesia catalana contemporània". La conferència era la darrera del curset organitzat pels "Amics de la Poesia", en el qual havien col·laborat els senyor Nicolau d'Olwer i Manuel de Montoliu.

En Garcés va començar fixant el to que domina la nostra cultura i situant en Joan Maragall l'inici de la segona Renaixença. Estudià la personalitat poètica de Maragall, la seva tesi literària, el seu ideal polític i sobretot la seva interpretació del paisatge, per deduir-ne la nota de "conscient" que distingeix la poesia de l'autor del "Cant Espiritual".

Després el conferenciant va assenyalar el singular mestratge de Maragall, mestre sense escola, però eficaç. Són molts els poetes que duen sang maragalliana al vers, sovint sense saber-ho, digué.

Esmentà el caràcter de la poesia de Fijoan, Pujols i Llongueres, els més característics dels post-maragallians.

Descriu el panorama literari de Catalunya al començament del segle a 1906, quan Eugeni d'Ors inicià en el "Glossari" l'alliçonament dels poetes catalans; ara bem vist, en canvi, Eugeni d'Ors negant la valor d'aquella poesia que ell havia ajudat a crèixer al seu costat.

Tot seguit, Tomàs Garcés comentà l'obra, detingudament, d'alguns dels més significatius poetes catalans d'avui. Mirant-nos aquesta obra ens adonem que estem vivint una segona renaixença literària, la més autèntica.

Assenyalà els trets sobresortints de la lírica catalana contemporània: és oberta als horitzons exteriors, però fidel en absolut al paisatge. Parlà del retorn als clàssics i del retorn al poble, com de dues tendències coincidents en el fons. Va ressenyar l'avantguarda poètica, el seu pas per Catalunya, i el seu fracàs.

"L'avantguarda no podia reeixir entre nosaltres per tal com no ens obligava la tradició. Bea al revés. Ens cal una tradició. Cal que ens acostem al poble i que escoltem les veus de la terra—digué—. Sortosament els nostres poetes saben que el fons de l'ànima de la seva terra hi ha un tresor d'immortalitat, i el paisatge que ells recreen amb els versos posa damunt la joguera de l'ura esperia una remanda molt dolça".

El poeta Tomàs Garcés, en acabar la seva conferència, fou molt aplaudit i felicitat.

Els "Amics de la Poesia", organitzadors del curset, mereixen la més efusiva felicitació de tots aquells que s'interessen per la cultura i la literatura. L'èxit d'aquestes conferències fa pensar que per fortuna no els mancarà la simpatia del públic intel·ligent.

DETENCIO DE CINC PISTOLERS

La guàrdia civil de punt al carrer del Fresser va detenir a cinc individus en grup, la presència dels quals els va infundir sospites.

Els del grup foren escorcollats trobant-se'ls-hi nou pistoles amb 16 carregadors de les quals va incautar-se'n la guàrdia civil, essent portats els detinguts a la "Jefatura" de policia.

Tots ells tenen antecedents a la "Jefatura" i algun fou alliberat fa poc temps després de la causa per suposat atemptat contra l'ex-governador senyor Martínez Anido.

Els detinguts són: Josep Garcia Campuzano, Restitut Gómez Adelantado, Manuel Talens Giner, Jesús Rodríguez Giner i Joan Ereñal Trigo.

Foren posats a disposició del jutjat de guàrdia.

Les sardanes

LA BALLADA DELS JOANS

Ja era cosa sabuda, la tarda de Sant Joan cada any la passaven corrent d'un cap a l'altre de Sarrià traçant de casa en casa i felicitant els nostres amics que estan sota el patronatge del Baptista. Entre Joan i Joan una ceminada a cada casa volguera que no ens feien berenar i a la nit, a l'arribar a Barcelona, teníem [illegible] i ens sentíem el ventrell atapeït.

Enguany els Joans sarrianencs tingueren una bella pensada; mantenir donar berenar a tanta gent no era cosa barata i decidiren llogar una cobla, fer-li tocar sardanes i convidar los amistats. Vet ací com la tarda de Sant Joan aquest any l'hem passat lamiliosament, fruint d'un seguit d'encantadores impressions.

El lloc sol ja valia un tresor. Apartat de tot, limitat per un marge, sols es veia l'horitzó llunyà, unes alzines en primer terme, el llom d'una muntanya que s'acabava i l'inici d'un prat ufanós llindant amb el Mediterrà, el darrera la carena de Sant Pere Màrtir, groga de ginesta, les noies somne al sopall [illegible] damunt l'horitzó la silueta d'una muntanya groga.

Moviments estalonats dels joves i moviments fràgils d'una dansa, el ritme d'una tenora i el crit d'un ocell. El sol s'aponentava i hi havia una claredat de color rosa.

Excusar cal que ho confessem, al felicitar els nombrós Joans és la sardana que les fan amb més sinceritat.

Sabem que aquesta ballada es repetirà els anys vinents, molt ben pensat i aviat Lluís el regust saborós de les coses tradicionals. Permeteu-me, amics sarrianencs, un consell.

L'any vinent feu un programa ben triat, que no hi manqui per exemple "La nit de Sant Joan", d'En Morera, i després, cada any, toquin les mateixes sardanes.

Oh, quan serem vells també vindrem a felicitar-vos i en sentir les tradicionals sardanes recordarem aquelles ilustres de tanyats i la conreïa de color roig.

BALLADES

Avui, diumenge, a la tarda:

Foment Sardanista de Sant Martí, cobla "Catalònia".

Turó Parc, cobla "Barcino".

Avui, diumenge, a la nit:

Agrupació Sardanista Mossèn Cinto, Passeig de Sant Joan, 119. Cobla "Catalunya".

Unió Sardanista de Sarrià, plaça Prat de la Riba. Cobla "La Principal Barcelonina".

CRONICA SOCIAL

UN DETINGUT A TERRASSA

Divendres fou detingut a la Font de la Cogullada, de Terrassa, En Salvador Casases Gómez de 22 anys, natural de Reus, al qual se li va trobar una pistola "Star" amb dos carregadors, havent estat portat ahir el matí a Barcelona, ingressant a la presó cel·lular.

Crònica de Cultura

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Han visitat el Rector el director de l'Institut de Barcelona, senyor Bartrina; el de l'Institut de Lleyda, senyor Arnaldo, i el director de l'Escola d'Intendents Mercantils, senyor Caradesús i Mr. Bazin, president del Comité National d'Alliance Française.

— El Rector s'ha adherit a l'homenatge a mossèn Baldiri Rexach i ha manifestat als periodistes que sentia molt el no poder assistir-hi personalment.

— Els intel·lectuals austríacs, per mitjà del Centre d'Estudis Alemanys, comuniquen al Rector que invita els intel·lectuals catalans i espanyols que vulguin passar les vacances a les valls alpines d'Austria en avantatjoses condicions econòmiques es dirigeixin a la Delegació a Barcelona (Baixada de Sant Miquel, 1).

— Per acord de la Direcció, des del dia 2 al 30 de juliol es trobaran exposats a l'Escola Superior d'Arquitectura els treballs realitzats pels alumnes durant el corrent curs, per tal que puguin ésser visitats pel públic de deu a una del matí els dies feiners.

ASSOCIACIO PROTECTORA DE L'ENSENYANÇA CATALANA

L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana ha publicat les següents fulles informatives:

Convençuts que amb tota la riquesa, amb tot el benestar material, no hi ha salvació per a Catalunya si manca l'esperit que només un ensenyament nostrat pot donar, l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana inicia avui una nova forma de propaganda per fomentar la creació d'escoles catalanes.

Es tracta de donar instruccions concretes que puguin ésser útils als nuclis nombrosíssims que es preocupen avui d'un ensenyament propi pels infants i a la vegada serveixin per encarrilar les iniciatives en forma que entre tots es pugui arribar a una obra d'un caràcter comú, base del que hagi d'ésser en el futur l'ensenyament extensiu i tot si és possible a qüestions tècniques a semblança dels que en altres països realitza l'administració pública, amb la qual cosa l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana creu que farà un servei d'utilitat per tothom i d'una manera especial per als mestres, que han de viure, per dissort, massa lluny dels centres en bull la cultura.

La present fulla es limita a donar les instruccions preliminars per esbossar la creació d'escoles.

NORMES PRACTIQUES PER A LA CREACIO D'ESCOLES CATALANES

El local

Hem de procurar que l'escola catalana es distingeixi pel seu caràcter senzill, joiós i pur.

Davant les dificultats materials podem renunciar de moment als grans edificis construïts expressament, però no a la sala clara i airejada amb vistes al camp o la muntanya o a la nostra gran mar.

Una sala de fàcil accés des del carrer, amb la deguda independència, pintada de colors clars i assolellada, amb cortines blanques i una mica de verd a les finestres, pot ben constituir, amb un mestre entusiasta al davant, un nucli inicial d'escola catalana perfecte.

Els mobles

No us preocupeu del pupitre. La taula plana vernissada (bipersonal si no pot ésser individual) és el millor moble de treball. Si cal els alumnes podeu asseure's en aquesta taula prescindint del disciplinari arrenglerament i en la forma que més convingui al treball lliure i independent de cada un d'ells. Aquesta taula la pot fer el mateix fuster del poble. No hi fa res que sigui senzilla, sense ornaments mentre sigui ben estructurada de gruixos i dimensions i sòlidament construïda. A la taula hi pot haver calaixos un per cada noi o un senzill prestatge a sota.

La cadira pot ésser de boga dels tipus usuals vernissada com la taula. Els penjadors no els tingueu mai a la classe. Si per força hi haguessin d'estar, els podeu tenir tapats facilíssimament amb cortines de cretona acolorada com fan les mestresses de cases endreçades.

No tingueu tampoc les parets completament nues. Un dispositiu per exposar els treballs millors dels nois a mesura que es produeixen us serà útil. També podeu triar reproduccions d'art, postals, etc., etc., emmarcades a l'anglesa i variades sovint. Unes estampetes amb gerros de terrissa i flors fresques sempre fan bonic. A l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana se us donaran detalls per les mides de les taules, reproduccions a triar, etc.

El tipus d'escola

Si no podeu establir una escola graduada, amb classes diferents, mireu d'homogeneïtzar els infants tant com sigui possible. La vostra escola si pogués tenir una classe sols o de pàrvuls (fins a sis o set anys) o elemental (de set a deu o onze anys) o per a noies grans. Cal ésser exigent amb això. Una classe i un mestre serveixen per una sola feina no per dues o per tres.

Quan els infants han assolit aquell ensenyament pel qual la classe fa creada, se n'han d'anar. Procedir d'altra manera és fer més mal que bé a l'escola catalana. Els patriotes s'han de fer càrrec que no tot es resol en un dia i val més poc que gens i poc i bo que no molt i dolent. El nombre d'alumnes fins a 40 o 50 com a màxim va condicionat pel local. Si el local és de 30 alumnes val no posar-n'hi més. Poseu-vos en tot cas en relació amb els mestres de la localitat per harmonitzar i millorar la feina. Pensem que a Catalunya hi ha manca d'escoles i tot el que sigui augmentar-les i descongestionar les existents és un bé.

La qüestió econòmica

La qüestió econòmica penseu-la de manera que el mestre tingui el sou necessari per viure. Es irrisori presentar com a obra social o benèfica una institució que funciona a base de sacrificar el personal. El mestre o mestressa necessita avui com a sou mínim inicial fora de Barcelona 300 pessetes mensuals només per les classes de dia. Amb el mestre hi va la classe. Recordeu que la classe després d'installada i resolt el problema del lloguer necessita viure també. L'ensenyament si es vol fer bé porta despeses. Les classes han d'ésser pràctiques i necessiten material de treball. Els mobles s'han de renovar. Les aules han d'ésser netes i confortables. Assenyaleu per aquestes atencions almenys d'un 15 a un 20 per 100 del sou del mestre o sigui unes 700 pessetes anuals.

Us anirà bé de calcular per cada classe els ingressos i les despeses, sobretot si l'Escola ha de viure fonamentalment de les quotes dels alumnes. El vostre càlcul pot ésser així:

CLASSE A

Despeses

Sou del mestre, 3,600 pessetes; material i renovació de mobles, 700. Total, 4,300 pessetes.

Ingressos dels alumnes

X matrícules anuals (cal comptar les matrícules per anys perquè a l'estiu el mestre també cobra) a X pessetes.

Suposem un total de 2,900 pessetes. Dèficit, 1,400 pessetes.

Aquest dèficit sumat amb el cost del lloguer és el que s'ha d'eixugar amb quotes de protecció o subvencions. Com veieu en aquest càlcul, no es subjecta l'escola a les pessetes amb què es pugui comptar inicialment, sinó que es busquen els diners segons les necessitats de l'Escola.

L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, tractant-se d'institucions ben orientades contribuirà fins el màximum que li permetin els seus recursos. Els municipis i les Associacions patriòtiques locals també poden ajudar, tenen el deure d'ajudar.

La qüestió del lloguer i de la installació no es deixin de banda. Tenen una importància prou gran perquè s'hi dediqui tota l'atenció. Cal, però, no hipotecar mai la vida futura de l'Escola, per mor de la installació o de la construcció d'un edifici. Quan l'Escola funcioni ha d'estar lliure completament d'aquestes rémores. Per això és bo abans de començar resoldre a part aquests problemes. Aleshores podeu seguir les solucions dels empréstits, de les deixes, del pagament col·lectiu, a l'acte o amb quotes especials de les subvencions extraordinàries, etc., etc.

L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana també estudia la manera de prestar auxilis d'aquest ordre per a la installació d'escoles i construcció d'edificis.

El mestre i la direcció pedagògica

No us preocupeu pel mestre ni per les qüestions tècniques de l'ensenyament. Acosteu-vos a l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, que té la missió de cuidar aquests aspectes de l'ensenyament català. L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana treballa per tenir mestres i per organitzar un petit sistema el més complet possible, que alliberi els Patronats i Associacions de les qüestions tècniques sempre complicades i difícils.

Tots els elements per un bon ensenyament s'estudien ara mateix d'acord amb les institucions oficials de l'ensenyament català per obtenir un règim que ofereixi les màximes garanties d'eficàcia.

Cal decidir-se

Comptant amb el patriotisme de tots la creació d'escoles catalanes és un problema fàcil. A tot arreu sorgiran els locals i els bons mestres tampoc fallaran. La quota mensual dels alumnes no serà més elevada que en els altres tipus d'escoles i el sacrifici pecuniari dels Patronats pot ésser reduït al mínimum.

L'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, comptant com fins ara amb la confiança de tots i amb l'auxili dels elements tècnics del nostre país, assumirà amb gust l'organització general i aplicarà tots els seus cabals a l'obra de l'escola catalana, que és la seva finalitat cabdal. El terreny està preparat. Els temps són madurs. Cal només decidir-se.

Secció Marítima

Moviment marítim

Vaixells entrats

Vapor espanyol "V. La Roda", de Marsella, amb càrrega general i trànsit i 3 passatgers. Amarrat moll d'Espanya NE. Consignatari Companyia Transmediterrània.

Vapor espanyol "Núria", de Càdiz, amb càrrega general. Amarrat moll d'Espanya NE. Consignatari Ignasi Villavecchia.

Vapor noruec "Kag" de Georgia, amb carbó. Amarrat moll del Morrot.

Vapor espanyol "Mallorca", de Palma, amb càrrega general i 75 passatgers. Amarrat moll de les Drassanes. Consignatari Companyia Transmediterrània.

Vapor noruec "Stromboli", de Cristiania, amb càrrega general. Amarrat moll de Barcelona Sur. Consignatari Talavera.

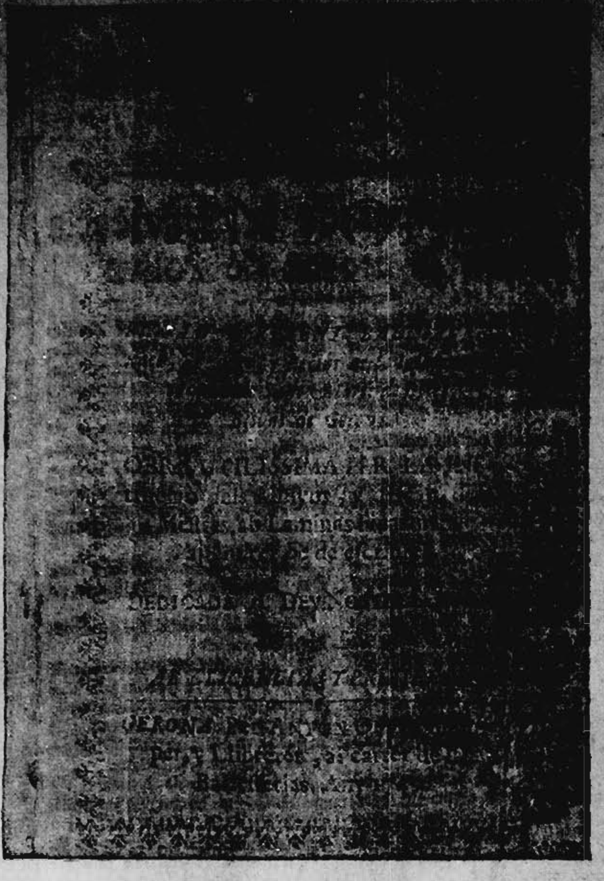

Facsímil de la primera edició del famós llibre de mossèn Baldiri Rexach (any 1749), al qual tot Catalunya està fent homenatge, com a figura simbòlica, en el sentit d'afirmar el principi que l'ensenyament ha de fer-se en la llengua del poble

El lector diu...

NACIONOLISTES DE NOM

Sr. Director:

Podria saber-se fins a quin punt tenen el dret de dir-se nacionalistes o de fer-se passar per tals homes com En Marcel·lí Domingo *que van al Congrés d'Espanya a insultar determinats estaments catalans?* Per a un bon patriota, fora de Catalunya tots els catalans han d'ésser sants i bons. Es entre nosaltres que podem disputar-nos. Però, a casa l'adversari? Entre l'enemic? Ni En Domingo ni En Casanoves no saben què cosa és nacionalisme. Llur "esquerrisme" els fa perdre la lògica. Qui els alliçonarà—

Pere Urpí

L'APEL·LACIO A EUROPA

Sr. Director:

He llegit la resposta inqualificable que el president del Consell de ministres d'Espanya ha dirigit a l'Associació de Productes Químics quan protestava de l'assassinat comès en la persona del senyor Albinyana (a. c. s.).

Com que encara l'esmentat personatge ni cap espanyol no s'ha dignat contestar el missatge que les societats de foment i culturals de la nostra ciutat li adreçaren, per considerar, sens dubte que en la forma que estaba redactat no mereixia cap resposta pel sol motiu de dir una mica de veritat, no seria convenient que en el diari de la vostra digna direcció, tan català i tan batallador s'insinués la conveniència que les esmentades entitats barcelonines s'adressin altra volta, ja que no al salvatge Estat que ens desgoverna, a la Societat de les Nacions, per tal que aquesta designés una potència mandatària que protegís Catalunya?

Llenço tan sols aquesta opinió i comprenc per endavant que un diari, per valent que sigui, no la pot ostentar a la llum del dia. Però ja que jo no tinc gaires relacions a ciutat, no es trobaria un grup de patriotes que treballés en aquest sentit per a bé de la nostra Catalunya i per a vergonya de l'enemic?

Un bon català

CATALUNYA I ESPANYA

L'A B C, comentant la política catalana, desbarra a més no poder, pel que hom veu que aquell diari el redacten quatre analfabets que no coneixen res de Catalunya. Llegiu LA PUBLICITAT del dia 21 de juny, on l'A B C reprodueix: *que Espanya dóna la vida a Catalunya i no Catalunya a Espanya.* Doncs si així és, per què aquesta por, de la nostra terra, perquè aquests insults als catalans? Si ells creuen això, per què no ens donen la llibertat nacional? Ah! si no fos aquest poble català que tant treballa, on xuclaria la gent inepta de Madrid? Si ens donessin la independència viurien tants espanyols com viuen ara amb els diners de la suor dels catalans? Aquest és el problema que a ells afecta, que si ells creuen que el poble català viu del ells ens donen una prova d'atendre les nostres aspiracions patriòtiques i sobrau allò que Catalunya pot fer sense el jou espanyol que ens deturta la llibertat.

J. Boldú

PER LA LLENGUA NACIONAL

Sr. Director:

A l'Arxiu de la Corona d'Aragó, font principal de recerques històriques pel retrobament de la nostra personalitat i focar de cultura que cabdia que hom comprengués més, forces la en espanyol; compilmen de papaletes demandes orals i escrites i fins es compren que als servidors se'ls ha imposat la parla d'altri per l'argot municipalesc que empren.

No és l'ànim nostre molestar a ningú, però sí el constatar la vergonya que un fogar cultural com aquest, d'importància tan grau dintre les nostres coses, encara estigui en ple vuitcentisme espanyolitzant.

No hi ha ningú dintre el nacionalisme o catalanisme cultural o polític amb prou forces, amb prou poder per desfer aquest estat de coses?

Cal que tothom que pugui posi el seu esforç per esborrar aquesta vergonyosa imposició al nostre capdal centre de recercaments històrics.

J. M. Soronat i Recasens

L'ACTUACIO GOVERNAMENTAL ESPANYOLA CONTRA ELS PISTOLERS

Sr. Director:

Contra aquests infeliços pistolers d'ultra Ebre que semblen ... aprobi la nostra ciutat, la majoria dels catalans creuen que no hi ha res les illustres llumaneres hispàniques que des de *Madrid* porten els destins de Catalunya mentre el poble vingui. Doncs podem assegurar—per les dencies que havem tingut de part autoritzada—que de molt temps ençà el Govern espanyol té empresa una campanya terrible contra aquesta gent, tan terrible que acabarà amb ells d'una manera absoluta i definitiva.

La tàctica emprada pels espanyols contra els pistolers és senzillament la *de reventar l'ofici.* Abans, quan el que avui s'anomena un atemptat se'n deia un crim, Déu sap el que devia costar tenir un *criminal a sou*, cometre un homicidi era força perillós i calia que la feina fos ben pagada. No obstant, començà d'haver-hi abundància d'esquirols i sortí un regular nombre de gent disposada a llançar-se al nou ofici, i allavors els "nostres" governants començaren d'actuar i la consigna fou "deixeu-los fer" i els professionals del crim obraren ja sense cap mena de perill, si els agents de l'autoritat no podien excusar-se d'empresonar-ne algun, era curosament tractat fins recobrar la seva llibertat per exercir el seu ofici, com si diguéssim fou garantida la "llibertat del treball". Això, naturalment, influí en una enorme baixa en els preus dels atemptats, baixa que vingué agreujada per l'abundància de gent que entrà en l'ofici quan es convencé que aquest no oferia cap perill.

I ací està tot. Entre les nostres amistats no hi tenim, gràcies a Déu, cap pistoler, d'ésser-hi segurament que ens diria que l'ofici està perdut, i com que desitjarien ésser una mica perseguits, en bé de la "classe", ja que continuant per aquest camí d'ací a vint-i-cinc o trenta anys serà més avantatjós fer de cirabotes.

Ara digueu si el procediment adoptat pels espanyols envers llurs paisans no és el més terrible que hom podia emprendre.

R. S. O.

Del Romiatge a Lourdes

MISSA DE COMUNIO

A l'església de la Bonanova se celebrà ahir matí una missa de comunió, costejada per la senyoreta Mercè Oliberó, en acció de gràcies per haver estat objecte del favor de la Verge de Lourdes, fent-li mercè d'un miracle que ha guarit completament llur mal declarat incurable.

ACLARACIO

En la ressenya publicada ahir referent a aquest romiatge, deixà de mencionar-se que era feta pel nostre redactor enviat especial En Manuel Bassas.

[illegible] l'ensenyança de' minyons", de Mossen Baldiri Rexach

Dels Fills Nobles per llur Sang

Una de les desgràcies més grans que poden tenir els Minyons Nobles de Sang és no conèixer el que són, perquè d'aquesta ignorància els resulten moltes desgràcies, que són la ruïna de les seves persones, cases i famílies i de vegades de tota la República, perquè no obren d'acord amb el que són, sinó que obren contra el que són, i del que han d'ésser.

Per evitar, doncs, aquestes desgràcies, és necessari que els Minyons Nobles de Sang sàpiguem què són i el què han d'ésser. I per saber això és menester advertir que els Minyons Nobles s'han de considerar de tres maneres, a saber: en quant al ser natural que tenen; en quant al món, i en quant a Déu; entendre i considerar bé el que són cada una d'aquestes maneres.

Primerament, en quant al ser natural, els Minyons Nobles no són més ni menys que els Minyons pobres, perquè no tenen res, que els Pobres no ho tinguin i estan subjectes a les mateixes misèries que pateixen els Pobres, sense poder-se eximir d'elles amb el poder i *riqueses dels seus Pares; i no solament* estan subjectes els pobres, sinó que també les pateixen molt més, perquè són més dèbils i delicats; i així senten més el fred i la calor i estan més subjectes a les malalties, a les constipacions i fluccions i senten més les incomoditats...

Vejan ara, què són els Minyons nobles de sang en quan al món. Gairebé tothom em sabrà dir que són fills de Cavallers, o de Comtes, o de Barons, o de *Marquesos, o de Ducs,* o de Princeps. Però jo voldria que em diguessin què cosa és ésser Cavaller, Comte, Baró, Marquès, Duc o Princep? La desgràcia que tenen els Minyons Nobles, *és que no solament lo món els considera com a Cavallers, Comtes o Barons, etc.,* sinó que ells també es miren així, i com una espècie d'homes distingits en la naturalesa dels *demés homes,* perquè des de petits es veuen tractats amb molt d'honor, i submissió, i així pensen *que son ser consisteix en* els títols que tenen de Cavaller, o de Comte, o de Baró, etc., el que és *un error molt perniciós* per als dits Minyons Nobles, perquè d'ell s'originen molts danys, perquè primerament d'aquest error neix que ells s'exalten *en son esperit,* molt més del *que és just,* perquè no consideren sinó els títols que els eleven sobre els demés; i d'ací prové el fer poc aprecí dels Minyons Pobres, encara que tinguin bones qualitats *en els esperits,* perquè no consideren sinó el que els eleva sobre els demés. També neix del dit *error el voler gastar* una gran pompa de vestits preciosos, mobles i criats, encara que vegin que sos béns no poden suportar-ho, perquè pensen que el títol de Cavaller, o de Comte, *els obliga a gastar aqueix faust;* però s'enganyen, perquè sols deuen gastar el que basta, perquè sa dignitat sigui respectada, la qual perquè sigui respectada basta que gastin solament el que sos béns poden suportar; i de voler gastar més del que poden, sols treuen l'ésser despreciats, i dejectats, i reduir-se a un estat míser, el qual després és son afront. Finalment, del dit *error* neix el voler que tots els demés se sotmetin *a ells,* i els serveixin i obeeixin, perquè com des de petits es veuen tractats amb molt d'honor i submissió, pensen que tenen dret especial de fer-se servir de tothom i que tots els demés deuen estar subjectes *a ells;* ço els és un engany molt perniciós, perquè les submissions, honors i servituds que els altres els presten deuen ésser voluntaris, i neixer del bon afecte que els tenen, i d'agraïment que tenen de la virtut i mèrit, i de la virtut i mèrit del seus passats, i si el noble vol obligar que se li donessin les dites submissions, honors i servituds, pel mèrit d'obtenir-les, i es desvien els ànims de prestar-los-hi; i així, per evitar tots aquests danys, explicaré, què cosa és en el món ésser cavaller, comte i baró, etc., i què cosa és ésser fil d'un cavaler o d'un comte.

La llengua i l'ensenyança

Entre totes les llengües, la que amb més perfecció han de saber els minyons és la llengua pròpia de sa Pàtria, perquè el defecte és molt més culpable i lleig per un minyó, que té estimació; i per tal que els minyons tinguin o sàpiguen una bona manera de parlar en la pròpia *llengua cal que pares i mares* procurin que davant d'ells ningú no parli rústicament; vull dir que ningú no *gasti expressions* o paraules grosseres, desproporcionades i poc honestes, perquè semblants paraules resten molt impreses en sa tendra naturalesa. També convé molt llegir-los o fer-los llegir, les regles pròpies de Prosòdia i Ortografia, que té cada llengua, perquè així seran més instruïts en la pràctica de son llenguatge. *Finalment, quan ells són un* poc avançats en saber llegir, convé donar-los llibres escrits en *sa llengua, que siguin polits* i elegants.

... ...

No sols els homes doctes catalans han faltat en no fer la *traducció de molts de llibres* estrangers, que són utilíssims, però sí també han faltat en no escriure en català alguns llibres molt bons que han fet imprimir en llengua castellana, o en llatí, com si la Nació Catalana no meresqués, o no tingués la necessitat d'ésser tan ben instruïda com quiscuna de les demés.

Com no *manquin catalans,* que de vegades, menyspreuen nostra llengua, cal advertir aquí que la rusticitat, grosseria i manca de termes, que li imputen, provenen de dues causes. La una és que dites persones tenen el geni d'estimar més allò que és foraster. Per la raó contrària hi *ha catalans* que prefereixen la llengua catalana a totes les demés, perquè sols estimen allò que és de sa Pàtria, o bé perquè, com que no estan acostumats a oir parlar altres llengues els apar que són dures, seques i eixarreïdes, singularment si no les entenen. La segona causa és perquè hi *ha poc esment en aquesta* província d'ensenyar a parlar el català, amb aquella satisfacció i gentilesa que hauria de parlar-se.

M'apar que la llengua Catalana té un gran avanç, o una gran excel·lència sobre les demés, perquè té una gran aptitud i proporció per aprendre i entendre les demés llengües; car l'experiència ensenya que els catalans fàcilment entenen les nacions estrangeres i que amb facilitat aprenen de parlar son llenguatge.

ELOGI DE LA PAGESIA

El primer títol que s'ofereix a considerar en els pagesos i treballadors és *l'antiguitat* de son ofici, el qual és el més antic de tots, institut pel mateix Déu, en el principi del món, quan creà Adam, i el posà al jardí deliciós del Paradís, *perquè lo treballes i guardés.*

El segon títol que s'ofereix a considerar *en els* pagesos i treballadors és *la noblesa* de tantes persones que han exercit aquest ofici.

Altre títol és que el treballador prepara la terra, sembra el gra i el cobra, llaurant i cavant la terra, i Déu Omnipotent el fa néixer, créixer i portar d'un *sol gra, moltes plantes, i brics,* i una gran multitud de grans que bastin per al sosteniment de l'home i per a tornar a sembrar altra vegada la terra.

El quart *títol* que té l'Agricultura, és la utilitat, la qual és tanta, que totes les persones del món viuen a expenses dels pagesos i treballadors i ningú no pot subsistir sens el treball i conreu de la terra. Però la utilitat admirable de l'Agricultura està en que com més fills té un pagès, tant més és ric, perquè sos fills, des de sa petita edat, comencen de socórrer i ajudar a son pare. Els més petits guarden els porcells i les *ovelles. Els que son més grans* guarden el bestiar *en gran tropa,* i els que són rebostos treballen *les terres* amb son pare. Altra utilitat té l'Agricultura, digne de tot aprec, i és: de poder-se *un pagès criar els fills* i filles en sa casa, educar-los i ensenyar-los l'ofici de l'Agricultura. Quina ditxa és poder un pare tenir en sa casa a sos fills i filles, als quals aima com la cosa més preciosa que té, i dels quals és aimat molt tendrament, i poder el pare ensenyar-los a son gust i veure per sos ulls bons procediments. Però molt al contrari succeeix amb molts altres oficis que hi ha en la República, els oficials dels quals no poden tenir en sa casa a sos fills per ensenyar-los l'ofici que tenen, sinó que és necessari enviar-los a terres i a persones estranyes, com són els metges i cirurgians, jutges i advocats.

L'Agricultura és l'exercici més útil per conservar la salut del cos, perquè en aquest empleu frueix al pagès un exercici *moderat i proporcionat* a les seves forces; un aire pur i fresc, i el sol de tots costats i a son plaer.

L'últim títol que té l'Agricultura, és de causar moltes delícies. Quin plaer és, per un pagès, de veure que la terra li paga los suors que ha tingut en conrear-la retribuint-li bons blats, bones llegums i plantes molt belles carregades de fruits?

ELS POMELLS DE JOVENTUT

DE L'APLEC POMELLISTA A NURIA

Regna entusiasme entre els pomellistes envers l'Aplec a Núria, dels propers dies 28 i 29 de juliol.

La Junta del benemèrit Centre excursionista de Catalunya ha cedit galantment la sala d'actes del mateix per la interessant conferència amb projeccions, que sobre aquelles contrades pirenenques tindrà lloc el proper 8 de juliol. Per altra part, la Comissió de Cultura de l'Excm. Ajuntament de Barcelona ha prestat gustosament belles projeccions, tot felicitant els pomellistes per la tasca cultural que amb tant d'entusiasme han emprés.

EL POMELL DE JOVENTUT "VERGE DE LA FONT CALDA"

Resultà un acte molt simpàtic la *realització de la festa que, dedicada* a la colònia gandesana, tenia organitzada el Pomell de Joventut "Verge de la Font-Calda", al teatre Escola, com vam anunciar dies enrera.

Les cançonetes amb gestos que interpretaren les nenes i nens del Pomell "Poncel·letes d'Or" agradaren molt, i el *mateix* podem dir de les representacions escèniques que anaven a càrrec dels joves i senyoretes del Pomell *"Verge de la Font-Calda".* També s'aplaudiren amb entusiasme les poesies inèdites que va llegir el poeta senyor Pubill.

El públic, satisfet de debò, felicità a la Junta directiva del Pomell organitzador, *encoratjant-lo a seguir* aquesta obra de germanor tan entusiàsticament començada.

Del Municipi

VISITA DE COMPLIMENT

En visita de compliment aquest migdia estigué a l'Ajuntament el nou governador civil En Manuel Portela Valladares, essent rebut per l'alcalde, Sr. marquès d'Alella, i els regidors senyors Blajot, Domènech, Santamaria, Quirós, Palau i el secretari de la corporació En Claudi Planas.

REPATRIAMENT DEL BATALLO DE BADAJOZ

Contestant el curset per l'Alcaldia ha rebut aquesta un telegrama del president del Consell de ministres manifestant que es donarà el degut curs al que s'interessa de la repatriació i llicenciament dels individus de quota del batalló de Badajoz, tal com se sol·licità per aquest Ajuntament per als dels batallons expedicionaris de Vergara i Alcàntara que es troben actualment a Melilla.

PRESENT AL COS DE BOMBERS

A l'Alcaldia s'han rebut 50 pessetes amb destinació a la Germandat del Cos de Bombers, trameses per En Josep Bentmenat, agraint els bons serveis prestats per individus de l'esmentat cos en l'incendi ocorregut a casa seva del carrer de Mallorca.

Església parroquial de Bell-lloc, on fou batejat el famós els·gue

De Catalunya

SANT JOAN DE LES ABADESSES

—Amb molt poca animació, s'ha celebrat enguany la fira de Sant Joan. Això vol dir que les transaccions no han estat molt abundoses.

—A la vetlla del dia de Sant Joan ens va sorprendre agradablement de veure a la plaça de nostra vila debutar un chor format per uns seixanta obrers, cantant belles cançons de la nostra terra. Val a dir que ho feren molt bé, dirigits pel mestre En Pau Serrat. Hem de felicitar coralment a aquests *obrers que després de llur treball ja* prou pesat de tot el dia tenen voluntad *d'aprendre a cantar les belles cançons* catalanes, i és un deure que tenen tots els que poden d'ajudar aquest anhel de millora dels nostres treballadors.

També van celebrar la seva primera vetllada de propaganda, el mateix dia de Sant Joan, els Pomells de Joventut. Amb un ple a vessar es desenrotllà el programa amb falaguer èxit. Cal assenyalar el treball original de la president del Pomell Verger de Nostra Madona Blanca, senyora Dolors Blanchar, i la poesia original d'En Pau Serrat, llegida per la seva filla *Maria,* així com la col·laboració dels pomells de Ripoll i del senyor Moreno. Clogué la festa el cant dels Segadors.

Felicitem el seu conceller.

TORTOSA

Demà, diumenge, a les 10 del matí, tindrà lloc, al teatre Principal, un important acte d'afirmació mutualista, en el qual hi prendran part N'Enric Torné, president de la Junta de Govern de la Quinta de Salud "La Aliança", de Barcelona, el doctor Girona, director de la susdita Quinta, i el senyor Salat, de la Comissió de Propaganda.

El Comitè local de Tortosa ha convidat a l'acte les autoritats populars i entitats culturals de la ciutat, i tal com és esperada pel nostre públic, promet esdevenir un gran èxit.

—Ha estat aprovat el pressupost de despeses que ha de reportar el prendre dades i la redacció del expedients d'expropiació del carril de Val de Zafan a Sant Carles de la Ràpita, amb un import de 12.730'35 pessetes.

—Dijous al matí un carro procedent de Santa Bàrbara va topar amb l'auto de servei públic d'En Joan Esquerré, havent causat importants averies al motor.

No calgué doldre, però, desgràcies personals.

—Han estat nomenats coadjutors de Gandesa mossèn Joan Albert, i de Corbera mossèn Josep Vidiella.

—Està vacant la plaça de metge titular de Vandellòs, amb un sou anual de 1.000 pessetes.

—Al camp d'experimentació de Camprodó, i sota la direcció de la nostra Estació Olivarera, ha començat la campanya contra la mosca de l'olivera, havent d'ésser sotmesos al tractament vint mil arbres.

CASTELLO D'EMPURIES

El procés contra l'alcalde

L'Audiència Provincial de Girona ha *revocat l'auto de processament de l'alcalde* de Castelló d'Empúries, senyor Josep Bordes de la Cuesta, que va ésser dictat pel jutjat de Figueres en el sumari que per suposat delicte de malversació de cabals públics va instruir-se contra la majoria d'aquell Ajuntament, suspès violentament després de l'expedient governatiu que *fa fer tramitar el senyor Lueje en vigílies de les* eleccions passades.

OLOT

Diverses notícies. — Conferència de N'Antoni Rovira i Virgili

Gràcies al marquès deCamps estan complint-se els últims tràmits perquè l'Estat lliuri la quantitat *necessària per a la construcció de la unió* de vàries carreteres que travessen la nostra ciutat.

—Sota la direcció de l'artista En Menció Domenge s'està procedint al decorat del cambril de la Verge del Turà, patrona dels olotins.

—L'Ajuntament ha celebrat reunió ordinària de primera convocatòria, aprovant-se diversos assumptes de tràmit general.

—Durant l'última setmana la sucursal de la Caixa de Pensions i ... vís obrí 4 llibretes, ingressà ... pessetes, i pagà per reintegres ... pessetes.

—Durant les tempestes del di... *dimarts,* entre la pluja caigué al... quantitat de pedre, causant algu... judicis als sembrats. També ... ren alguns llamps que ocasionaren ... judicis en algunes cases del terme ... Begudà, calant-se foc a causa d'... als pallers del Mas Domènech.

Segueix plovisquejant, havent-se ... frescat la temperatura.

—El dia de Sant Pere el Centr... Obrer celebrà e XXIX aniversari ... la seva fundació amb concerts, sard... nes i balls, assistint-hi una gran ... tada.

—*S'està preparant un homenatge* a... compositor de sardanes En Gali Ge... reta, el qual tindrà lloc probablement durant aquest istiu, contractant-se ... tal cas la notable orquestra "Barce... lona".

—Amb un retard de més de vuit ... a causa de la pluja i temps fred ... *començat les segues de blat,* la colli... del qual es presenta més que abund...

—S'assegura que els elements ... de la joventut tradicionalista han de... terminat dir-se francament autonomis... tes, rompre tot lligam amb la U. M. N. i assumir la direcció i responsabilitat del setmanari que de vegades defensa aquesta comunió política i altres *defensant els monàrquic apunyera* ... *les personalitats de pura tradició jaumina. Veurem si tot això serà cert.*

Hi ha gran interès per aquest acte, que tindrà lloc a les vuit del vespre al teatre Principal dissabte vinent.

Ultra *el desig d'escoltar-la* que es nota entre els olotins, sabem que són molts els dels pobles forans que hi assistiran.

Després de la conferència, al Casal Català tindrà lloc el banquet de la victòria de les eleccions provincials.

Probablement hi haurà també una audició de sardanes.

L'endemà al matí s'organitzarà una caravana automobilista per acompanyar al senyor Rovira a la Diada Nacionalista de Castelló, essent molts els entusiastes que es proposen assistir-hi.

Sembla que la vinguda del senyor Rovira i Virgili serà la fita de la creació *en aquesta de una delegació d'Acció Catalana,* puix fa dies que es parla de portar-ho a terme.

VALENCIA

Contra la vaga

En una votació prèvia que se celebrà al Sindicat de Transports per tractar del plantejament de la vaga, per majoria es declarà el sindicat contrari a la vaga.

La votació definitiva so celebrarà demà, diumenge.

VALLS

Un alcalde de R. O. que subscriu una protesta pel seu nomenament

La Cobla "La Principal del Camp", d'aquesta ciutat, el dia de Sant Pere donà audicions de sardanes a Tortosa, on ha anat amb l'Orfeó Tarragoní.

També ha pres part en els concerts d'aquest a l'esmentada població i a Castelló.

— Una selecció del "Valls Deportiu" anà a jugar al Vendrell.

El resultat li fou desfavorable, per 3 a 1.

En canvi, una altra que lluità contra l'equip de Vilabella, guanyà per 5 a 2.

— Dimarts passat a l'Ajuntament es donà compte del nomenament d'alcalde de R. O. a favor d'En Joan Casas i Bofarull.

Les minories republicana i nacionalista en protestaren.

Presentada una proposició de protesta, fou votada per aquesta i pel propi alcalde de R. O., en mig de l'estranyesa de tothom.

— Diumenge es celebrà la diada de la Bona Premsa.

Consistí la festa amb una missa de Comunió als Caputxins i amb un ... de propaganda al Col·legi de Sant Gabriel.

— Ha produït general ... la nova que el dia 15 vindrà a ... una conferència en un ... d'aquesta ciutat, N'Antoni Rovira i Virgili

Catalunya ensenya

L'insecte que causa més perjudicis a la nostra agricultura és, sense dubte, la mosca de l'oliva: els seus estralls són sempre greus, però en certes anyades, com en 1920 en la qual arribaren a prop de 40 milions de pessetes assoleixen proporcions extraordinàries.

A tots els països oliverers és un temible enemic. A Itàlia, a França, a Grècia, a Espanya, les lamentacions dels agricultors són unànnims i constants.

Per això fa temps que es cerquen remeis. Fns ara, els remeis aconsellats consistien en matar la mosca proporcionant-li, en forma variada segons el sistema seguit, aliments (melassa, glucosa, etc.) enverinats amb sals arsenicals. Aquest mètode de lluita és seguit ja en algunes comarques. A Catalunya, per exemple, mercès als esforços de la Mancomunitat i del Consell provincial de Foment de Tarragona, els procediments de lluita artificials contra la mosca han estat experimentats durant varis anys i un d'ells ha donat molt bons resultats i ha començat d'estendre's.

Però la lluita artificial té varis inconvenients. Un d'ells és el de requerir una despesa fixa i constant; cada any el pagès es veu obligat a esmerçar temps i diners per combatre l'insecte. Per més que faci no arribarà mai a destruir-lo i abandonar una sola vegada la lluita significa perdre la collita.

Un altra dels inconvenients evidènciats pels entomòlegs és el següent. Amb els mètodes de lluita artificial, posèm a disposició de la mosca substàncies dolces enverinadas. D'aquestes s'en nutreixen no solament la mosca, sinó milers d'insectes, molts dels quals són útils a la agricultura perquè en determinats moments de llur evolució viuen destruïnt insectes perjudicials a les collites. Així en matar la mosca matem també insectes útils. Els entomòlegs afirmen que potser el dany que fem destruïnt els insectes útils, és superior al benefici que obtenim matant la mosca.

Els mètodes de lluita artificial tenen també altres inconvenients, però els dos que acabem d'esmentar són prou importants per compendre el perquè els tècnics de tot el món cerquen altres mitjans de lluita i han arribat a proposar la lluita natural, o biològica.

Com tots els éssers vius els insectes també pateixen enfermetats: els agents que les produeixen acostumen a ésser altres insectes de naturalesa variadíssima. L'insecte-malaltia ataca l'altre insecte, el devora i en certs casos la seva activitat destructora pot ésser tan gran que els insectes atacats moren en proporció elevadíssima.

La lluita natural consisteix en cercar les malalties d'un insecte perjudicial, i en propagar-les abundantíssimament; aleshores elles totes soles s'encarreguen de defensar les collites car, en fer disminuir d'una manera sensible el nombre d'insectes paràsits, minven els danys que aquests poden fer a l'agricultura.

Aquest sistema de lluita ha estat aplicat ja contra altres insectes amb èxit sorprenent. Un insecte molt perjudicial, ha esdevingut, després de l'introducció d'un seu paràsit, absolutament insignificant A Califòrnia, a Austràlia i a les illes Hawai principalment, la lluita biològica és aplicada en tots els casos en els quals és possible

Els resultats obtinguts contra altres insectes, han fet pensar en la possibilitat d'emprar la lluita natural contra la mosca de l'oliva. S'han cercat per això les seves malalties, ço és, els insectes que la parasiten, i se n'han trobat a Europa i a Africa.

Els paràsits europeus no tenen gaire eficàcia; combaten la mosca però no en les proporcions que convindrien als olivicultors i per això no pot confiar-se en ells per entaular una lluita biològica Es necessàri recórrer als paràsits exòtics.

La introducció dels paràsits exòtics és una cosa un xic complicada. Com tothom comprèn, no és gens fàcil de portar de regions llunyanes insectes vius. El canvi de climes, la duració del viatge, les incomoditats, la vida en certa forma artificial a la qual se sotmet pel camí l'insecte importat, són causes suficients per determinar-ne la mort. Per això el tant per cent que arriba viu acostuma a ésser més aviat reduït. I un cop l'insecte ha arribat, cal aclimatar-lo i multiplicar-lo; la seva eficàcia en efecte està en raó directa del seu número. Per destruir els milers de milions de mosques existents és necessàri que els pocs insectes paràsits arribats es multipliquin també a milions perquè solament així hom estarà segur que alguns sobreviuran a les causes contràries que trobaran en el primer període d'aclimatació en el país nou i que es propagaran després en la proporció útil.

Aquestes i altres dificultats han fet fins ara que cap govern europeu hagi intentat la lluita natural contra la mosca. Un xic la por, un altre xic un cert rutinarisme, i un xic també d'ignorància de certs homes de govern han fet que cap hagi acceptat els freqüents requeriments que els han dirigit els millors entomòlegs europeus. Per això la lluita natural no s'havia intentat mai d'una manera seriosa. Malgrat els mitjans abundants dels quals disposen França, Itàlia i Espanya, la lluita biològica contra la mosca romania el seu somni d'uns quants homes de ciència i els olivicultors havien de recorre als mitjans artificials de lluita si volien salvar les collites.

Sortosament la Mancomunitat de Catalunya, fidel a aquell esperit pràctic que la caracteritza, anticipant-se a tots els països oliverers, inicia aquest any la lluita natural; comprenent l'importància d'aquest nou mètode de defensa de les collites, malgrat la limitació dels seus mitjans econòmics, intenta ço que no han fet fins ara els governs poderosos. En breu arribaran del nord d'Africa els paràsits locals de la mosca i aquí se'n farà la multiplicació i se'n temptarà l'aclimatació.

No sabem el resultat d'aquesta prova perquè l'aclimatació d'un insecte és una mena de loteria; contra totes les previsions favorables un insecte pot no aclimatar-se per causes obscures i imprevistes.

Donades però les analogies entre el clima nord-africà i el de les comarques més meridionals de Catalunya, hi han moltes probablitats d'obtenir l'aclimatació. Aleshores els olivicultors, mercès a la Mancomunitat, tindran un poderós auxiliar per a la defensa de les collites.

Però si la sort no ens ajuda, quedarà per sobre de tot l'acte magnífic de la nostra Mancomunitat que escoltant els consells dels entomòlegs més competents, ha sabut anticipar-se als grans governs europeus.

August Matons

Correcció de terrenys en contrades muntanyenques

Les comarques muntanyenques tenen molt diferent caràcter segons quin sigui el seu règim pluviomètric. Comarques on la pluja sovinteja, on les neus en degelar-se alliberen amb relativa uniformitat una determinada quantitat d'aigua, presenten un aspecte atractivol; les pendents son suaus i vestides de vert, i l'aigua s'esmuny entre els herbeis en petits xaragalls inofensius. En canvi en les altes terres seques, en les quals la pluja sempre es fa esperar, i quan ho fa a gropades, les muntanyes tenen la seva superfície nua i descarnada, l'aigua es perd estimbantse per reales torrenteres, fetes cada cop més fondes per la seva acció erosiva.

No cal insistir gaire per a fer comprendre la desolada tristor d'aquests llocs, que mostren pelada la terra roja, sense vegetació, sense arbres que amb les seves arrels ofereixen una resistència a l'acció desagregadora del aigua, veritable perill per a les comarques veïnes d'altitud inferior sempre obertes al risc de les inundacions.

Si bé la causa principal de aquest caràcter es trova en les condicions naturals del lloc, molt però pot corregir-lo l'home, amb una adecuada sistematització d'aquestes zones muntanyenques. Amb un esforç no massa considerable, sempre que s'aprofiti intel·ligentment el mateix treball de les aigües poden portar-se a terme, notables correccons beneficioses

Molts són els que creuen que obres d'aquesta mena, sols poden ésser realitzades en grans extensions i per empreses poderoses o organismes oficials. Es aquest un error que costa car. Nombrosos propietaris de boscos amb una acurada correcció dels mateixos, podrien millorar considerablement les seves explotacions.

Varis són els mètodes correctius que poden ésser emplcats isoladament i millor conjuntament, i en aquest cas d'una manera simultània o succesiva. L'adopció d'un nombre més gran o més petit d'obres a fer, dependrà de l'importància global dels treballs de sistematització. En algunes propietats no massa extenses sols podran realitzar-se solucions fragmentàries; però quan es pugui tractar un conjunt orogràfic, el projecte podrà ésser més complert.

El mètode més senzill de correcció consisteix en disposar barratges en els torrents, preses rústigues fetes de pedres i de troncs d'arbres, alguns cops d'obra, qu'entrebanquen el moviment de les aigues en el sentit de la màxima pendent, en disminuexen la velocitat fent menys sensible la seva acció erosiva, i dipositen en cada un d'aquests obstacles que troven al seu pas, la terra desagregada, omplint poc poc les fondes i descarnades torrenteres.

L'instalació de les preses o barratjes deu completar-se amb canals serpentejants de sortida de l'aigua que de l'altra manera s'estimbaria del cim en cascata, produint un desgast major. Un treball de sistematització més complert, comporta també l'obertura de rases sensiblement horizontals que vaguin a portar l'aigua en tot el flanc de la muntanya per una sèrie de línies de nivell, passant de cada una d'eles a l'inferior per petits canals oblicuos, interromputs en cada esgraó, per tal de què l'aigua en el descens mai pugui prendre una aceleració excessiva

Disposats en aquesta forma els treballs de sistematització, l'aigua mateixa hi contribueix, i de destructora es converteix en beneficiosa. Es té aleshores un veritable enjotament de muntanya, i ço qu'era primitivament una superfície pelada i improductiva, pot esdevenir un terreny perfectament abrancalat, i ple de vegetació, ja que la repoblació forestal—que tant pot influir en el règim de plujes—té que acompanyar sempre als treballs de correcció, doncs uns i altres tenen un estret lligam que fa que mutuament es complementin.

En un projecte d'aquesta mena es també molt aventatjosa l'instalació de pontons de reserva, l'aigua dels quals es pot utilitzar per a regadius o altres usos, fent amb ells qu'es tregui profit d'un element que de l'altre manera representava un perill.

Tots aquests són treballs de força temps, doncs la transformació d'una contrada muntanyenca abandonada, no es cosa que pugui improvizar-se. A més, no en tots els llocs la natura serà igualment agraïda, i el esforç igualment recompensat. Malgrat això es sempre d'aconsellar l'adequada correcció dels terrenys qu'es troben en les condicions esmentades, doncs sovint amb una intel·ligent iniciativa, amb un treball relativament reduït, poden obtenir-se molt bons resultats.

P. S.

ESPIGOLANT

NOU SINDICAT

En el poble de Sant Martí de Tous es projecta la constitució d'un Sindicat agrícola, enfocant el seu principal objecte en l'elaboració de vins, pensant-se per això en la construcció d'un gran celler cooperatiu.

Per l'entusiasme que hi ha en pro del Sindicat i per ésser acceptat per tot el poble, sense distinció d'estaments ni d'idees polítiques, promet ésser una institució gran i molt ben fonamentada.

Fins a la data es compta amb la concurrència de unes 15.000 càrregues de vi.

D'aquí a pocs dies es presentaran els Estatuts al Govern civil per al seu registre.

SOBRE CRÈDIT AGRICOLA

El senador per la "província" de Tarragona, En Josep Elias de Molins, ha insistit davant del Senat, i en la sessió del 6 del corrent, sobre el crèdit agrícola relacionant la seva pregunta amb la informació pública inserida a la "Gaceta" del 24 d'abril, i queixant-se que s'hagi parlat tantíssim d'aqueix afer i s'hagin publicat tantes informacions, i al cap i la fi per no fer res.

Retreu l'estat de pessimisme dels pagesos davant d'aqueixa actitud i anuncia una interpel·lació.

I el ministre, en contestar-li, va dir que ja s'hi preocupaven, que ja publicarien el "oportuno proyecto" que tendeixi a resoldre la "ardua, difícil e importantísima" qüestió del crèdit agrari. Ardua, difícil?... Ja podem esperar-nos i, per sí o per no, seiem.

Lo que pensen els francesos dels nostres vins

El "Petit Marseillais", de Marsella, publica en la seva última pàgina agrícola un article, que volem reproduir, en el qual és ben manifestat l'estat l'ànim dels "vignerons" del Sud de França envers la nostra exportació de vins. Aquest article contribuirà potser a esclarir un xic la situació i servirà sobretot perquè els nostres vinyaters sàpiguen que no poden fer-se gaires illusions respecte al mercat francès i que és necessari que cerquin altres camins per resoldre la crisi.

L'article porta un títol suggestiu: "El favor acordat als vins estrangers ens arruïna. La França ha rebut tres milions d'hectòlitres de vins exòtics" que denota prou bé la simpatia amb la qual és mirada la nostra exportació.

Diu l'article:

La gran collita de 1922, arribant al mercat en un moment on ja no hi havia vins vells, podia trobar sortida fàcilment; però noves contingències han vingut a última moment, a provocar una baixa desastrosa que pot tenir greus consequències.

Per donar satisfacció als sindicats potents de la metallurgia i als fabricants d'articles de luxe, el govern francès ha signat amb l'Espanya un acord que arruïna la viticultura, en obrir de bat a bat les portes als vins estrangers.

Nosaltres paguem pels altres. Abans de la guerra, per fer entrar a França un hectòlitro de vi, els espanyols havien de pagar a la duana de 15 a 16 pessetes; avui paguen solament prop de 10 pessetes, ço és, una tercera part menys.

Favors com aquests serien excusables si fossin recíprocs. Però no és així i la diferència de tarifa prova que la viticultura paga per les altres indústries.

Per exportar un hectòlitre de vi francès a Espanya, hem de pagar a la duana espanyola i al canvi de 249 les següents tarifes: 700 francs pels vins xampanyosos; 120 francs pels vins ordinaris en ampolles, i 60 francs pels vins ordinaris en botes.

El balanç de les nostres pèrdues. Amb aquestes tarifes, hom comprendrà fàcilment que les nostres exportacions es redueixen i que són envaïts pels vins estrangers.

D'ençà del mes de juliol en què fou firmat l'acord enganyador, fins al febrer — en vuit mesos — han entrat a França 2.997.651 hectòlitres de vins exòtics de grau alcohòlic elevat. Aquests vins, en conjunt, al preu mitjà aproximat de 80 francs per hectòlitre (i ens quedem curts perquè molts s'han pagat a més de 125 francs) representen més de 240 milions de francs, que han passat la frontera... Quasi el deute de 300 milions que teníem amb l'Espanya des de la guerra.

Aquesta formidable importació és una de les causes de la depreciació del nostre canvi i ja no són 300 milions que haurem ara de pagar a l'Espanya per lliurar-nos del nostre deute, sinó 400 milions, ço és una pèrdua de 100 milions de la nostra moneda.

Demés, es pot calcular que en els vuit mesos indicats, la baixa que s'ha produït ha causat a la viticultura i al comerç vinater una pèrdua superior als 700 milions de francs.

L'escàndol continua. Al final de 1921 el senyor Millerand ens deia a Montpellier: "Tota la sol·licitud del govern és per la viticultura" en el moment en què darrera el teló el senyor Sarruys, encarregat de preparar l'acord franco-espanyol, oferia, ignorant-ho nosaltres, de reduir els drets d'entrada dels vins espanyols que causen les nostres pèrdues.

El deute de l'Estat. L'Estat no deu jugar un doble joc. No ha de fer somriures a l'agricultura quan després la sacrifica cada dia.

El vi és el producte francès, fora de l'alcohol, que paga les més pesades càrregues interiors, car dóna a l'Estat prop de 650 milions de francs per any, ço és, deu vegades més que abans de la guerra.

Això sí, ens prometen com a primer acte un acord franco-belga favorable als nostres vins; però corre el rumor que el rei d'Espanya ha anat a Bèlgica abans de la signatura d'aquest acord per obtenir drets igualment favorables pels vins espanyols. Els nostres excel·lents amics el belgues, beuran de preferència vi de la península transportat a baix preu, però no francès. I un altre cop nosaltres serem befats.

Es evident que cal viure; i el preu de tot és avui, quatre o cinc voltes més elevat que en 1914. El flequer, el carnisser, marquen noves alces; solament el vi baixa.

El nostre poble demana que se'l deixi viure; no vol que l'estranger li vingui a treure el pa que ha guanyat amb la suor del seu front; el seu crit ha d'ésser escoltat perquè si sucumbeix el desastre arribarà a tota la nació.

Què passarà demà si l'amo arruïnat no pot assegurar l'existència dels seus operaris?"

Fins aquí l'article. Conté un xic de tot: amenaces, paraules grosses, evocacions sentimentals, un xic d'humanitarisme...

En conjunt ens sembla cursi. Però és indici, com ja hem dit, de l'estat d'ànim dels "vignerons" que, com sap tothom, tenen una respectable força parlamentària.

I això té la seva importància.

T. U. Gantús

El sulfat de coure contra el mildiu

L'ús del sulfat de coure per combatre el mildiu, comença fa uns quaranta anys; la seva acció i la seva eficàcia foren reconegudes després de llargs experiments comparatius que han anat repetint-se sense interrupció fins avui, a tots els països vinyaters del món i els viticultors que l'han emprat bé, en la dosi oportuna i en el moment apropiat, han obtingut resultats completament satisfactoris.

Però el senyor Villedieu, professor a l'Escola de Medicina de Tours, després d'experiments de laboratori repetits en presència de tècnics competentíssims, afirma ara que el sulfat no té cap acció anticriptogàmica i que el mildiu pot combatre's bé i econòmicament substituint el sulfat de coure pel sulfat d'alumini.

No sabem ço que pot haver-hi d'exacte en les afirmacions del professor Villedieu. Es innegable que de més verdes se'n maduren i que sovint els experiments de laboratori han portat veritables revolucions en el camp de les aplicacions pràctiques. Podria ésser que el professor Villedieu estigués en el cert negant l'acció anticriptogàmica del coure, la qual hauria de provenir d'una causa fins ara desconeguda.

Sembla, però, que el sulfat d'alumini no pot substituir el sulfat de coure. Després de la comunicació del professor Villedieu a l'Acadèmia d'Agricultura de Paris, diversos agrònoms francesos feren experiments que han demostrat que la segona afirmació del professor Villedieu és inexacta. Ara un gran agrònom italià, el professor Munerati, ho confirma declarant, després de les seves proves, que la substitució ha portat a "un fracàs complet i aclaparador".

Això vol dir, doncs, que encara que el sulfat de coure no destruïxi el mildiu, no hi ha per ara cap altra substància que com ell pugui salvar les collites.

Al laboratori el sulfat de coure s'ha demostrat ineficaç; al camp, en canvi, constitueix el remei ideal. Cal per això usar-lo, malgrat ço que diu el professor Villedieu.

Els viticultors no han d'abandonar el remei que per quaranta anys els ha ajudat a salvar les collites. I cal que es recordin que els tractaments cúprics tenen l'objecte de dipositar a la superfície dels organs verds del cep una capa, encque prima, de sulfat de coure en forma lentament soluble en aigua i que la defensa ha d'ésser preventiva i continuada.

M.

Sofre SANT JORDI

J. ESPINÀS :: CLAVÉ, 17

Les conclusions de la conferència contra la mosca de l'oliva

Durant els dies 18 a 21 de juny ha tingut lloc a Madrid la Conferència internacional de la lluita contra la mosca de l'oliva, amb l'assistència de representants dels principals països oliverers.

Com pot veure's per les conclusions aprovades i que publiquem més avall, la Conferència ha afermat tres punts essencials que convé remarcar: 1) la necessitat de continuar encara els experiments de lluita artificial considerant, que per vàries causes, les proves fetes fins ara no tenen caràcter definitiu; 2) intentar la lluita natural, ço és, importar, dels països on es troben, els paràsits de la mosca de l'oliva, els quals, aclimatats a Europa, poden impedir el desenrotllament excessiu de la mosca i, per tant, els danys gravíssims que produeix; 3) establir entre els països oliverers una entesa dirigida a facilitar els estudis.

Si els acords de la Conferència esdevenen realitat, és segur que aviat podrem arribar a conclusions interessants i que el problema de la lluita contra la mosca podrà resoldre's satisfactoriament.

Nosaltres, però, dubtem de l'eficàcia de la Conferència, sobretot per ço que es refereix a Espanya; els vots formulats seran oblidats al ministeri de Foment i si no ho són i es vol fer qualque cosa, serà feta d'una manera absolutament ridícula i mancada de tot fonament científic.

L'únic país que ens inspira un xic de confiança és Itàlia, profundament interessada en cercar la solució al problema de la mosca.

Entretant ens és grat de fer públic que la nostra Mancomunitat, anticipant-se a la Conferència i a tots els Governs europeus, inicia aquest any les primeres temptatives de lluita natural contra la mosca de l'oliva.

Tindrem informats als nostres llegidors dels resultats.

Heus aquí les conclusions aprovades a Madrid:

1. Creació d'Associacions obligatòries entre els olivicultors per la defensa contra la mosca de l'oliva.

2. Es necessari de continuar els experiments de lluita artifical contra la mosca de l'oliva.

Totes les experiències seran fetes durant tres o quatre anys seguits en els mateixos arbres aplicant els mateixos mètodes i amb el control més rigorós, a l'objecte de permetre la comparació dels resultats i l'apreciació de la valor de cadascun dels mètodes aplicats.

3. El mètode de les pulveritzacions amb substàncies tòxiques i sucrades i el mètode dels esquers tòxics localitzats, havent estat considerats com a eficaços en diversos països, la Conferència considera que convé continuar les experiències en les dues direccions sense que per això s'hagin d'excloure totes aquelles que cada nació consideri útils de fer emprant altres mètodes de lluita.

4. Degut a la legislació variable de cada país en ço que es refereix a l'ús d'arsenicals en agricultura, la Conferència creu que s'hen d'empendre noves experiències sobre l'empleu d'altres substàncies que no siguin els arsenicals solubles usats fins ara i en particular de l'arseniat diplòmbic i d'altres productes tòxics contra la mosca de l'oliva

5. La Conferència formula el vot que l'Institut Internacional d'Agricultura estudii la gestió de les patents, de manera de reservar la major llibertat als olivicultors perquè empleïn els mètodes artificials de destrucció de la mosca de l'oliva.

6. La Conferència demana que els resultats de les experiències amb els detalls d'aplicació en els diversos climes, es facin coneixer a l'Institut Internacional d'Agricultura de Roma, durant la primera meitat d'octubre de cada any.

L'Institut deurà comunicar als països interessats els resultats obtinguts amb la major rapidesa possible.

7. Convé d'investigar si els mètodes emprats fins ara i que es consideren eficaços per a combatre la mosca, no són perillosos per les oliveres, a causa del possible desenrotllament del "negre" i de la destrucció d'insectes útils, com són els paràsits dels insectes perjudicials de l'olivera que, com la mateixa mosca, es nodreixen de matèries dolces.

8. Que els països olivícoles facin estudiar per tècnics, seguint tots un pla comú, la biologia de la mosca i dels seus paràsits, insistint principalment en les condicions diferents del mitjà.

La creació d'insectaris amb camps d'experiències és, des d'aquest aspecte, especialment recomanada.

9. La Conferència formula el vot que els Governs dels països oliverers europeus recomanin als de l'Àfrica del Nord, de la Índia i de l'Àfrica Meridional i Oriental, que estudiïn la biologia de la mosca de l'oliva i dels seus paràsits en llurs regions.

10. Havent estat reconeguda a l'Àfrica del Nord l'existència del paràsit endòfag de la mosca, l'"opius concolor", la Conferència creu que cal fer un esforç en comú per intentar la seva aclimatació a Europa.

11. Havent estat reconeguda la existència de paràsits endòfags i ectòfags de la mosca a l'Àfrica Meridional, que té un clima anàleg al de l'Europa Meridional, la Conferència creu que convé fer un esforç en comú per a introduir aquests paràsits a Europa.

12. La Conferència formula el vot que sigui creada una Comissió permanent internacional de tècnics encarregada de l'estudi de les diverses qüestions referents a la mosca de l'oliva.

Aquesta Comissió deurà reunir-se al menys un cop a l'any.

La primera reunió tindrà lloc a l'Institut Internacional d'Agricultura de Roma.

Cada reunió fixarà el lloc on se celebrarà la següent.

13. La Conferència recomana als diferents Governs la creació, pels mitjans que els semblaran convenients, de la "Caixa de l'Olivera", els cabals de la qual seran destinats particularment a combatre la mosca de l'olivera.

14. La Conferencia formula el vot que els Governs s'entenguin per unificar la legislació internacional per a facilitar l'adquisició i l'empleu de les primeres matèries que són útils per combatre la mosca de l'oliva i que poden ésser considerades com a perjudicials sigui a l'home sigui al bestiar.

15. La Conferència formula el vot que el fisc dongui facilitats pel comerç dels productes destinats a combatre la mosca de l'oliva.

16. La Conferència creu que molts ocells ajuden a la destrucció dels insectes i en particular dels insectes de l'oliva, i per això creu necessari protegir-los judiciosament.

UN ALTRE CONFLICTE

A l'Agricultura, de llevant o de ponent sempre li toca el rebre.

Ara és una qüestió duanera i es tracta de l'arseniat de sosa, que tantes aplicacions té i del qual tant d'ús es fa.

La partida 883 del aranzel diu que els compostos a base de sulfats de coure, de clorurs de potassa i sosa i sals arsenicals, així com els clanurs alcalins i els arseniats de sosa i de potassi i altres anàlegs, usats com insecticides o per a combatre malalties de les plantes o del bestiar, abonaran, segons la tarifa primera, dèu pessetes per cent quilos i per la segona cinc pessetes.

I la partida 976 diu que els productes químics purs i farmacèutics abonaran, segons la tarifa primera, 300 pessetes i per la segona, 250 pessetes.

Fins a la data l'arseniat de sosa era considerat com comprès en la primera partida i pagava. per tant, 5 pessetes. Però ara hi ha una bona partida del dit producte detingut a la Duana de Barcelona perquè el Sub-Director vol que pagui com a "producte químic pur i farmacèutic."

L'Institut Agrícola Català de Sant Isidre, junt amb els Consells "provincials" de Catalunya, ha protestat d'aqueixa arbitrària dispsició i ha aixecat una exposició al Sr. Director General de Duanes demanant que's pagui, com fins ara, 5 pessetes, ja que l'ús farmacèutic del producte es limitadíssim i l'ús per l'Agricultura es ara molt considerable.

I ara nosaltres h afegim un senzill comentari.

Se'n sortirà que l'arseniat de sosa pagui com a producte necessari per l'agricultura?

Tot serà que no hi hagi qui, amb més força que la pagesia vulgui lograr lo contrari. Perquè això si que es ben bé la llei de l'embut ara aneu a saber si avui els convé donar-la pel cap estret.

L'invasió prohibicionista

Es molt possible que en un futur no gaire llunyà Amèrica del Nord no tingui més que dos problemes candents: la immigració i el prohibicionisme.

A mesura que passa el temps, esdevenen més aguts i violents. Són com el temporal que s'aproxima amb tronades cada cop més fortes.

D'en poc en poc, el prohibicionisme està deixant d'ésser un problema exclusivament americà. Fins ara el podíem prendre un xic en broma, perquè és fàcil i sanitós de riure a l'esquena dels altres. Però dençà que la Suprema Cort Federal ha decidit que el prohibicionisme americà té valor també en els vapors estrangers, ço és, en territori estranger, violant un principi de dret internacional, les coses han canviat. I han canviat també, perquè a ço que es diu, els metodistes, que són ultra els propagadors del protestantisme, els propagadors i defensors del prohibicionisme i de tota la legislació restrictiva dels costums que ha produït la grossa confusió política americana, volen installar-se a Monte Mario, a Roma, a dues passes del Vaticà, com a símbol d'una lluita que volen emprendre contra la moral i els costums de la nostra època.

NOTICIES DE MADRID

El Consell Suprem de Guerra i Marina ha decidit processar el general Cavalcanti.

La premsa madrilenya i la política catalana

Les responsabilitats

S'HA ACORDAT PROCESSAR EL GENERAL CAVALCANTI

En la reunió del ple del Consell de Guerra i Marina, celebrada aquest matí, s'ha acordat el processament del general Cavalcanti, com a conseqüència de la sumària instruïda pel comboi portat a Tizza.

L'auditor García Parreño ha signat un vot particular oposant-se al processament.

MANIFESTACIONS DEL GENERAL

Els periodistes han visitat aquesta tarda el general Cavalcanti, per preguntar-li sobre la seva actitud davant el processament acordat pel Suprem de Guerra i Marina.

No tenia el general notícia oficial de l'acord, i ignorava el seu fonament.

—Suposo — deia — que ha d'ésser fonamentant-se en una suposada extensió d'atribucions en el comandament que alesho res exercia.

—No sospita vostè que hi hagi altres causes?

—No; no puc ni tan sols sospitar-ho. Es més: crec que els membres del Suprem, generals tots envellits sobre el camp de batalla, seran incapaços de deixar-se portar per determinats estats d'opinió que tampoc crec existeixin. Tinc, a més a més, rebudes grans proves d'afecte de molts membres del Suprem, entre ells del president, general Aguilera, a les ordres del qual estiguí a Cuba.

—Quina ha d'ésser la seva actitud davant el processament?

—Cap. Seguiré com fins aquí. Sempre he cregut complir amb el meu deure. La consciència no em fa cap acusació. Em veig afalagat pels meus companys de l'Exèrcit, admirat, segurament sense mereixements, pel poble.

Quina actitud voleu que prengui? Cap: esperar, esperar. Jo soc home de serenitat, potser és aquesta la meva única virtut: espero tranquil·lament els esdeveniments.

Comprenc que en aquests moments l'opinió cerca responsables, i que per la fatalitat m'arriba a mi quelcom d'aquest justificadíssim estat d'apassionament.

—Pensa fer quelcom?

—Sí. De moment demanaré la revocació de l'acte de processament. Crec que serà modificat. La resolució ha estat votada per nou vots contra set.

Això em fa suposar que després d'algunes aclaracions puguin modificar-se les apreciacions d'alguns consellers.

Sigui així o prosperi el processament, jo no faré res.

LA SETMANA DEL SUPREM

En la reunió ordinària del ple del Suprem de Guerra i Marina s'ha acordat l'ascens del capità d'infanteria *Ricard Roda*, desestimant-se altres propostes.

També s'ha acordat el pla de treballs per a la setmana que ve assenyalant-se pel dilluns dues vistes contra altres tants soldats per delictes comuns; el dimecres, altra contra un comissaria de Guerra; i dijous i divendres, dues: una contra un ex-capità, i una altra contra un soldat francès per homicidi. El dissabte hi haurà reunió de l'Assemblea de Sant Ermengol.

L'OPINIO DE "LA CORRESPONDENCIA MILITAR"

"La Correspondencia Militar" tractant de les responsabilitats, diu que no ha d'anar-se a donar vida a una gran farsa.

Afirma que no és possible per fer una depuració completa que la comissió que es nomeni en tingui prou amb uns quants dies per realitzar la seva tasca afegint:

Els arxius, entre altres centres oficials, de la presidència del Consell de ministres, dels ministeris de la Guerra (en aquest departament molt especialment el del negociat del Marroc), d'Estat i de Marina, com així mateix de l'Alta Comissaria, de les Comandàncies generals i de les estacions militars telegràfiques i radiogràfiques, han d'ésser acuradament examinats, comprovant-se si en alguns d'ells han estat arrencats, per ordre escrita, els documents que haurien reglamentàriament estar on no es troben.

Tota aquesta feixuga i molt important tasca no hi ha forma ni manera humana possible de portar-la a efecte en el curt espai de 10, 15, 20 o 30 dies, i si a títol de voler arribar aviat a la depuració de les responsabilitats a això es va, sostenim que s'engendrarà la farsa a què abans al·ludíem: que acusarà el Congrés sense base efectiva i que haurà d'absoldre el Senat, resultant que són seriosament i justament depurades, sense apremis d'habilitats, les responsabilitats militars.

Creiem que aquesta comissió d'investigació hauria de nomenar-se el més aviat millor, però que un cop designada, procedeix tancar el Parlament, fixant una data, que el Congrés hauria d'assenyalar, perquè la citada comissió presenti el seu valuós informe a la Cambra.

Més val tornar a obrir el Parlament a fins d'agost o primers de setembre, a continuar amb el mateix obert trenta o més dies per a una burla o ficció, deixant on estan les proves que puguin acreditar l'existència de les responsabilitats de govern.

La política catalana

UN ARTICLE SOBRE LA RETIRADA D'EN CAMBO I LA SIGNIFICACIO D'ACCIO CATALANA

A B C publica un article, signat per Eusebi Díaz i datat a Barcelona, comentant la retirada del senyor Cambó.

Diu que està justificada la impressió que aquesta retirada ha produït a Barcelona, perquè el nom d'En Cambó va unit a tots els aspectes que afecten el catalanisme des de la Solidaritat fins ara; i afegeix:

"Prescindint dels seus mèrits indiscutibles, ha estat En Cambó l'agitador de l'ànima catalana, el portaveu de les seves queixes, l'organitzador de les seves *hosts disciplinades*; i mort En Prat de la Riba, el verb més autoritzat de la ideologia nacionalista. Ha estat, demés, el diplomàtic del partit, i aquesta és una qualitat ben singular per ésser la més rara entre les que avaloren a aquests polítics capacitats, entusiastes i constants.

En Cambó èra l'essència catalanista des de 1907 *fins que el radicalisme de* l'Acció Catalana formulà una nova doctrina i desplegà una altra bandera.

Per apreciar-ho bé, interessa recollir de llruy la qüestió.

Es frívol atribuir al catalanisme un origen pròxim i artificiós.

No és un problema modern; té el seu arrelament històric.

En els últims dies que Castella guanyava gloriosament la seva independència, formà Catalunya la seva personalitat, amb traços de pròpia llengua peculiar, dret, tradició conservada en llegendes, trobes de poetes, música exquisida i comerç floreixent, tot a l'ombra de llibertats que defensà amb altivesa i valor.

En arribar a la plenitud de la nostra història, sorgí la pàtria espanyola i s'aconseguí la unitat nacional, que no fou destorb als furs catalans, fins que l'esperit cesarista absorbí tota diferència administrativa.

El pessimisme que s'inicià a Espanya després de les guerres colonials davant la decadència i el desgovern, s'arrelà més a Catalunya quan, perdut el seu comerç antillà, tingué base material la protesta, sempre suficient, contra el poder central.

Cercant solucions, s'accentuà el catalanisme a través de la Solidaritat.

D'ella prengué el seu impuls la Lliga, agrupant els homes més poderosos per llur riquesa i els més prestigiosos per llur talent.

Cambó es destacà entre tots amb un credo polític de finalitat precisa, obert en quant aspirés a reivindicar les remotes llibertats de Catalunya, però oportunista i flexible a les circumstàncies.

Es refereix després a l'actuació política del senyor Cambó, del qual diu que a Catalunya *apostolitzava* i a Madrid servia de fiscal i esperonament als Governs rutinaris, fins que prengué part en els Governs nacionals.

El triomf d'Acció Catalana va impulsar-lo a retirar-se de la política.

Aquest fou el seu error, perquè el paper que arribà a exercir no podia ser estèril a la marxa política d'Espanya, essent com és, trempat ja el seu criteri, la zona mitjancera entre el separatisme i la pàtria, pot ésser en aquest ordre ço que en l'organització social, que requereix una classe intermèdia per suavitzar el xoc de les extremes esquerres. Sense l'eclecticisme d'En Cambó, serà brusca la relació entre l'Estat i Acció Catalana i impossible una solució harmònica, perquè la Lliga, sense En Cambó, perdrà prestigis a Madrid i veurà minvades les seves hosts a Barcelona, a benefici del nou partit catalanista.

La situació a Barcelona

MANIFESTACIONS DEL DUC D'ALMODOVAR

El ministre de la Governació ha manifestat aquesta tarda que les noves de Barcelona donaven compte d'haver circulat avui més carros que ahir.

Ha afegit que el senyor Portela no havia començat encara les negociacions amb patrons i obrers de transports, limitant-se a parlar amb uns i altres elements per estar informat de la situació.

UN COMENTARI DE "EL LIBERAL"

"El Liberal" dedica el seu fons a la situació de Barcelona, i després d'elogiar la resistència del Govern a declarar l'estat de guerra, diu que les solucions cal cercar-les dintre de la llei.

La nova llei sobre tinença d'armes pot ésser eficaç, però cal tenir cura de no fer-ne ús indegut, puix podria ésser un substitutiu de la presó governativa pel règim de les quinzenes.

Afegeix que està bé allunyar els elements del revolucionarisme de l'acció judicial civil i militar, però convindria que també actués el ministre del Treball.

Perquè no funcionen els tribunals arbitrals? Perquè no es dicten laudes que obliguin a patrons i a obrers? Perquè, en fi, es fia tot a la repressió i es té en lamentable oblit el sistema preventiu, recomanat especialment per a qüestions d'aquesta naturalesa?

Reconeixem que és necessària la repressió. El terrorisme és quelcom tan greu que ho justifica. Amb tot, no és tot terrorisme, i per a això hi ha al marge del terrorisme, i s'hi confón, aquesta contraindicada repressió.

UN MITING

El diumenge, a les tres de la tarda, la Federació de Sindicats de Madrid, celebrarà un *miting* al Circ Americà per tractar de la situació de Barcelona.

PROPOSITS D'EN GARCI APRIETO

En rebre aquest matí els periodistes, ha manifestat el cap del Govern que s'havia posat a la signatura del rei diversos decrets, resolent competències.

Les noves de Barcelona deien que la tranquil·litat era completa, essent més el nombre de carros que circulaven.

Parlant del Consell del dilluns, ha confirmat que s'hi prendrà un acord concret sobre el pla parlamentari de dimarts, en relació al problema de les responsabilitats.

—Referent a això — ha afegit el marquès d'Alhucemas — anit passada vaig parlar amb el comte de Romanones i aquesta tarda em proposo fer-ho amb el senyor Alvarez.

—Estaran obertes les Corts fins que es liquidi aquest assumpte?—ha preguntat un periodista.

—Almenys—ha respost el president —aquestes són les nostres aspiracions, si bé, en tot això, el primer i principal és endegar-lo, puix nosaltres ens proposem assenyalar un termini per a l'actuació dela Comissió.

Està clar que sobre aquests propòsits i plans hi ha sempre el vot de la Cambra.

Ha dit, després, el president, que passaria el dia de demà al camp.

—De manera—han insistit els periodistes—que les Corts estaran obertes uns quinze dies?

—El Govern — ha acabat dient el marquès d'Alhucemas—està decidit a tenir-les obertes tot el temps que sia necessari.

D'aquest extrem també ens n'havem d'ocupar en el Consell del dilluns.

AL MINISTRE DE LA GOVERNACIO LI ROBEN EL RELLOTGE

En una rellotgeria del carrer de Sant Agustí penetraren dos subjectes amb el pretext de fer unes compres.

No feren cap adquisició, però un cop marxaren el dependent notà la falta de dos rellotges, un d'ells valorat en 500 pessetes, propietat del ministre de la Governació.

Aquest, al·ludint al robatori del rellotge, ha dit que el tenia a casa el rellotger, i que d'allí se l'emportaren els lladres.

QUESTIONS SOCIALS

El servei d'autòmnibus s'ha establert avui com en dies anteriors, sortint 22 cotxes, quatre dels quals es dediquen al recorregut de Carabanchel i Quatre Vents.

—Durant el dia han continuat les negociacions entre els banquers i el Sindicat lliure de Banca i Borsa, per tractar de les bases presentades per aquest.

A conseqüència de les converses s'ha acordat que la representació del Sindicat redacti unes noves bases, introduint les modificacions que determina la Unió de Banquers, i que aquelles siguin sotmeses a una Assemblea general que se celebrarà demà, diumenge, la qual podrà adoptar-les, modificar-les o rebutjar-les, acatant la decisió de la junta directiva del Sindicat.

Les darreres impressions són molt optimistes.

RECARRECS DE DUANES I LIQUIDACIONS

La "Gaceta" publica les següents Reials ordres del ministeri de Finances:

Una disposant que el recàrrec que ha de cobrar-se per les Duanes en les liquidacions dels drets corresponents a les mercaderies importades i exportades per les mateixes durant el mes de juliol vinent i el pagament de les quals hagi d'efectuar-se en moneda d'or, serà de 28 enters.

Una altra disposant que les cotitzacions que han de servir de base durant el mes de juliol vinent per liquidar el tant per cent de recàrrec a què han d'estar subjectes les mercaderies producte i procedents de nacions a les quals s'aplica la primera columna de l'aranzel i d'aquelles les divises de les quals tinguin una depreciació en la par monetària amb la pesseta igual o superior al 70 per 100, seran les següents: Alemanya, 0'007; Portugal, 5'750; Austria, 0'009; Txecoslovàquia, 20'009; Brasil, 26'356.

EN GARCIA PRIETO I EN SANCHEZ GUERRA

Ha estat molt comentada una conferència que ahir a la nit, amb ocasió *del banquet en obsequi del ministre* d'Instrucció de Portugal, celebraren al Ritz el marquès d'Alhucemas i en Sànchez Guerra.

Després el cap del Govern portà en el seu cotxe a llur domicili en Sànchez Guerra, sens dubte per seguir la conversa.

NOU HORARI DE TRENS

El director d'Obres públiques ha dit aquest matí que era cert tot el que diuen els diaris sobre el nou horari dels trens.

Unicament s'ajornarà el relatiu al ràpid de la nit de Madrid a Barcelona fins que disposi de convenient material la Companyia.

LA CALOR DE MADRID

La calor a Madrid ha arribat avui als 40 graus.

A causa de tan alta temperatura ha mort d'una congestió cerebral l'obrer Pere Ruiz, de la Companyia de Madrid-Càceres-Portugal, que estava aquesta tarda netejant una màquina.

MINISTRE BEN INFORMAT

El duc d'Almodóvar ha desmentit aquesta nit la notícia de l'atracament que es deia *haver-se realitzat a l'Hotel* Ritz de Barcelona.

Darrera hora

DOS LLADRES DE TERRAT

Anit passada, a les deu, diversos veïns i els guàrdies urbans Ricard Guerrero i N. Anguita van detenir en el terrat de la casa número 2 del carrer de Semoleres dos minyons anomenats Andreu Menendé i Miquel Escolà, de 19 i 17 anys respectivament i tots dos sense domicili.

S'hi han ocupat diversos llibres i un braser, essent portats a la delegació de policia.

Noves religioses

DEL BISBAT

El nostre Prelat, doctor Guillamet, visità ahir les obres del nou temple parroquial de Sant Josep, de Badalona.

— Ahir finí la inscripció dels opositors al darrer concurs als rectorats vacants d'aquesta diòcesi.

PROCESSO DE LA PARROQUIA DE SANT CUGAT

La processó que avui a dos quarts de set de la tarda sortirà, si a Déu plau, de la parròquia de Sant Cugat, passarà pels següents carrers: Carders, plaça de Sant Agustí, Tantarantana, Pons i Clerc, Comerç, Pujades, Indústria, Princesa, plaça de l'Angel, Bòria, Mercaders, Abaixadors, Freixures, plaça de Santa Caterina, Semoleres, Corders i Carders.

CONTRA LA BLASFEMIA

Han rebut una fulla commemorativa de la XVI Festa Expiatòria de la Blasfèmia, celebrada al temple de la *Sagrada Família el 29 de juny, diada* de Sant Pere.

L'esmentada fulla conté escollits pensaments i consideracions sobre la raixa que tant enlletgeix el rostre de Catalunya.

FESTA DE L'APOSTOLAT DE L'ORACIO A LA PARROQUIA DE SANT PAU DEL CAMP

Avui, diumenge, dia 1 de juliol, a les 8 del matí, missa de Comunió general amb prèdica preparatòria pel reverend senyor rector.

A les 10, missa solemne cantada per la capella de música i l'escolania parroquial dirigides pel reverend Mossèn Sentís, Pvre.

A les 6 de la tarda, exposició del Santíssim Sagrament, Sant Rosari, Trisagi cantat, últim dia del mes del Sagrat Cor i sermó del reverend Antoni Sabaté, Pvre. Seguidament s'organitzarà la processó pels patis i claustre, acabant-se amb la solemne benedicció i reserva.

* * *

Quaranta hores: Avui continuen a la Catedral. Hores d'exposició: de les sis del matí a dos quarts de vuit del vespre.

Cort de Maria: Avui es fa la visita a la Verge de la Mercè a la seva església o al Pi.

Comunió reparadora: Avui a la Catedral.

Adoració nocturna: Torn de Sant Francesc d'Assís.

Vetlles en sufragi de les ànimes del Purgatori: Torn de la Santíssima Trinitat a la seva capella (Escorial, 135, Gràcia).

Notes d'Esports

LA CONFEDERACIO ESPORTIVA DE CATALUNYA A L'AJUNTAMENT

Demà, a les dotze, es reuniran a l'Ajuntament els representants de tots els esports afiliats a la Confederació, junt amb els carrecs de Junta que constitueixen el ple del seu Consell superior.

El president de la Confederació, En Joan Ventosa i Calvell, farà remesa a l'alcalde de la instància i del Calendari esportiu que han estat estabherts per l'esmentada entitat, per palesar la veritable importància de l'esport català i sol·licitar del nostre Municipi l'ajut que necessita per al seu desenrotllament.

Es d'esperar que la ferma argumentació de la instància esmentada decidirà els nostres regidors a atendre-la favorablement, tenint especialment en compte la unanimitat absoluta amb què s'han manifestat els delegats de tots els esports.

El dia 28 del proppassat juny van cursar-se les convocatòries a tots els individus del Consell Superior, i ara, a més, se'ls fa avinent així, com a les entitats que representen, que convé que hi assisteixin personalment; en cas d'impossibilitat és indispensable que es nomeni un suplent, ja que ha d'ésser una absoluta afirmació esportiva davant de l'autoritat corporativa i popular del nostre Ajuntament.

FUTBOL

EL FESTIVAL D'AVUI AL CAMP VELL DEL F. C. BARCELONA

Aquesta tarda se celebraran dos interessants partits, essent el recaptat a profit de les vídues i orfes dels carters.

El "Costense" es disputarà amb un reserva del F. C. Barcelona la copa de l'Associació Rendueles, en dues *parts de mitja hora cada una.*

Després lluitarà la Unió Esportiva de Sans amb el notable equip S. C. *Meteor VIII, de Praga*, havent cedit a aquest efecte el senyor Joan Pic i Con una preciosa copa que s'adjudicarà al vencedor.

Es de creure que el nostre públic sabrà correspondre en la deguda forma a la bella iniciativa dels organitzadors d'aquest festival benèfic.

A MASNOU

Ha despertat una gran expectació el partit que tindrà lloc en el camp d'esports del Club Deportiu Masnou entre *els primers equips del Barcelona i del* Júpiter avui, a dos quarts de cinc de la tarda, disputant-se una formosíssima copa d'argent donatiu de l'excel·lentíssim senyor marquès de Masnou.

Els equips s'arrenglaran així:

Barcelona: Platko, Planas, Coma, Bosch, Elias, Samitier, Viñals, Piera, *Gràcia, Martí i Sagi Barba.*

Júpiter: primer equip complet.

EXCURSIONISME

CONDOL PER LA MORT DE CESAR A. TORRAS

Amb motiu de la mort del seu president En Cèsar A. Torras, s'han rebut al Centre Excursionista de Catalunya moltes comunicacions de condol, entre les quals hi ha el Club Alpin Français, Centre Excursionista de Vich, Centre Excursionista de Sabadell, Ajuntament de Camprodon, Club Pirenenc Terrassà, Centre Excursionista Montserrat, Centre de Lectura de Reus, Section du Canigou du Club Alpin Français, Centre Excursionista de la Comarca de Bages, Fédération des Sociétés Pyrénéistes, Foment Martinenc, Centre Excursionista del Vallès, Esport Ciclista Català, Grup Excursionista Mai Enrera, Grup Excursionista Martinenc, etc., etc. Des d'aquestes ratlles el Centre Excursionista de Catalunya dona a totes les entitats que han remès el seu condol, el més expressiu agraïment, en la impossibilitat de fer-ho particularment.

EL RALLY PAPER D'AHIR

Fou un èxit complet sense precedents el Rally organitzat pel comte Zinoiski. Més de quaranta, entre amazones i cavallers, prengueren part a la cursa.

Els genets amb l'hàbit roig, típic, donaren una novetat per aquells camins de Pedralbes, on traçà el recorregut l'expert senyor Abad, escollint amb molt d'encert passos accidentats, que no espantaren a les intrèpides senyoretes que anaren sempre endavant.

Guanyaren les copes ofertes per l'organitzador la senyora Mac Crery, que arribà a la fita amb molta d'avantatge, i el senyor Aparicio.

Els accèssits foren atorgats a la arxiduquesa Margarida i al senyor Gimeu Gil.

CONCURS HIPIC

LES PROVES DE DIVENDRES

Bastant més animat que el dimecres estigué el *camp del Polo Jockey* Club, en ocasió de disputar-se la prova més important de l'any que és la Copa Barcelona, "Handicap" (7.000 pessetes), de les quals van 2.000 al primer, i la copa oferta per la Casa Masriera i Carreras; 1.500 al segon; 800, 600, 400, etc., etc., respectivament.

De poc va anar que el valent genet senyor Navarro no se l'emportés amb el seu cavall "Demas", car fou l'únic que no cometé la més petita falta, però no sabem que va passar-li que en equivocar-se de traçat passà un obstacle per altre justament al bell moment d'acabar, perdent així un temps preciós i apuntant-se-li demés tres faltes que el deixaren en segon lloc. La guanyadora "Jira" (Montoya), que s'emportà ja el premi del primer dia, va ésser vencedora de la Copa, no havent comès més sinó una falta en una de les rieres. Es el segon any que la guanya.

CLASSIFICACIO

1. "Gira", Pau Montoya (ell mateix), 1 falta, 2'16.
2. "Demas", Josep Navarro, íd., 3 faltes, 2'30.
3. "Diestro", N. Martínez, íd., 4 faltes, 2'8.
4. "Madiran" Antoni Palau (senyor Sanz), 5 faltes, 2'7.
5. "Zapataco", V. Marquina (ell mateix), 5 faltes, 2'15.
6. "Acaborado", M. Serrano, íd., 5 faltes, 2'27.
7. "Zapatilla", Marquina, ídem, 5 faltes, 2'33.
8. "Meseta", Alfons Jurado, ídem, 6 faltes, 2'10.
9. "Oloroso", F. Jiménez, ídem, 6 faltes, 5'2.
10. "Frecuentado", R. Muñiz, íd., 7 faltes, 2'25.
11. "Desdeñosa", Ed. Ramírez, íd., 7 faltes, 2'32.
12. "Alí", Josep Herrero, ídem, 7 faltes, 2'47.

Obtingueren llaçades "Amasado", "Zapatero", "Kurdo", etc.

Diumenge, 1 juliol, a les 16 hores: darrer dia. Premi de Comiat.

MOTORISME

LA CURSA DEL VENDRELL

(*Per telèfon*)

Vendrell, 29, a les 18'30.

Amb assistència de les autoritats provincials i locals, s'ha celebrat l'anunciada cursa motorista en el circuit Vendrell - Llorenç - Banyeres-Arbós i Vendrell (160 quilòmetres), havent constituït un èxit per als seus organitzadors.

La classificació obtinguda és la següent:

Motos de 1.000 c. c.

1. Joaquim Vidal, sobre "Indian".
2. Ignasi Macaya, sobre "Indian".
3. Ricard Escaler, sobre "Harley".

Side-cars de 1.000 c. c.

1. Vicenç Carrión, sobre "Harley".
2. Pera Camats, sobre "Harley".
3. Manuel Teixidó, sobre "Harley".

La cursa, que eren vuit voltes a l'esmentat circuit, ha transcorregut sense incident.—Planas.

ATLETISME

PROVES PER A AVUI

Avui, diumenge, el camp de l'Espanyol, *a dos quarts de vuit del matí*, se celebrarà la segona reunió atlètica, organitzada per la G. A. C., preparació dels nostres atletes als propers Campionats.

Es faran les proves següents: 60, 150, 300, 800 i 5.000 metres llisos. Salts i llançaments.

CLUB DEPORTIU MASNOU

FESTA MAJOR DE SANT PERE DE 1923

GRAN PARTIT DE FUTBOL

entre els primers equips del

F. C. BARCELONA

i

C. D. JUPITER

Camp d'Esports del C. D. Masnou : Carretera d'Alella

EN CESAR AUGUST TORRAS I FERRERI

Membre de la M. I. Junta d'Obra de la parròquia de Nostra Senyora dels Angels; Agent de Canvi i Borsa; president del Centre Excursionista de Catalunya i de la Lliga de Societats Excursionistes; de la Junta Directiva de la Societat d'Atracció de Forasters; Membre d'honor del Club Alpí francès; fill adoptiu de la vila de Camprodon, etc., etc.

MORÍ EL DIA 22 DE JUNY ÚLTIM

Havent rebut els Sants Sagraments i la *Benedicció Apostòlica*

AL CEL SIA

El reverend ecònom, la M. I. Junta d'Obra i clerecia de la parròquia de Nostra Senyora dels Angels, la seva esposa Francisca de Sales Buxeda, fills Cèsar, Josep Maria, Montserrat, Maria, Oscar, Mercè, Sales (absent), Rosa i Enric, fills polítics Frederic Santasusana, Francesc de P. Xicoy i Mercè Julià, néta Montserrat, germana Eugènia, cosins i *família tota* i *les juntes directives* del Centre Excursionista de Catalunya i de la Societat d'Atracció de Forasters, en assabentar de tan dolorosa pèrdua els amics i coneguts, els demanen una oració per la seva ànima i d'assistir als funerals que en bé de la seva ànima se celebraran *demà, dilluns, a les deu*, a l'església parroquial de Nostra Senyora dels Angels.

Les misses després de l'ofici i tot seguit la del perdó.

EL DOL ES DONA PER DESPEDIT — NO ES CONVIDA PARTICULARMENT

L'eminentíssim i reverendíssim senyor Cardenal Primat de Tarragona, l'Excel·lentíssim i Il·lustríssim senyor Bisbe de Barcelona i els altres prelats de Catalunya, han concedit les indulgències de consuetud.

LA MAINADA

NACIONALISTES: Els pocs que encara no heu remès aquest butlletí de subscripció, feu-ho de seguida:

Sr. Administrador de La Mainada - Vich, 16. - Barcelona

En .... de ....

carrer ...., núm. .... subscriu al seu

fill .... a LA MAINADA.

.... de 1923

Signatura.

Preus de subscripció: A Catalunya, 7'50 pessetes any. — A fora, 18 pessetes.

Als infants que ens trametin cinc noves subscripcions, els servirem, de franc, la [illegible]

SUBSCRIPCIÓ PÚBLICA

DE

50.000 Obligacions

DE LA

Uni[illegible] Elèc[illegible]ica de Catalunya S. A.

al 6 per 100 d'interès

Lliure d'impostos vigents i garantides subsidiàriament per les Companyies

BARCELONA TRACTION LIGH & POWER C.° I ENERGIA ELÉCTRICA DE CATALUNYA

"La Unió Elèctrica de Catalunya, S. A.", amb un capital accions de 20 milions de Pessetes, completament desemborsat, ha estat constituïda per tal d'assumir la direcció del subministre de la producció elèctrica de les dues Societats productores, la "REGADIUS I FORÇA DE L'EBRE, S. A." i l'"ENERGIA ELECTRICA DE CATALUNYA, S. A." que en l'any darrer ha arribat a 331 milions de K. w. Hs.

En remuneració de la intervenció esmentada, ambdues Societats esmentades productores han garantitzat a la "UNIO ELECTRICA DE CATALUNYA, S. A." per tot el període de vida d'aquestes Obligacions la percepció d'un cànon d'1.1 cèntims de pesseta per k. w. hs. venut, suma que importa sobre les xifres de 1922, Pessetes 3.669.000, ha estat afectada per la Unió Elèctrica de Catalunya, S. A. en garantia del pagament de l'anualitat d'interès i amortització de les seves Obligacions.

L'esmentat cànon és revisable periòdicament de tal faisó que en tot temps cobreixi l'anualitat d'interès i amortització de les esmentats Obligacions.

La venda de k. w. hs. de la "REGADIUS I FORÇA DE L'EBRE, S. A." i de l'"ENERGIA ELECTRICA DE CATALUNYA, S. A.", en els cinc anys darrers és com segueix:

Anys	K. w. Hs. venuts
1918	269.326,188
1919	233.787,098
1920	257.370,543
1921	266.143.766
1922	331.913,444

La Unió Elèctrica de Catalunya, S. A. ha adquirit la totalitat del capital accions de l'Energia Elèctrica de Catalunya, S. A., i els valors de la qual, així com el restant actiu social, queden especialment afectes a les Obligacions que s'han creat, sense que pugui la Companyia crear cap títol de caràcter igual o preferent que gravi els bens que en l'actualitat posseeix la Companyia.

Les 50.000 Obligacions que s'emeten formen part de les 100.000 creades són al portador, de 500 Pessetes nominals, al 6 per 100 d'interès anual, lliures d'impostos vigents, amortitzables a la par per sortejgs anuals en un termini de 49 anys a comptar del dia primer de juliol de 1926., reservant-se la Societat el dret d'anticipar l'amortització de totes o d'una part de les esmentades Obligacions, bé per sorteig o per compra en Borsa.

CONDICIONS DE SUBSCRIPCIÓ

Un Sindicat integrat per la Societat Anònima Arnús-Garí, la Banca Marsans i el Sindicat de Banquers de Barcelona, ha adquirit en ferm aquestes 50.000 Obligacions i les oferirà en la subscripció pública que s'obrirà el dia 3 del mes de juliol vinent, reservant-se la facultat de declarar-la coberta en tot temps.

Les demandes se serviran per l'ordre que es rebin, contra pagament de llur import al tipus de

93 per 100, o siguin 463 Pessetes

per Obligació i remesa de les carpetes provisionals representatives de les mateixes, proveïdes de cupó de primer d'octubre.

La cotització a la Borsa de Barcelona serà sol·licitada immediatament.

Barcelona, juny de 1923.

Llocs de subscripció:

Societat Anònima Arnús-Garí — Banca Marsans, S. A.
Banca Tusquets, S. A.
Fills de F. Mas Sardà
Jover i Companyia
Banc de Catalunya — Carriga Nogués Nebots, S. en C.
Soler i Torra Germans — Fills de Magí Valls
Banc de Préstecs i Descomptes — Nonell Germans
Banc Urquijo Català — Nebots de Parassols i Companyia
Banca Mir, S. A. — Rosés i Companyia

CASSA DE LA SELVA: Bosch i Codolà, Jubert i Presas.
GRANOLLERS: Banc de Granollers.
REUS: Banc de Reus de Descomptes i Préstecs.
RIPOLL: P. Suñer Ferrer.
SABADELL: Banc de Sabadell.
TARRAGONA: Banc Comercial de Tarragona.
TARRASSA: Banc de Terrassa.
TORTOSA: Banc de Tortosa.
VALLS: Banc de Valls.
VILANOVA I GELTRU: Banc de Vilanova.

ELS ESPECTACLES

TEATRES

TIVOLI

Companyia de sarsuela i opereta Pinedo-Ballester del Teatre de la Sarsuela, de Madrid

Ultima setmana de la temporada

Avui, diumenge, darrer dia de la temporada, i comiat de la companyia. Tarda, a dos quarts de quatre LAS MARISCALAS, NELVA i LA MONTERIA

Nit, a les deu: LAS MARISCALAS i LA MONTERIA

Teatre Novetats

Temporada d'estiu 1923

Gran companyia còmico-dramàtica del Teatro Lara de Madrid

Director d'escena RICARD SIMO-RASO

Avui, diumenge.

COMIAT DE LA COMPANYIA

Tarda, a les quatre: la comèdia en un acte, de E. Beenriequen, adaptació de M. Mihura, LA MADRINA DE GUERRA i la comèdia en tres actes, de Joan Josep Lorente, LA PEÑA DE LOS VIEJOS

Nit, a les deu, l'èxit de l'any: la comèdia en tres actes, de Manuel Linares Rivas, LA MALA LEY

Exit grandiós. Acurada interpretació

Adéu a Barcelona de la companyia del Teatre Lara de Madrid.

Teatre Català Romea

Telèfon 3500 A. Companyia Martínez Sierra. Primera actriu, CATARINA BÀRCENA

Avui, diumenge, a dos quarts de cinc, dues grans creacions de Catarina Bàrcena, **La maña de la mañica** i **Hablo usted con mi mamà** estrenada ahir amb gran èxit.

Nit, **Rosina és fràgil** i **Hablo usted con mi mamà**

Demà, dilluns, **El dilema** (estrena) i **Hablo usted con mi mamà**.—Dimarts, funció a honor i benefici de la gentil Catarina Bàrcena, amb l'estrena de **Corazón de mujer**, de II. Maura. Es despatxa a comptadoria.

Teatre del Bosc

Telèfon 477 G.
Circ Eqüestre

Avui, diumenge, tarda, a les quatre, nit, a les deu. La millor companyia de circ del món: **Els voladors**, extraordinària atracció de trapezis volants; La foca amb cervell humà. Canta, riu, plora i aplaudeix. Sent el fred i fa calor. El públic li mana i ella obeeix; **El lelido**, El terror de l'audàcia. Emocionantíssim salt en l'espai a 32 metres d'altura. Nota: funció a diari.

Tarda i nit, treballarà **LA FOCA**.

Gran Teatre Espanyol

Companyia de vodevil i grans espectacles de BERGES I SANTPERE

Primera actriu, ASSUMPCIO CASALS

Avui, diumenge, primer de juliol. DARRER DIA DE VODEVIL

Tarda, a dos quarts de quatre, funció colossal a benefici del públic. Dues obres! LA MANICURA DE L'AMOR (dos actes) i la gran represa L'HOTEL DELS GEMECS

Nit, a les deu, COMIAT DE LA COMPANYIA ES LLOGA UN PIS i l'èxit popular BAIXANT DE LA FONT DEL GAT o LA MARIETA DE L'ULL VIU

[illegible] al [illegible] del carrer de Sant Pau, 74 bis, Sant Ramon, 9 i carrer Nou, 73.

Teatre Còmic

Gran companyia lírica de sarsuela, opereta i revistes, dirigida pel primer actor Enric Beut.

Avui, diumenge, grans funcions; tarde, a dos quarts de quatre, i nit, a dos quarts de nou: I. La sarsuela en un acte **El alcalde interino**; II. Exitàs colossal de la tarsa lírica en tres actes, del mestre Lleó, **¡AVE CESAR!**

Títols dels quadres: I. **Las Gemelas**; II. **La Via Patricia**; III. **El circo romano**; IV. **La orgia**. Riquíssim vestuari nou. Superb atrezzo. Decoral de Morales i Vais i Batlle i Amigo. Augment de chors. Nombrosa comparseria. Banda de trompetes i tambors per les segones tiples. Imponderable bellesa de presentació! El mai vist al Paral·lel!

Dilluns, tarda, gran matinée.

Teatre Poliorama

Companyia de comèdia del Teatro Infanta Isabel de Madrid

Direcció, Artur Serrano

Avui, diumenge, tarda, a dos quarts de cinc, secció especial

Currito el de las guitarras o El gordo de Navidad

Nit, a les deu:

La Pimpinela Escarlata

ELDORADO

Companyia de drames i comèdies MARGARIDA XIRGU

Primer actor, Alfons Muñoz

Avui, diumenge, **darreres funcions en dia festiu**. Tarda, a dos quarts de cinc. Nit, a les deu. Segona i tercera representacions del drama **La niña de Gómez Arias**

Demà, dilluns, comiat de la companyia, el celebrat drama en cinc actes **ZAZA**

Dimecres, debut de la companyia còmico-lírica Loreto Prado, Enric Chicote.

Teatre Barcelona

Telèfon 5[illegible]4 A

COLISEU DE VARIETATS

Temporada 1923-24

Avui, diumenge, tarda i nit. Projecció de notables pel·lícules. **Succés** de la simpàtica ballarina **Alondra Exitàs** dels famosos malabaristes **Four Clovelly Girls**. L'ovacional transformista **Lampo**. Grans ovacions a la eminent tonadillera

LA GOYA

Repertori nou i exclusiu. Riquíssima presentació en decorat i vestuari.

CINEMES

Cinema Princesa

Gran via Laietana

El local més fresc i còmode

Avui, diumenge, tarda, programa monstre, estrena de la **segona jornada Stanley a l'Àfrica inexplorada**, titulada **Cercant a Livingstone**, per l'aplaudit George Walsh; **No juel foc**, pel gran artista Hervert Rawlinson; **L'home sense nom**, projectant-se el 8 llibre, titulat **El tercer lladre**, per l'aplaudit artista Harry Liedque; **Exposició infantil**, còmica de broma contínua. Nit, altra estrena de l'**Home sense nom**, projectant-se el 9 llibre, titulat **El triomf de l'amor**.—Demà, programa selecte i variat, sempre els millors; tot estrenes, entre elles **La clau de l'enigma**.

Saló Catalunya

El local més fresc de Barcelona.

Avui, diumenge, gran matinal; tarda sessió contínua: darrer dia de l'èxit dels èxits **Doloretes**, adaptació de la famosa sarsuela; èxit sensacional: **Carnestoltes**, art, luxe i riquesa insuperables, assumpte emocionant. Nit, estrena del Programa Aliança: **Un promès massa perfecte**, pel simpàtic Bryant Washburn. Demà, dilluns, dues estrenes: **Fatty en un dia de camp**. **Visita a vila Paramount**. Dijous, reaparició de CHARLES RAY.

Gran Teatre Comtal i Gran Cinema Bohèmia

Avui, diumenge, sessió matinal d'11 a 1. Estrena de la IX jornada de la gran sèrie **L'home sense nom**. Tarda i nit, grandiosos programes: el cinedrama **En la pista del culpable**; la formosa comèdia **Moda i cor**; la divertida pel·lícula **Qui tingués un Ford!** i **L'home sense nom**. A la sessió de la nit, estrena de l'interessant drama **El cadàver vivent**.

Palace Cine

GRAN SALO DE MODA

PROGRAMES SELECTES

Avui, diumenge, sessió única de quatre a vuit. Nit, a les deu, últim dia del film de gran èxit **El pastora del rei**; la formosa comèdia **Acciera**, per l'estrella Hoot Gibson; l'interessant film **Falsa alarma**; el divertit **Qui tingués un Ford!**, i la preciosa pel·lícula **A la porta de l'escenari**, per diverses estrelles de la pantalla.

KURSAAL

ARISTOCRATIC SALO

PALAU DE LA CINEMATOGRAFIA

Dilluns, dues grans estrenes: **A LA PORTA DE L'ESCENARI** exclusiva [illegible] **L'ESPATLLA CARAMENTS** per la bella Viola Dana.

Nota.—D'avui endavant se suprimeix la sessió especial de les els, essent contínua de dos quarts de quatre a les vuit.

Vermmerla'-Petri-Walkyria

Avui, diumenge, sessió matinal d'onze a una, amb estrenes: **Stanley a l'Àfrica inexplorada**, segona jornada; **Llei de llops**, **L'herència de Lechuguina**, **Actualitats Caumont**. Tarda, **Estrella**. Nit, **ésser o no ésser**, per En Leon Mathot.—Demà, dilluns, **El quixot modern**, per En Douglas Fairbanks; **Sang de bohemi**.

Diana Argentina Excelsior

Avui, 9, **L'home sense nom**, **Moda i cor**, **Falsa alarma**, **Qui tingués un Ford!**

Teatres Triomf i Marina i Cinema Nou

Avui, **L'home sense nom**, **Margot**, **El rei de la broma**, **S. M. Tomaset Púnic**, **El nou ric**, **No juel foc**, **Cafè desert**.

ESPORTS

Frontó Principal Palace

Avui, diumenge, tarda, a un quart de cinc. Dos extraordinaris partits de pilota a cistella. Primer, **Oscar i Urquidi** contra **Barrenechea i Lasa**. Segon, **Argoitia i Palau** contra **Soto i Castañaga**. Si hi ha temps es jugarà un tercer partit. Nit, no hi ha partit.

DIVERSOS

Venus Sport - Palace Ball

Ronda Sant Antoni, 62 i 64 i Tigre, 27

Avui, diumenge, tarda i nit, grans balls de Societat per la renomenada banda Venus Sport, que tan encertadament dirigeix En Domènec Pouch, estrenant-se els ballables següents:

Foxtrot "Tunnúo"
Tango "[illegible]"
Xotis castís "El Gaji"

CHASSAIGNE FRERES

Claris, 43
PIANOS, AUTOPIANOS, HARMONIUMS,
ROTLLOS PERFORATS
PIANOS DE LLOGUER I D'OCASIO
Vendes a terminis. Pianos estrangers

TURO-PARK

PARC DE MODA

Jardins, atraccions i exhibició del Nan Franciquet. Totes les nits Concert per la Banda de Caçadors de Barcelona. Cafè-restaurant de primer ordre. Autòmnibus des de la plaça de Catalunya (davant el Casino Militar) al Turó-Park. Taxis de la Federació des de la plaça de Catalunya al Turó-Park.

PARC

PISTA DE GEL

TRES SESSIONS DE PATINATGE DIARIES

D'11 a 1 especial per lliçons. De 6 a 8 tarda, sessió te. A les 10 de la nit, patinatge i exhibició per la formosíssima professora Mlle. Else Derksen i el notable professor Mr. Angola. Jazz-Band VERDURA. Esmerat servei de Cafè-Restaurant de una a 3 i de 8 a 10. Cobert de 10 pessetes en amunt

L'HÈRNIA

CURADA SENSE OPERACIÓ

Vegi's el que diu el senyor Jaume Germain, de Terrassa.

"Senyor J. Notton, cirurgià herniàri.

"Molt senyor meu i de la meva distingida consideració: Amb la present vinc a testimoniar-li el meu agraïment per l'excel·lent resultat aconseguit amb el seu conegut tractament anti-herniari. Per espai de llarg temps patia una hèrnia, i ara, gràcies als grans coneixements que vostè té sobre el particular i el bon encert en efectuar les forces, em trobo lliure dels dolors i molèsties que l'hèrnia em produïa. Fa un parell de mesos que, observant el seu tractament, em tret l'aparell i em trobo com si mai hèrnia hagués tingut.

"Li estic molt agraït, senyor Notton, i per tot arreu em plau fer constar que si he curat és gràcies al tractament de vostè."

Llegiu tots els diumenges un nou testimoni d'agraïment i sol·liciteu, de franc, el Tractat d'hèrnies, amb nombrosos certificats de curació. J. NOTTON, cirurgià especialista. RONDA DE LA UNIVERSITAT, 7, BARCELONA. De 10 a 1 i de 3 a 7.

a punt de sortir

el viatge de noces

de l'humorista

ricard ferrer

AUTOMOBILS I CAMIONS OPEL

Agents:

"Unión Comercial Española, S. A.—Rambla de Santa Mònica, 7, primer.—Garatge, Bruch, 168.

SASTRES

acadèmia teòrico-pràctica de tall de

S. Torrents

professor que ha estat alguns anys de la Societat de Mestres sastres "La Confiança",

Carme, 24, primer, (prop de la Rambla.)

Unica a Espanya que ensenya de tallar, provar i afinar tota mena de peces amb el nou sistema de mides directes.

Queda oberta la matrícula per al proper curs, essent limitat el nombre d'alumnes admissibles.

A fi de curs es concedeixen diplomes que acrediten l'aptitud dels alumnes,

ES TALLEN PATRONS A PREUS MODICS

RESTRENYIMENT

s'evita i corregeix usant el pa integral MASIP. Unica casa dedicada a la fabricació de pa de règim de totes classes. Farina de civada i d'altres cereals.

LA CASA DEL GLUTEN

Hospital, núm. 129 — BARCELONA

on parle française — NEW-YORK — english spoken

SASTRERIA NEW-YORK FERNANDO, 42

Creació del Vestit reclam ianqui a mida a 100 ptes. de llana pura i estam

Solament 500 vestits

es poden vendre a aquest abandonat preu

Visiteu els seus aparadors i veureu els seus models i gèneres. Totes les nostres seccions de gèneres del país i anglesos són a base de

Quantitat - Qualitat
Perfecció i Baratura

NOTA: Si ho sol·licita el comprador, li casa [illegible] mostres per al seu examen.

GRANS MAGATZEMS
EL AGUILA

Plaça Reial, 13 - BARCELONA - Telèfon 2104 - A

SUCURSALS: Madrid, Alacant, Almeria, Bilbao, Cádiz, Cartagena, Gijón, Granada, Màlaga, Palma de Mallorca, Santander, Sevilla, Valencia, Valladolid, Saragossa.

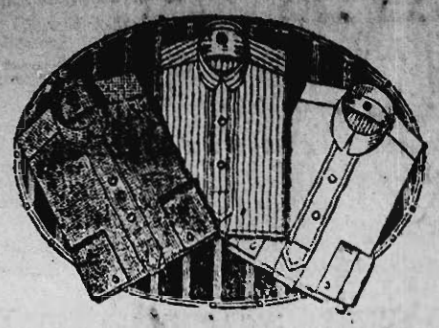

Camises d'estoreta i percal, amb coll i punys pagats de ptes. 11 a 12'50

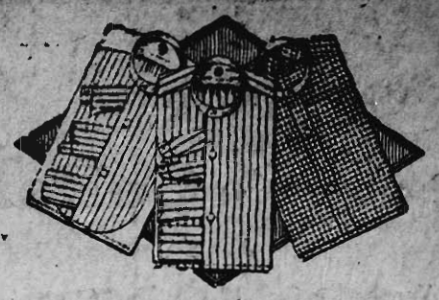

Camises de percal estampat amb dos colls i dos parells de punys solts, de ptes. 10'50 a 15

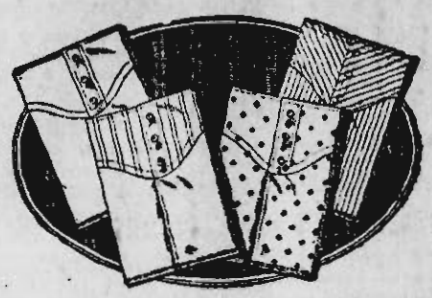

Calçotets blancs i llistats de fil, per a senyor, de ptes. 8'50 a 13

Calçotets curts de ptes. 4 a 8

Vestits de punt anglès, per a nens, en sedalina i cotó, diferents colors, de ptes. 12'50 a 21

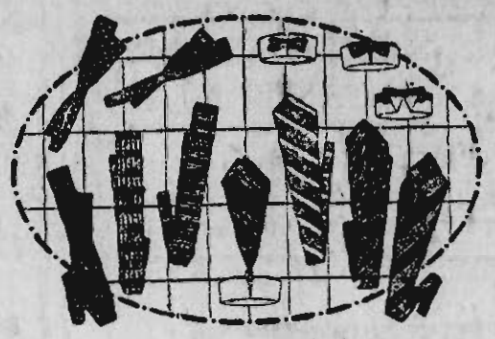

Echarpes i tires de seda, dibuixos gran novetat, de ptes. 1 a 14'50

Vestits de punt anglès per a nens, en sedalina i cotó, diferents colors i models de ptes. 12'50 a 21

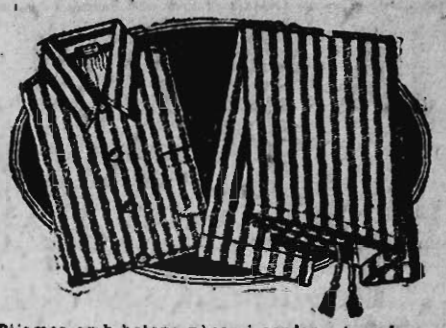

Pijames amb botons nàcar i cordons de seda, de ptes. 22 a 25

Vestits de fil extra, blancs i colors, de ptes. 16'75 a 18'75, segons talles

Vestits de punt d'estam fi, blanc i natural, de ptes. 16'75 a 18'75, segons talles

Mocadors crespó, fins, colors llisos o amb dibuixos variats, última novetat, de ptes. 2'25 a 6'50

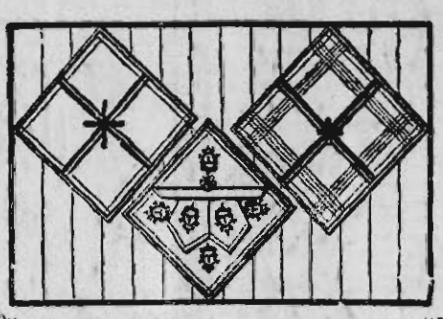

sos, laborades i amb inicials bordades, de ptes. 0'40 a 1'50

Mocadors de cotó, blancs, llisos, obrats i amb llistes de color, per a senyor, de ptes. 0'70 a 6

Mitges de llana i cotó, pròpies per a esports, amb o sense peu, de ptes. 2'50 a 12

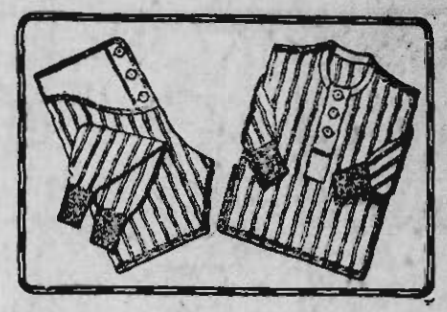

Vestits de cotó jumel, calats, de ptes. 16'50 a 18, segons talles

Vestits cotó, colors barrejats, novetat, de ptes. 11'75 a 13'25, segons talles

Robes confeccionades per a Senyor, Senyora, Nen i Nena

Preu fix — Vendes al comptat

Camiseria i Géneres de Punt

CAMISES, CALÇOTETS, PIJAMES, COLLS, PUNYS, CORBATES, GEMELOS, AGULLES, SUBJECTADORS, ELASTICS, LLIGA-CAMES, FAIXES HIGIENIQUES, CINTURES ELASTIQUES, CINTURONS, MOCADORS, ETC. — VESTITS DE PUNT, SAMARRETES CREPE, SAMARRETES MALLA, JERSEIS, MITGES, MITJONS, VESTITS DE BANY, BANDES, MITGES D'ESPORT, ETC., ETC.

Corbateria, Guanteria, Barreteria, Sabateria, Paraigües, Bastons i Articles de Viatge

Demaneu el catàleg general

LLET CONDENSADA NURIA

Preneu-la, que és la millor i de conservació garantida

Desfeta amb begudes carbòniques és deliciosa

Guardeu les etiquetes interiors que volten el pot, puix amb elles obtindreu un espèlndid regal

—Aneu a veure a Mrs. Bryant després del primer acte—aconsellà Mrs. Kildair en un impuls de generositat—. Porteu-hi també a Mr. Gunther. Li sereu un preciós consol.

—Es de doldre que no tinguem un guia per fer-nos la història d'aquestes lloges — monologava Taleza-Corti, que s'escoltava parlant. L'Opera és la base de la societat. Els anals de l'Amèrica moderna estan escrits pels que descendeixen des del galliner al pati, i pels que, a força de punys, s'enlairen des del pati fins a les lloges. Quants milionaris han començat allà dalt? Fonda, el nostre gran novellista, pretèn que l'Opera és una ciutat en miniatura. Per la meva part, aquest espectacle m'impressiona sempre! Es meravellós!

Ningú no feia cas d'aquestes frases. Les dones saludaven de tant en tant quan a través dels impertinents, llurs ulls descobrien alguna cara coneguda. Belcher, trasbalsat per una silueta entrevista en les butaques, cregué reconèixer Jessie Sinclair. Gunther, interessat per l'espectacle, vigilava Mrs. Kildair. Notava el tremolor nerviós de les seves mans i endevinava la veritable causa del seu retard.

Mrs. Fontaine, per la seva banda, estava dignament en el seu paper de mestressa. Es movia dins el seu element, gaudint com una actriu de l'efecte que produïa. Tanmateix, en mig del seu triomf, una sola cosa li man-

ó de llançar-lo a un miserable oblit, havia estat uns moments amb ella aquella tarda.

Disputant la suprema partida en què es concentraven totes les seves ambicions i totes les seves esperances, havia abandonat bruscament tota temença i retingué el financier a dinar. Amb una audàcia impulsiva, que fa irresistibles les dones del seu tremp, havia aconseguit violentar la seva confiança i arrabassar-li els seus secrets.

Després l'havia acompanyat fins a la porta del feixuc edifici, que Gunther senior anomenava el seu palau, i l'havia vist franquejar el llindar entre un doble rengle de repòrters que s'empenyien àvidament per interpretar els sentiments que reflectia la seva fisonomia.

—Triomfarà!—mormolava ella amb amargursa—. Es possible que triomfi? Quina llui-ta! I jo he de restar aquí com un marbre... llavors que d'aquí una hora tot estarà decidit...

—Heu vist a l'Alvarez en "Carmen"?—demanà Taleza-Corti a Gunther.

—Si, aleshòres de la primera representació aquí — respongué breument el jove.

Gunther tocà Belcher amb el colze.

—Amics teus allà baix, Ted...

—Qui?

—Els Chevers, una mica a la dreta... Mira, mira qui els acompanya?

—Qui és? No el conec pas...

Gunther interrogà Mrs. Kildair.

Diguéu-me, Mrs. Kildair, qui és aquest home brú que hi ha en la llotja dels Chevers? Mira cap a nosaltres en aquest moment.

Mrs. Kildair examinà el grup que li designava.

—Mr. Mapleson—respongué de seguida.

—Es el director de la joieria Sontagand Co, veritat?

—Si, em penso que si...

—Té un aspecte tot estrany... El coneixeu?

—Si, per què?

Es va girar vers Gunther i li fàu comprendre per la seva actitud que pressentia l'objecte real del seu interrogatori.

—Oh! simple curiositat... Devia trobar-se

Després d'una nova vibració sense resposta, el timbre del telèfon havia callat. Belcher, completament desconcertat per la sortida de Mac Kenna, s'inclinà vers Gunther, que havia reprès la seva actitud indolent.

—Què diable vol dir tot això, Bruce? Quin és aquest misteri?

—Obre el teu correu—va fer Gunther impassible.

Belcher obeí. Gairebé de seguida exclamà:

—Ah! Ah! Mira, un mot de Mrs. Kildair... portat per un groom, evidentment.

—Llegeix-lo.

Belcher el rosseguia amb la mirada:

"Estimat Teddy:

He provat tot el dia d'atrapar Mac Kenna, però en la seva oficina m'han dit que havia deixat la ciutat. Si sabeu on és us agrairé que em dongueu la seva adreça per telèfon. Us veuré aquest vespre a casa Mrs. Fontaine?

Rita."

D'un salt Belcher es precipità cap a la porta, quan Gunther li barrà el pas.

—T'has tornat boig? Què fas?

—Corro darrera Mac Kenna!

—Això és justament el que ell no vol!

Belcher restà palplantat, els ulls fora de les òrbites.

—Què? Vol evitar Mrs. Kildair?

—El nostre amic poques vegades veu contrariats els seus projectes; quan li succeeix això s'irrita extraordinàriament. Mrs. Kildair

Venem els millors vins

Cellers ARNÒ & MARISTANY

Vins de postres des de 2'00 pessetes
„ de taula „ 0'75 „
Vinagre a 75 cèntims

Vergara, núm. 12 - Telèf. 961 - A
Ramb. Catalunya 85 - „ 1645-G

Obsequia els teus hostes amb LLANO GINETE i CAMPILLO - RIOJA

LA PREVISIO NACIONAL SOCIETAT ANONIMA D'ASSEGURANCES
Filial de LA CATALANA d'assegurances contra incendis
RAMS: FURT I INFIDELITAT D'EMPLEATS / AVALOT O TUMULT POPULAR — Domicili social: Rambla de Catalunya, 15 - Barcelona

L'ORTOPEDIA MODERNA
Fill de B. Carcasona
Taller i despatx: ESCUDELLERS BLANCS, 8.—Telèfon 3320 A.
Braguers reguladors per a la retenció absoluta de la trencadura
FAIXES DE TOTES CLASSES :: FAIXA-COTILLA ABDOMINAL :: MODELS MODERNS
Cotilles ortopèdiques per guarir o corregir les desviacions de l'esquena
Més de 50 anys de pràctica són la millor garantia

LA PUDA DE BANYOLES
OBERTA DES DEL PRIMER DE MAIG A 30 D'OCTUBRE
Les seves aigües constitueixen un tipus únic a Europa. Per als herpètics, escrofulosos, pretuberculosos, artrítics, catarrosos i avariòsics no tenen rival, essent, en aquest últim sentit, substitutives de les d'Archena.

Qui no anuncia, no ven
Qui no ven, s'arruïna
Treballs d'impremta a les vint-i-quatre hores
Sobres comercials a 6 pts. miler. Paper de barba a 9 pts. la resma. Talonaris venda, per a caixa, a 0'15 pessetes un. Talonaris lloguer, lliurament, rebut, rifa, a 0'50 pessetes un. Vanos Pay-Pay, amb anunci, mànec rodó, dibuixos assortits, futbol i boniques tricromies, a 100 pessetes el miler. Miralls reclam, amb anunci, a 100 pessetes el miler. Targes perfumades a 35 pessetes el miler. Carteres amb bitllets del Banc de 30 pessetes en amunt. I un sens fi d'articles de gran novetat.
LA SUD - AMERICANA
CORTS CATALANES, 550
BARCELONA

IMPOTENCIA (DEBILIDAD SEXUAL)
poluciones nocturnas, espermatorrea (pérdidas seminales), *cansancio mental, pérdida de memoria, dolor de cabeza, vértigos, fatiga corporal, histerismo y trastornos nerviosos de las mujeres* y todas las manifestaciones de la *Neurastenia* o agotamiento nervioso, por crónicas y rebeldes que sean, se curan pronto y radicalmente con las
Grageas potenciales del Dr. Soivré
Indicadas especialmente a los agotados en la juventud por toda clase de excesos (viejos sin años), y para conservar hasta la extrema vejez, sin violentar el organismo, el vigor sexual, propio de la edad.
Venta, 5 ptas. franco: Segalá, Rambla de las Flores, 14; Farmacia Gelart, Princesa, 7 y principales farmacias de España, Portugal y Américas.

ES LA REINA DE LES AIGUES DE TAULA
la de la VALL DE SANT DANIEL Girona
CURA LES AFECCIONS DEL FETGE, RONYONS, ESTOMAC, INTESTINS, etc., etc. — MANANTIAL MIRALLES Bicarbonatada, càlcico-sòdica-manganosa, variētat litínica-arsenical. — Es finíssima i carbònica com la de Apolinaris. Durant l'estiu resulta deliciosa bebent-la fresca.
El seu dipositari: JOSEP PAGANS, carrer Ponent, núm. 25

APOPLEJIA (Feridura) — PARALISIS —
Angina de pecho, Vejez prematura y demás enfermedades originadas por la Arterioesclerosis e Hipertensión
Se curan de un modo perfecto y radical y se evitan por completo tomando
→ RUOL ←
Los síntomas precursores de estas enfermedades: *dolores de cabeza, rampa o calambres, zumbidos de oídos, falta de tacto, hormigueos, vahídos (desmayos), modorra, ganas frecuentes de dormir, pérdida de la memoria, irritabilidad de carácter, congestiones, hemorragias, varices, dolores en la espalda, debilidad,* etc., desaparecen con rapidez usando Ruol. Es recomendado por eminencias médicas de varios países; *suprime el peligro de ser víctima de una muerte repentina;* no perjudica nunca por prolongado que sea su uso; sus resultados prodigiosos se manifiestan a las primeras dosis, continuando la mejoría hasta el total restablecimiento y lográndose con el mismo una existencia larga con una salud envidiable.
VENTA: Segalà, Rambla Flores, 14, Barcelona, y principales farmacias de España, Portugal y Américas.

SOCIETE GENERALE
de Banque pour l'Etranger et les Colonies
Sucursal de Barcelona
Plaça de Catalunya, 20
Tota mena d'operacions de Banca i de Borsa
CAIXES DE LLOGUER

G. Alomar Vies urinàries. Curació ràpida i segura mitjançant aparell especial. Aribau, 5. — De 12 a 2 i de 4 a 6. Festius, de 10 a 12 (econòmica. Unió, 20, de 7 a 9.

Ford
EL AUTOMÓVIL UNIVERSAL
AGENCIA OFICIAL
J. G. Alonso, S. en C.
ARAGO, 155
(cantonada Muntaner)
Especialitat en Carrosseries, Camions, Omnibus, etc.

Casa amoblada
per llogar a Santa Coloma de Farnés. A deu minuts de les "Termes Orion". Detalls: Portal Nou, número 46, segon, primera.

FONDA SIMON
MENJARS A LA CATALANA
ESPARTERIA, 6-VIDRIERIA, 12
Telèfon 1378 A.

Senyores
Abans de comprar, no deixeu de visitar la gran casa de confeccions de tota mena
MONTMARTRE
(carrer del Comte de l'Asalto, 47), on trobareu un gran assortit de vestits, capes i bruses DES DE CINQUANTA PESSETES

VENC CASA, ben situada, 14,000 pams; renda un 7'5 per 100, per 32,000 duros. Carrer de la Universitat, 7, primer segona. Trace directe.

:: AIGUES DE SANT HILARI SACALM ::
GRAN HOTEL D'ESPANYA
— de —
Miquel Martí
Confort modern. Cambres de bany. Nombroses i espaioses habitacions. Servei acuradíssim. Cuina de primer ordre.
Per encàrrecs i detalls al propietari de l'Hotel, a la "Splendide Pension", carrer de Pelayo, 8. Barcelona.

LLIÇONS de català, dono a domicili i a centres, casinos. Esc.: Tiroleses 13200
TORRE a Badalona, amoblada i amb un jardí molt gran, davant de la mar, es lloga temporada d'istiu. Raó: passeig de Martínez Campos, 25.—Badalona.

Ferré. - Pintor : Decorador
Sant Domingo del Call, 4-Tel. 4311 A
ANUNCIS, ROTULS, FAÇANES i OCRES :: TREBALLS D'ESTIL

CERVELLO: Tres xalets per vendre o per llogar, a cinc minuts del bosc i de la font, molt sa i amb gran panorama. Raó: Forn de J. Bassons.

CASA SERRA
Aribau, 142
Fàbrica de Marcs i Motllures
(Mobles d'art).

Clínica Vies Urinaries
del Dr. Gimisó, Rambla Pla Boqueria, núm. 6, 1.er (entre Hospital i Sant Pau). — Veneri, impotència, sífilis. Especials tractaments per el guariment ràpid de les malalties secretes: Matriu, pell, bufeta, pròstata. Consulta: de 9 a 12 i de 3 a 8, econòmica per a empleats i obrers. Plaça del Sol, 6.

La Mutual Agrícola de Propietaris S. A.
per a l'extracció de letrines.
Dirigir-vos per a avisos, Passeig de Sant Joan, número 30, pral., i telèfons números 1378 S. P. i 529 H.

VIES URINARIES
Pell-Sífilis-Pròstata-Impotència
Nous mètodes alemanys de tractament sense medicament ni dolor.
PREUS ECONÒMICS
Examen amb Raigs X. . . 10 pts.
Salvarsan 606-914 . . . 15 „
Anàlisi de sang . . . . 25 „
Tractaments a preus limitats
POLICLINICA
Ronda de la Universitat, 8
(prop del carrer Pelai)
D'11 a 1 i de 4 a 8.

TORRE
per vendre, amb tot confort i esplèndid jardí, als afores de Barcelona.
Raó a LA PUBLICITAT

ESPLUGA DE FRANCOLI
Gran Balneari :-: Esplèndida situació :-: Clima de repòs (600 mts. s/m.)
Tocant al Monestir de Poblet, tomba dels reis Catalans :-: Aigua de la Font del Ferro: el millor reconstituient natural
Hotel Villa Engràcia de primer ordre pensió 18 pessetes — Masia de l'Aigua excel·lent pensió econòmica
Administració: Bruch, 114, pral. Telèfon A 935.-Barcelona

Les malalties de l'estómac i vies digestives produïdes per la **CALOR** es curen amb el Gastrobiol Rossell
De venda a la FARMACIA INTERNACIONAL: Rbla. del Centre, 17.

La veritat és que certes crisis exigeixen imperiosament la nostra presència. No sabria dir-vos res més, però vós comprendreu, n'estic segura, que només un afer d'excepcional gravetat podia fer-me faltar a la vostra invitació.

Mrs. Fontaine, llegí en l'ànima de la seva invitada, darrera la calma aparent del seu rostre, una agitació profunda. Fou afalagada que Mrs. Kildair desdenyant l'excusa trivial, hagués apel·lat francament a la seva generositat.

Una ràpida inspecció de la toilette de la seva amiga que, per un contrast encisador de tonalitats, feia ressortir millor l'esplendor de la seva, acabà la reconciliació. Ella somrigué, estrenyé la mà de Mrs. Kildair i va fer senyal a Belcher de fer-li lloc.

Tot just asseguda, Mrs. Kildair s'inclinà vers el seu veí.

—Mireu—va fer—Mrs. Bryant és a la seva llotja. Quin coratge! Va vestida de negre!

Belcher efectivament albirà Mrs. Bryant sense una sola joia. En una toilette d'una severa harmonia, orgullosa i desdenyosa dels murmuris que col·locava la seva dramàtica aparició. Dret al fons de la llotja, content d'ell mateix, Bryant trobava un cínic plaer a exhibir-se.

—Per què gal·lejarà d'aquesta manera? —murmurà Belcher.

XVII

La llotja de Mrs. Fontaine era una de les més recercades i de les més admirades de l'Opera. A més a més de Gunther i Belcher, dos invitats distingits hi atreien l'atenció d'un públic triat: Lady Mowbray, bonic tipus d'anglesa rossa, i el duc de Taleza-Corti, de la casa reial d'Itàlia, aristòcrata de gran aspecte, de llavis escèptics i monocle insolent.

L'absència de Mrs. Kildair havia posat Mrs. Fontaine de molt mal humor. Una invitació a la seva llotja, als seus ulls era una ordre gairebé sobirana i cap esdeveniment, per greu que fos, no havia d'impedir a ningú de respondre-hi.

S'inquietava ja del desori que aquesta defecció causava en l'harmonia del seu primer rengle, quan la porta per sort va obrir-se davant Mrs. Kildair.

—Estimada Mrs. Fontaine—va dir de seguida l'arribat, prou baix perquè els altres no l'entenguessin—l'excusa que us he enviat, no era sinó un pretext, ho confesso. No he estat detinguda per una avaria d'automòbil,

cava que hauria satisfet enterament la seva ambició. Interpel·là Bruce Gunther.

—El vostre pare no és aquí aquest vespre —va dir una mica sorpresa, després d'haver resseguit la sala amb la mirada.

—No—respongué ell—té una important reunió a casa seva en aquest moment.

Mrs. Kildair agafà ràpidament els seus binocles per dissimular. La resposta de Gunther havia reanimat les seves íntimes angoixes.

—No tindré força per aguantar fins a la fi —va dir-se inclinada sobre el pati perquè no veiessin el seu rostre els companys de llotja—. Si almenys sabés...

Si Mrs. Fontaine havia pogut llegir els sentiments que s'agitaven en el cervell de la seva invitada, hauria estat sorpresa de constatar fins a quin punt coincidien amb els seus. Mrs Kildair, també alimentava una ambició apassionada fundada en una esperança única. Es que la seva entrevista decisiva amb Slade li havia fet entreveure finalment l'objecte que tant de temps havia perseguit! El financier sortís vencedor de la lluita suprema i ella ocuparia el lloc que li pertocava en aquesta societat tan asprament engelosida.

—Slade i vint milions de dòlars—es deia tota palpitant —i aquesta gent és meva! La dominaré abans de cinc anys.

Com més s'exasperava el seu desig, més sentia afeblir-se la seva vacil·lant esperança.

versemblantment té excel·lents motius per mirar d'aturar l'enquesta, però Mac, després del que va passar ahir, està absolutament decidit a portar-la fins a la fi.

—Però, per què aquesta desaparició?

—Perquè, estimat amic, ets una joguina a les mans de Mrs. Kildair; Mac Kenna tem que a instigació seva li donis ordre de interrompre les investigacions.

—Aquest vespre trobaré Mrs. Kildair a l'Opera; què li diré?

Gunther arronçà les espatlles.

—Em pregunto—va dir sense respondre—, si ella treballa efectivament per esdevenir Mrs. Slade. Si és que sí, aquest vespre haurà de renunciar al seu bell projecte.

—Què passarà, Bruce?

—Hi ha moltes probabilitats perquè Slade surti de la reunió que es prepara més pobre que Job, i que la crisi mitjançant aquest preu resti conjurada.

Quan els dos joves es presentaren a casa Mrs. Fontaine, s'assabentaren, amb gran sorpresa, que Mrs. Kildair, deturada per una avaria d'automòbil, no assistiria al dinar, i que aniria a trobar-los més tard a l'Opera.

Cap a les nou, imposant i calma, Mrs. Kidair entrà a la llotja. Ningú no hauria endevinat que acabava de viure dues hores angoixoses durant les quals havia jugat el seu esdevenidor a una carta. Slade, arran de la crisi final que havia de convertir-lo en el rei de les finances